

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCIAP

Catalunya Cristiana

"L'al·leluia és el cant del triomf i de l'alegria. Per la seva victòria, Crist gloriós s'ha convertit en el contemporani de totes les generacions, en el Senyor del regne dels vivents, en l'Autor de la vida. El sentit de l'al·leluia és: "Lloeu Déu! Convertim-nos en al·leluia de cap a peus; siguem adoradors fervorosos del nostre gran Déu: Al·leluia! Lloeu Déu!"

Dom Lambert
Beauduin

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

Any V N.º 240

Setmana del 29 d'abril al 5 de maig del 1984

50 Ptes.

AFINANT

Litúrgia i poble

Les festivitats de sant Jordi i de la Mare de Déu de Montserrat han quedat enguany "eclipsades" litúrgicament per la setmana pasqual; llur trasllat als dies 30 d'abril i 1 de maig respectivament passaran desapercebudes pel poble, fins i tot pel que "va a missa". Els estaments oficials, polítics, socials i, diem-ne, gremials que celebren d'una manera o altra aquestes festes han optat pel sentiment popular ignorant la rúbrica litúrgica; i no cal dir que la "ciutadania-felgresa" —com es diu ara— ha felicitat i s'ha deixat felicitar el dia senyalat pels calendaris. M'agradaria saber d'algun Jordi, Jordina o Montserrat prou "Litúrgia-ferits" per haver traslladat llur onomàstica d'acord amb la "gallofa". Es mereixerien constar en el Guinness de "records".

El fet no té pas una major transcendència i li escau aquest tractament lleuger. Tot amb tot, no puc estar-me d'una reflexió.

Litúrgia té ressò de poble, —i ni que sigui el "poble de Déu" el poble és el poble—, i els que ordenen aquella haurien de trobar el recurs d'agermanar els sentiments arrelats d'aquesta amb les grans celebracions de l'any cristià. Altrament el divorci —inevitable— és perillós. Perquè no un sant Jordi ben Pasqual i una Mare de Déu de Montserrat de la Resurrecció? O ho faran els entesos amb traça o...

Joan E. Jarque i Jutglar

"La humanitat pot comptar amb la generació que obrirà el tercer mil·lenari"

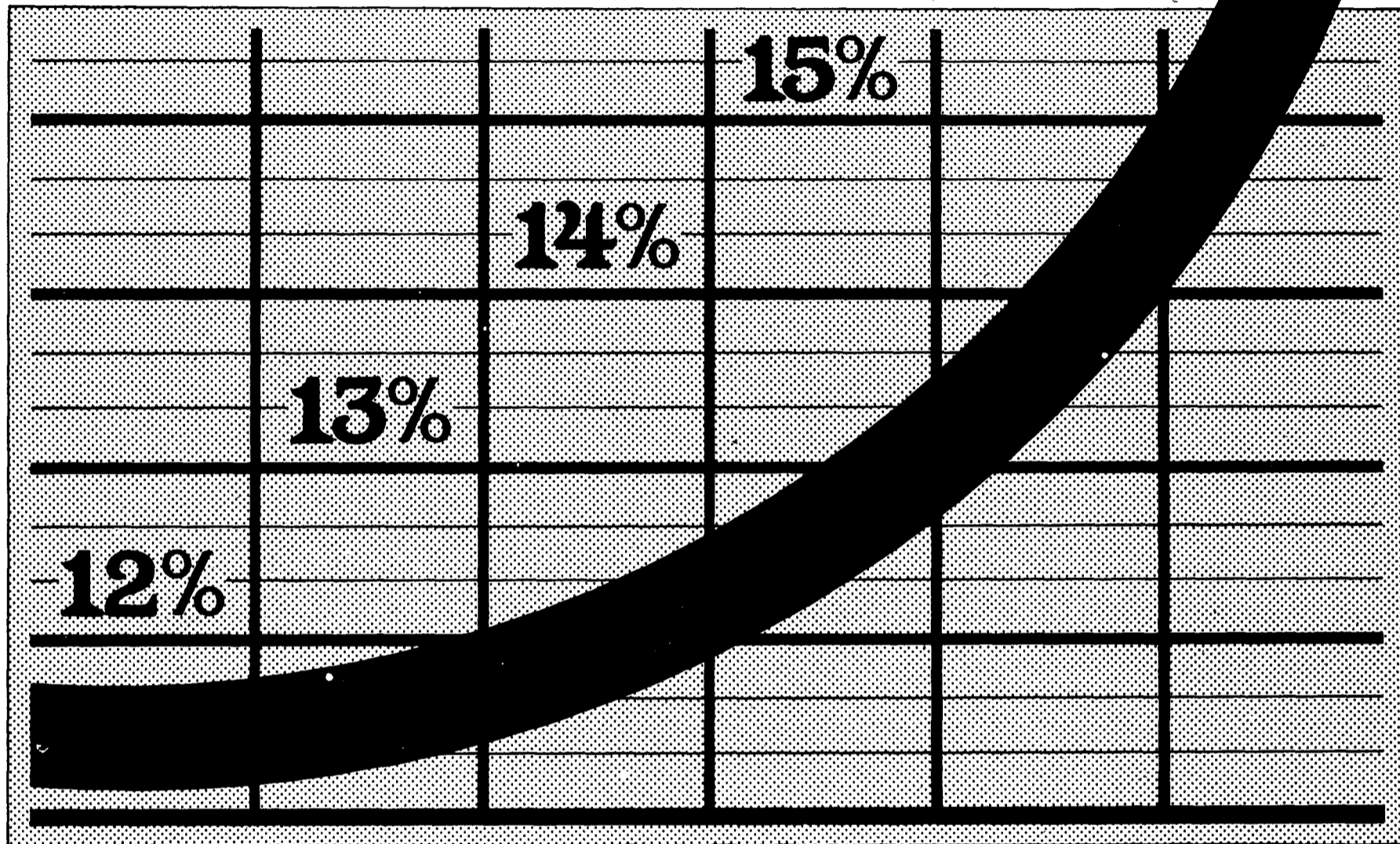
(Joan Pau II)

La notícia més important d'aquests últims dies, en matèria d'informació religiosa, continua sent la clausura de l'Any Sant pel Papa a Roma, en aquestes solemnitats de Setmana Santa i de Pasqua en les quals la presència alegre i enfebrida de centenars de milers de joves hi ha posat un toc de renovació i d'esperança vers la fita del segon mil·lenari que Joan Pau II ens assenyala insistentment. Donem aquesta informació gràfica d'alguns moments d'aquests esdeveniments memorables segurs de fer un servei als nostres lectors, ja que els grans mitjans han pràcticament ignorat aquestes notícies.

19,7%*

 BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA
BANC INDUSTRIAL DEL MEDITERRANI

BONS AL 19,7%*

Qui se'n pot beneficiar

La nova emissió de Bons de Caixa del Banc Industrial de Catalunya i del Banc Industrial del Mediterrani ofereix un 19,7% de rendibilitat a qualsevol estalviador, gros o petit, i a partir de només 1.000 pessetes.

Com calcular i controlar els beneficis

Cal afegir a la rendibilitat pròpia de l'emissió, els beneficis fiscals d'aquests bons, els quals permeten de realitzar la màxima deducció autoritzada de l'Impost sobre la Renda.

Si afegim a això que els interessos són abonats trimestralment, vostè pot assolir una rendibilitat anual del 19,7%, que es converteix als tres anys en un rendiment total del 65,9%.

D'aquesta manera, 1.000 pessetes es poden convertir en 1.659,-.

I, si així ho vol, vostè pot controlar al dia tots els rendiments que va

*rendibilitat financero-fiscal

generant la seva inversió, a través de la nostra «Llibreta de Bons».

Diners a mà

Els Bons de Caixa al 19,7% són fàcils d'aconseguir i fàcils de convertir una altra vegada en diners.

Per a subscriure'n, ho pot fer indistintament a les oficines dels bancs emissors o a qualsevol de les 381 oficines del Grup Bancari.

Vostè recuperarà la seva inversió als tres anys, o en qualsevol moment, si ho necessita, a través de Borsa.

I, a més, estan exempts d'impostos quan es transmeten per successió o per donació.

Bons de Caixa del Banc Industrial de Catalunya i del Banc Industrial del Mediterrani: en qualsevol cas, sempre diners a la mà.

Bons pagadors per als seus estalvis

BANCA CATALANA
BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA
BANC INDUSTRIAL DEL MEDITERRANI
BANC DE BARCELONA

Editorial

L'alliberament cristià

La polèmica sobre la "teologia de l'alliberament" ha saltat, sinó al carrer, sí a les pàgines de la informació religiosa. N'ha estat el detonador la publicació, per un setmanari italià i reproduïda per un diari barceloní, d'un article del cardenal Ratzinger, les opinions del qual, per ser el prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, tenen una importància que ultrapassa les d'un teòleg particular. Diguem d'entrada que de tota discussió, quan és honesta i ben intencionada —i aquesta ningú no pot dubtar que ho sigui— n'ha de sortir la llum. El papa Pau VI fou el primer, no en encunyar el mot, però sí en utilitzar el concepte. Parlant als bisbes del sinode sobre l'evangelització ja féu una referència a la incidència alliberadora de l'evangeli. Però és sobretot en l'exhortació apostòlica "Evangelii nuntiandi" (1975) que el Papa Montini desenvolupa el concepte de l'alliberament cristià fent-ne unes precisions importants. Si la fe té com a objecte principal assolir la salvació en Jesucrist, aquest comporta, no gensmenys, un "missatge d'alliberament que afecta tota la vida", no sols la del més enllà. Ara bé, no es pot fer una reducció, precisa el Papa, de la missió de l'Església a les coses temporals; l'alliberament humà i la salvació cristiana no són idèntics i el cristià refusarà sempre la violència com a mitjà polític ja que aquesta "engendra irresistiblement noves formes d'opressió i d'esclavatge". Però cal remarcar el to positiu i encoratjador de Pau VI, el Papa sensible i generós com s'ha dit, envers els aspectes humans de l'alliberament cristià.

Per ell "l'evangelització comporta un missatge explícit sobre els drets i els deures de tota persona humana. "No és aliè a l'Evangeli" ajudar a l'alliberament de milions d'éssers humans, víctimes de la fam, de la malaltia, de l'analfabetisme, de la injustícia de les relacions comercials internacionals, del neocolonialisme...". Al contrari, ignorar les qüestions referents a la justícia, l'alliberament, el desenvolupament i la pau "seria ignorar la doctrina de l'Evangeli".

En la Conferència de l'episcopat llatino-americà, a Puebla, el 1979, Joan Pau II, que va voler presidir-la personalment, no va utilitzar l'expressió "teologia de l'alliberament" però assumí explícitament la doctrina de Pau VI. Cal dir que, com en tantes altres coses, les paraules del Papa Montini varen ser escoltades només en part i que, en la pràctica primer i en la teoria després, la "teologia de l'alliberament" va ser portada a conseqüències que precisament l'"Evangelii nuntiandi" volia evitar. El toc d'atenció, fins ara privat, del cardenal Ratzinger, volem creure i esperem que ajudarà a posar les coses en el seu lloc. En els estudis, lloables, de molts teòlegs de l'"alliberament" hi ha elements que cal incorporar decididament en la doctrina catòlica —i diguem de passada que els bisbes més en punta a favor de la justícia que clamen els pobres de l'Amèrica Llatina, com el nostre Casaldàliga, Camara, Arns o Gregory, no han aprovat mai una concepció de l'"alliberament" isolada de l'ideal evangèlic de justícia, de pau i de no-violència— i que en els esforços generosos de tants cristians, religiosos i laics, per fer una crida la nostra solidaritat que hauríem de tenir més en compte els que no vivim de prop les seves situacions angoixoses.

La força alliberadora total de l'Evangeli ha de ser una conseqüència del nostre catolicisme i tots ens hem de preguntar seriosament i sincerament quina part de responsabilitat ens pertoca per a què aquesta llum del missatge cristià brilli amb tota la seva força en el nostre món. Tant de bo que l'advertència de la Santa Seu sigui un estimul per a què, fetes les correccions que calgui, el bon gra del missatge cristià aporti a tots els homes els fruits de la llibertat, de la pau i de la justícia.

Karl Rahner, Heidegger, Zubiri... i el Concili

1. Una peculiar "lectura"

Amb la mort de Karl Rahner es tanca un gran cicle del pensament teològic cristià. Molt pocs dels pensadors de la segona meitat del nostre segle han estat tan fonamentalment teòleg cristià com el que ha mort recentment. Aquesta posició condiona tota la seva obra i fins i tot l'ús de les seves possibles fonts. Certament Rahner realitzà una hàbil lectura d'Aristòtil, Sant Tomàs, Kant, Hegel, Blondel, Marechal, Scheler i Heidegger, però en el cas d'algun d'aquests autors, concretament d'Aristòtil i Hegel, mostra un coneixement limitat; respecte a altres sembla solçar-se en el silenci. I hi ha quelcom més important: llegeix Sant Tomàs i a Kant des de Heidegger, i aquest últim des de Sant Tomàs. D'ací les admiratives reserves que vaig tenir sobre el seu pensament quan el vaig conèixer a finals del 1950, després de la meua visita a Heidegger a Friburg im Breisgau en els anys obscurs d'aquest, quan la persecució de l'aleshores Land del Sud-Baden encara el mantenia separat de la càtedra. Però després dels anys d'encensament d'alguns que presumien del que no llegien, vaig tornar als llibres de Rahner, sobre el qual vaig dirigir una tesi doctoral i prologar un llibre. Fou aleshores que vaig assolir separar el teòleg del filòsof.

2. La real heideggeriana

Sense cap dubte Karl Rahner ha estat abans de tot teòleg, juntament a Karl Barth, a qui vaig llegir massa jove, i de Zubiri, el que m'ha ajudat més en tan altes i difícils latituds. El seu punt de partida és el Déu en qui creu, però des de la seva circumstància, que és l'"esperit en el món", ben conegut del teòleg alemany. Però el "ser del món", de Rahner va més enllà del heideggerià, incloent l'estructura i textures socials que remeten al ser i no al no-res. Amb això n'hi hauria prou per mostrar el seu entroncament amb aquell gran pensador, però Rahner ho proclamà en dues ocasions memorables, quan Heidegger complí vuitanta anys i a l'hora de la mort d'aquest.

3. Un paral·lel amb Zubiri

L'arrencament dialèctic d'aquesta teologia és doble: per una banda Déu per mitjà de la seva paraula, com és obvi; d'altra el "preguntar sobre l'ésser", que en el seu cas és interrogar-se sobre l'ànima. Això és possible per la lectura "tomista" —permeteu-me la caricatura en pro de la simplificació— de l'anàlisi heideggeriana. D'aquí que "l'esperit i la matèria constitueixin una unitat". Intentant escapar d'un dualisme extremadament simplista, Rahner recorre a la sensibilitat com al mitjà en el qual s'autodesenvolupa la condició humana, ja que "la pregunta sobre l'home apunta de manera immediata a l'ànima" i sense aquesta el diàleg humà sobre la teologia és impossible. En últim terme Sant Agustí ja havia dit que fonamentalment només interessava conèixer dues coses: Déu i l'ànima. Per això penso que, existint un cert paral·lelisme entre la concepció de Zubiri i la de Rahner, tanmateix operen d'una forma dialèctica oposada: Zubiri inclou la sensibilitat en la intel·ligència, Rahner col·loca l'esperit en el medi de la sensibilitat.

4. Un nou neoplatonisme

El camí teològic de Rahner arrenca d'una antropologia filosòfica-teològica: "Una antropologia metafísica d'una potència oboedientialis per a la revelació del Déu supramundà. La intenció de Rahner és ben clara: la seva bella obra *Orient de la paraula* se subtitula "Fonaments per a una filosofia de religió". L'home consisteix en obertura, però aquesta no dimeix l'essència humana; podríem estar oberts a l'ésser o al no-res; i com deia Heidegger: "¿per què hi ha ens i no millor no-res?". Però la trascendentalitat essencial obliga al fonament que és allò "jacent més enllà dels límits transitables per l'home, més enllà del món". La base de la teologia des de la humana condició és ascens vers on i trobada amb qui des d'on. A Rahner no li agradava aquesta inevitable lectura neoplàstica del seu pensament, però el paral·lelisme és inevitable: ascens de l'ordre fenomènic a l'ordre ontològic, pas del ser en si personal limitat al ser en si il·limitat i

remissió final al ser Infinit Divinal. Però també així recorre a l'anticipació: si no us haguéssim trobat d'alguna manera no us cercaríem. D'aquesta vella idea de la imatge en l'entelat espill surt la idea de l'estructura de la deïtat com a misteri. Només la "coafirmació" de Déu "ens afiermem afirmant el món" ens permet "escoltar" epistemològicament la Paraula de la Revelació.

5. Rahner: preconcili, concili i postconcili

S'ha dit, no sense raó, que Karl Rahner fou el gran precursor del Concili Vaticà II. Tanmateix, convé matisar les coses, la que l'ascens vers la trobada amb l'anticipació del ser de Déu i el descens a la Història per escoltar la Paraula, poden ser maneres no molt distants de la vella idea neoplatònica de l'U Diví. Penso que Rahner dubtava en el seu interior si la dialèctica d'aquell gran Concili havia culminat o s'havia entretingut massa en els aspectes litúrgics i pastorals en detriment dels teòrics, amb la greu conseqüència, que encara cueja, de l'extrapolació a la teorització teològica. Perquè el gran teòleg ara desaparegut sempre pensà —i ho digué en una de les seves últimes estades aquí, en un acte en el C.S. d'I.C.— que fou un diàleg, però de sords —vista la ignorància d'alguns dels seus interlocutors—, que, sense l'amor, sense l'"eros dialèctic", no és possible cap especulació, i menys de la teològica, i per minva de tan decisiva dimensió ha plogut tanta literatura barata postconciliar i tan aficionat al noble qualificatiu de teòleg.

Com que el que escriu això només és un que pretén buscar el desig de saber, com deia Sòcrates, resti per a altres el problema. Allò fonamental és la tasca gegantina realitzada per Rahner, si solament una "lluïta de gegants" referent a l'ésser, imaginem com haurà estat la seva a la recerca del Déu de la Paraula, ja que a totes les altres extraordinàries dimensions aquí, s'uneix una més: la descomunal humilitat precisa per a ser un autèntic *Orient de la Paraula*, com fou Rahner.

Miguel Cruz Hernández
(De "YA")

Catalunya
Cristiana

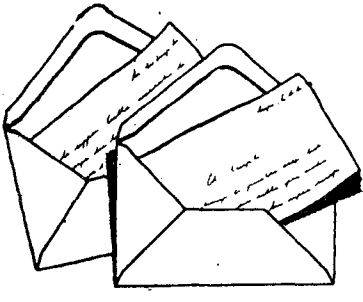
Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció i Administració C/. València, 244, 2.º Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2805 - 2433
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.

Subscripció anual: 2.500 pts.

Impressió: Promotora de Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L. Dipòsit Legal: B-14387-1979

Difusió
controlada
per O.J.D.

Visca la tele!

Pel que hem vist, T.V. va llegir l'article de Joaquim L. Ortega: "¿Però existeix el Vaticà?", publicat al "Ya". Perquè fa uns dies en el Telediari 1 ens oferiren la processó de la Mare de Déu de Fàtima a la plaça de Sant Pere del Vaticà, i poguérem contemplar després de tant de temps el nostre estimat Joan Pau II. La imatge de la Mare de Déu de Fàtima havia arribat, com ja gairebé tots recordaran, a Roma procedent de la Cova d'Iria, per al jubileu de les famílies. Fou molt breu el reportatge, això, sí, però almenys, vàrem veure el Papa, perquè la veritat, si continuem amb aquest silenci televisiu pel que fa al Vaticà, arribarà el dia que haurem, com molt bé diu Joaquín L. Ortega, "d'explicar als espanyols coses tan senzilles com què era i en què consistia el Vaticà". Perquè no hem d'oblidar que la T.V. és el mitjà informatiu de la majoria dels ciutadans. I jo dic, ara que la T.V.E. ha retirat la corresponçalia que tenim en el Vaticà, sense preguntar-nos si o no als ciutadans, com democràticament hauria de ser, sinó per "decret llei", ¿no podria TV3, comptant amb un corresponçal en el Vaticà o a través de Ràdio Vaticà conèixer

per endavant els esdeveniments, i donar-los per la cadena catalana? Ja sé que això no solucionarà el problema del senyor Ortega ni dels altres cristians que viuen a Espanya i els agrada assabentar-se del Vaticà. Però almenys quelcom aranjarien, i potser després, per allò de no ser menys, els picaria la mosca, i a donar més notícies que nosaltres sobre el tema.

M.ª del Carme Gutiérrez Serres

☆☆☆

Ni "conservadors" ni "progressistes"

En un dels exemplars de CATALUNYA CRISTIANA es publicava una lletra signada per "Climent i Josep M.ª", a la qual m'agradaria contestar breument, sense ànim de polemitzar. Dic "sense ànim de polemitzar" perquè em sembla que en una publicació com la nostra no hi hauria d'haver res que impliqui desunió dels cristians. I és un vell tòpic que fomenta aquesta desunió pretendre classificar els cristians en "conservadors" i "progressistes", desqualificant uns o els altres. Crist mai no parlà de "conservadors" i "progressistes", i sí ho va fer d'unitat. Encara que hi han molts camins, el cristianisme és una cosa molt clara, que assenta la seva unitat a la persona del Papa, bisbe de Roma. Qualsevol dialèctica que intenti enfrontar uns cristians contra altres, usant a més del menyspreu, penso que hauria d'ésser silenciada a "Catalunya Cristiana". Així faria de veritat honor al seu nom i al seu origen.

Joan Carles Clascà i Cabré

Absència de C.C. a "Expocultura"

El diumenge, 26 de febrer, vaig anar a l'Expocultura. Tot i que va ésser força interessant, vaig trobar a faltar la presència de C.C. En la mostra hi havia multitud de revistes i llibres, fins a nivell comarcal.

Hi ha avui una espècie d'oblit per tot el tresor que el cristianisme ha aportat a la nostra cultura: en l'art, filosofia, lletres i ciències en general. Això no és just. Ja sé que no és de moda el sentiment religiós. També és cert que els cristians no hem de propagar la nostra fe com si fos una oferta més en el "mercat" de les ideologies i associacions. Tot i això, crec que tenim el dret a donar un testimoni de presència en la nostra cultura, que en bona part ha nascut del cristianisme.

Recordo que el Sant Pare digué als intel·lectuals de Madrid: "Una fe que no es fa cultura és una fe no assumida plenament, no pensada totalment i no viscuda fidelment".

Tant de bo per la propera Expocultura ens engresquem a fer quelcom per C.C. Els del "Radar", també ens donarien un cop de mà.

Ramon Roca i Font

☆☆☆

Comunitats a distància

Les fraternitats monàstiques de Jerusalem naixeren al cor de París com a resposta a la crida del Cardenal Marty i a l'iniciativa d'un antic capellà d'estudiants. Els pri-

mers germans començaren a congregar-se d'un a un, a poc a poc, a partir d'octubre de 1974. Va sorgir el monaquisme en plena ciutat.

L'Editorial del Verbo Divino ha publicat un llibre titulat "Un camino monástico en la ciudad" que és un traçat espiritual amb les grans orientacions fonamentals per fer camí amb ells.

Existeix també una altra iniciativa al nostre país per homes i dones consagrats a Déu o que volen ser-ho, individualment o en parella. No poden o no volen viure en una comunitat indistant però desitgen formar una comunitat a distància tot continuant fent vida independent en la seva "cel·la-apartament". Seria com un "monestir de la vida moderna". Viure a la ciutat o al camp la pròpia individualitat, juntament amb la joia de caminar acompanyats per una comunitat a distància i afí, que sovint es fa indistant.

Ens agradaria connectar amb persones interessades en aquesta proposta.

Consagrats en Diàspora

☆☆☆

Al senyor F.A. Picas

Una "torna" per al senyor F.A. Picas, que fa al seu escrit al Setmanari "Catalunya Cristiana" (11-17-JII-84).

Senyor Picas, en aquest vostre escrit, feu un judici de "si creients o no creients", i hi involucreu a Francesc Macià, i a Lluís Companys, de no creients, fent-vos

jutge, en contra del que diu l'Evangeli. En nostra llengua catalana, creure, és també obeir, fer cas, ésser bon minyó, i ho té així, específicament ben extensiu, com no ho té cap altra llengua. Aquests homes esmentats, foren creients, maldant i esforçant-se pel bé del seu poble, dels seus drets, i, sobretot, de l'element més necessitat, els obrers. Donaren la vida, tot sacrificant el seu confort familiar, i la seva carrera. Diu també, vostè, de la decepció dels vots als seu favor; es una manera de ficar-vos desconsideradament en la consciència dels altres. Com a humans, no mancaren errades, quí se'n veu privat? Envoltats en situacions maledregues de desfici i desfalc, provocades per obstinats dictadors, amb l'agregant i càustic, del desfassament del mot "creient", que pel fet d'apropiar-se'l farisaicament, fou com una pedregada de les més fatals, desastroses i de tant tristes seqüeles. Oh, els fariseus, com s'envanien de creients, i varen merèixer els anatemels més crus que llegim en l'Evangeli.

Narcís Girbau

N. de R. Es publicaran, preferentment, les cartes escrites a màquina a doble espai i d'una extensió màxim, d'un foli. La Redacció no es compromet a retornar les cartes no publicades ni a contestar-les particularment.

MOUSSE

com un bombó gelat

DANONE

ES PREN
CENTRÉ

DANONE

Catalunya

Nous complexos esportius a Igualada i Terrassa

Els ajuntaments d'Igualada i Terrassa han firmat un conveni amb la Generalitat de Catalunya per a l'inici de les obres dels nous complexos poliesportius. Aquestes macro-instal·lacions es configuren dins de l'anomenat pla especial de la Direcció General de l'Esport de la Generalitat. En ambdós casos la suma de les obres ascendeix als 300 milions, dels quals 200 milions són subvencionats per la Generalitat.

Es podrà captar un 10 per cent d'energia aprofitant la intensitat del vent

Actualment, s'estan instal·lant vuitanta estacions de mesura d'intensitat del vent i de la seva regularitat en diferents punts de Catalunya per determinar la localització d'altres parcs de producció d'energia eòlica. El conseller d'Indústria i Energia de la Generalitat, Vicenç Oller, en una conferència de premsa celebrada a Tarragona, ha manifestat que l'any 2000 prop del 10 per cent de l'energia produïda a Catalunya tindrà el seu origen en les denominades "energies renovables".

L'any 1985 la Generalitat disposarà ja del resultat tècnic de les mesures que s'estan efectuant actualment a Catalunya per determinar les possibilitats d'instal·lació de nous parcs eòlics per a la producció d'energia, similars a l'inaugurat recentment a l'Empordà.

Monuments retallables per als escolars

Tots els escolars d'entre onze i disset anys, aprendran geografia, art i història de Catalunya i ensinistraran la seva habilitat manual gràcies a uns retallables que reproduïxen els principals monuments arquitectònics de les nostres comarques.

El departament d'Ensenyament de la Generalitat, ha començat l'edició d'uns retallables escolars després que una experiència pilot realitzada pel Servei d'Ensenyament del Català hagi donat uns resultats satisfactoris.

Aquests retallables responen a un pla de complement o extensió docent que afecta principalment el coneixement del país i completa els coneixements habituals sobre Catalunya. S'espera que el pla estigui complert dintre de cinc anys. L'any 1989, els nostres escolars disposaran d'una quinzena de models retallables de monuments i temes vinculats a la història, tradició i geografia humana de Catalunya.

La Generalitat ha iniciat aquest pla amb l'edició de quatre retallables d'un temple romà de Vic, Sant Pere de Rodès, el Mas Saiol del Moianès i l'escola del Mar.

Els paradors de l'Estat, úniques explotacions de turisme que perden diners a Catalunya

Ramon Bagó mostrà la seva satisfacció pel traspass del govern central a la Generalitat de tots els locals, personal i responsabilitats que ens afectaven en matèria de turisme. "Ens queda pendent el tema dels paradors nacionals —digué— i nosaltres no deixarem mai de reclamar l'administració dels paradors. Aquí, nosal-

tres ho fem bé i no podem permetre que una indústria com la dels paradors estigui perdent diners. En aquests moments, no hi ha indústries turístiques que perdin diners a Catalunya i aquesta situació crea un cert malestar en el sector i pot induir a una competència deslleial. Hi ha set paradors, alguns dels quals amb una capacitat important i unes ubicacions idònies que han de funcionar bé. Crec —continua dient el director general de Turisme— que reivindicar una cosa que marxa malament per fer-la anar millor això és just. A més a més, varem parlar d'uns paradors nacionals —digué— i se sap, les atribucions turístiques són de la Generalitat".

Espanya

Desacord sobre TV autonòmica de Madrid

El govern de la Comunitat de Madrid, pretén posar en marxa el tercer canal televisiu, però es troba amb l'oposició del Grup Popular. Segons aquests, la Comunitat de Madrid ha d'atendre d'altres inversions més urgents que la creació d'un tercer canal de TV o una emissora de ràdio de FM, com la creació de llocs de treball —a la província existeixen ja gairebé 300.000 aturats— i els projectes de reindustrialització en la zona sud. Per altra banda, la creació de TeleMadrid pot acabar amb els ingressos publicitaris que tenen els mitjans de comunicació regionals i locals "tots privats, independents i pluralistes, que resultarien amb greu dany econòmic."

Els sous dels alts comandaments militars augmentaran un vint-i-quatre per cent

Els sous dels alts comandaments militars, augmentaran aquest any entre un 24,3 per cent, per als tinentes generals i un 14,9 per cent per als tinentis i alferessos. Aquestes puges tindran afectivitat amb l'aprovació de la llei de Retribucions del personal militar de les Forces Armades, que s'ha dictaminat per a la seva posterior discussió en ple, en la Comissió de Pressupostos del Congrés. El projecte governamental no ha estat gairebé modificat ni en la fase de ponència ni en la de comissió.

Augmentarà la pressió fiscal sobre els petits empresaris

Els petits empresaris que fins ara tributaven per l'estimació objectiva singular amb una comptabilitat senzilla passaran a cotitzar el doble en la majoria dels casos, segons que van exposar els experts fiscals de Foment del Treball.

AHORA MISMO...

Reflexió postelectoral

En temps d'eleccions té lloc una polarització política de la societat que, després, cal superar, no pas substituint l'apassionament o l'expectació d'uns quants dies per la indiferència, sinó cercant formes normals de promoure el bé comú des de la nostra vida de cada dia. Perquè l'inevitable clima de simplificació que envolta una contesa electoral peca de ser una mobilització massa fugaç, massa centrada en el debat ideològic i massa partidista, dels ciutadans.

La fugacitat o excepcionalitat de la mobilització electoral és impressionant. De cop i volta, els polítics, generalment tan enfeïnats, se'n recorden que el ciutadà és important i que té problemes, i comencen a esbombar-los. Ell, el ciutadà, ja ho sabia prou que en té. Però ara els hi expliquen amb estadístiques, amb referències històriques i amb eslògans contundents. Ell, el ciutadà, n'està fins al cap d'amunt de tants problemes i, més de quatre vegades, els hauria volgut tirar a la cara dels polítics, només que no sabia com fer-ho. Ara són els mateixos polítics els qui els retreuen, i no pas per demanar excuses de no haver-los resolt, sinó per protestar-ne i fer-ne responsables... els altres polítics! I retroben els aparentment oblidats camins de les barrades, dels poblets més perduts, dels mercats i de les fàbriques... Però ve que s'acaben les eleccions, i el ciutadà deixa de ser important. Amb el seu vot es fan combinacions, es formaran governs, serà relleuada tota l'activitat política. Però el ciutadà no tornarà a ser consultat, fins al cap de quatre anys més. Evidentment, val més això que res. Les eleccions serveixen perquè, almenys de tant en tant, el ciutadà recuperi la funció d'àrbitre. Però, si aspirem a una democràcia viva, cal trobar més formes de comunicació habitual, de corresponsabilitat política, de contacte desinteressat, entre elegits i electors.

També el debat ideològic pot resultar deformador si s'exacerba. Perquè els problemes fonamentals els patim els d'una ideologia i els

d'una altra, i les formes de solució possible no deriven, generalment, de la ideologia. Per això, en les zones de contacte més directe amb la realitat, es dona la sana tendència a col·laborar, en obres concretes de transformació de la realitat, persones diverses, prescindint de la font d'inspiració de cada una. Una residència de vells, o una escola, o una cooperativa per a desocupats... poden ser objectius compartits per homes i dones de les més diverses maneres de pensar. Convé, doncs, cloure, amb el període electoral, un excés d'atenció al debat ideològic que ens podria dividir més del que és raonable. Val a dir, també, que el recurs a les polèmiques ideològiques amaga, sovint, la incapacitat de resoldre els problemes més elementals. En aquest sentit, m'han cridat l'atenció unes declaracions del president Felipe González referides pel comentarista polític Ramon Pi (La Vanguardia, 6.4.1984), segons les quals la diferència entre progressisme i reaccionarisme no s'apreciaria en els temes econòmics, en els quals, diu el president, els marges són molts estrets, sinó en matèries com l'avortament, l'educació o la família... Aquest seria un concepte molt excloent de progressisme, que deixaria força mal parats, a més, els qui s'esforcen a fer compatible socialisme i cristianisme. Això significaria, en termes vulgars, posar el canvi econòmic com esquer i la ideologia com a ham...

També, passades les eleccions, cal que la societat superi una visió excessivament partidista. Els partits són importants, però el cos social és molt ampli... Sense un teixit viu d'associacions de tot tipus, dedicades a obtenir finalitats específiques perfectament declarades, i no instrumentalitzades per cap política de partit, no hi ha societat sana. A la llarga, si els partits acabaven menjant-se el cos social que han de servir, ni la política seria possible.

J. Carrera Planas

Desitjo rebre butlletes per participar en el gran sorteig en suport de "CATALUNYA CRISTIANA"

Envieu-me ..... butlletes del SORTEIG
Nom i cognoms .....
Adreça .....
Població ..... D.P. ....

Trameto l'import per
 gir postal
 taló barrat que incloc
● Preu de la butlleta: 100 pts.
● Sorteig: davant Notari, el 19 de juny del 1984

Premis: La BICICLETA blanca del Sant Pare, dos VIATGES a Roma, una ENCICLOPÈDIA CATALANA, dos AUDIOVISUALS del viatge del Papa.

"CATALUNYA CRISTIANA" — C/. València, 244, 2on. — Barcelona - 7

Joan Pau II a 150.000 treballadors

"Uniu la dimensió de la fe a la del treball"

"La dimensió del treball en la vocació terrena de l'home està unida a la dimensió del regne de Déu a través de la fe", digué el Papa a cent cinquanta mil obrers vinguts de tot el món a Roma per celebrar el Jubileu dels treballadors.

D'Espanya n'hi havien uns 500, acompanyats per monsenyor Victorio Oliver Domingo, bisbe d'Albacete.

Publiquem un ampli resum del discurs que Joan Pau II adreçà als homes del treball.

La basílica de Sant Pere acull avui els representants dels ambients del treball que han vingut de molts indrets d'Itàlia, de diversos països d'Europa i també d'altres continents.

Són aquí amb nosaltres els agricultors, o sigui, aquells que amb la seva fatiga diària treuen de la terra els productes amb els quals ens alimentem.

Hi són els obrers, és a dir, els representants del món de la indústria, que ha donat un rostre nou a la nostra civilització.

És també present en aquesta celebració un nombrós grup d'artesans, categoria que en les seves multiformes articulacions desenvolupa una part important en l'economia. Foren també artesans Sant Josep i Jesús.

També hi són presents les col·laboradores domèstiques, les quals representen a moltíssimes persones que, amagades dintre dels murs familiars, realitzen els humils però indispensables treballs de la casa.

El meu pensament va després als tècnics, als empleats, als que treballen en el sector del comerç, al personal dels serveis públics i als emigrants. A tots, amb la seguretat del meu afecte, va el desig d'un treball fecund, sempre cons-

cient dels fonamentals valors humans que estan en joc.

Valors socials, econòmics i culturals del treball

L'Església, a través dels segles ha proclamat sense parar l'Evangelí del treball. Ha subratllat tots els valors socials, econòmics i culturals. I sobretot ha posat de relleu la dignitat personal del treball humà, i ha ensenyat els seus fills i filles que participin mitjançant el treball en l'obra de la redempció del món.

En aquest Any Jubilar de la Redempció hi estem cridats d'una manera particular.

Tots vosaltres, estimats germans i germanes, que avui participeu en l'Eucaristia i escolteu l'Evangelí de la Transfiguració del Senyor, reforceu la vostra fe en l'elevació espiritual de l'home en Jesucrist. I, al mateix temps, penseu en la manera d'unir aquesta dimensió de fe —la dimensió del regne de Déu, mitjançant la qual l'Evangelí obre davant nostre la perspectiva de la immortalitat— amb la dimensió del treball, que des del principi constitueix la vocació terrena

de l'home. Aquesta vocació ens vincula al món i es tanca amb la perspectiva de la mort.

Com unir aquestes dues dimensions, el treball i la redempció, la temporalitat i la immortalitat?

Escoltem les paraules de l'Apòstol Pau en la Carta a Timoteu: "Preu part en els durs treballs de l'Evangelí, segons les forces que Déu et doni. Ell ens salvà i ens cridà a una vida santa... Déu va disposar donar-nos la seva gràcia, per mit-

jà de Jesucrist..." (2Tm 1,8-9).

Preu part en els durs treballs de l'Evangelí. Aquesta és la crida de l'Any Sant de la Redempció, que respon al nostre pelegrinatge de fe. Respon de manera particular al vostre pelegrinatge d'avui en el Jubileu Extraordinari.

"Preu part en els durs treballs de l'Evangelí".

La dimensió del treball i la dimensió de la fe

Aquestes dues dimensions, la dimensió del treball i la de la fe, no estan dividides, com tampoc ho estan la dimensió del món i la del regne de Déu.

Han estat unides en el pensament etern i en la voluntat eterna del Creador. Des del principi el camí de la fe passa a través del treball, i el camí del treball a través de la fe.

Jesucrist —el Fill predilecte del Pare en el qual s'ha complagut— ho ha confirmat amb

tot el seu Evangelí del treball.

No és, doncs, veritat que el camí de la fe i de l'esperança del regne de Déu desvien del treball a l'home. És veritat el contrari: **Són precisament elles les que irradien plena llum sobre el treball humà;** són elles les que revelen en tota la seva profunditat el seu sentit i valor veritable. És l'Evangelí del treball el que retorna plenament el treball a l'home.

Només ell permet a l'home poder realitzar-se a si mateix com a home, mentre amb l'obra de les seves mans transforma la naturalesa. Només ell dóna al treball la seva dignitat. I al mateix temps l'Evangelí condueix al cim d'una "transfiguració" mitjançant la qual el treball participa en la immortalitat de l'home, fent-se camí de salvació per a ell.

Romangueu fermes en la fe pròpia de totes les generacions del Poble de Déu. Romangueu fermes en l'Evangelí del treball en Crist Jesús.

CRÒNICA DE ROMA

El ministre Ledesma al Vaticà

ROMA (Del nostre corresponçal).— El recent viatge del ministre de Justícia, Fernando Ledesma, al Vaticà, tingué un missatge de defensa de la LODE, que posa en part en entredit les crítiques que l'Església a Espanya formula a aquesta llei a través dels òrgans competents de l'Episcopat i presentar una declaració de bones intencions en nom del seu Govern. El missatge exposat i llegit per Ledesma fou acollit fredament per les rellevants personalitats de la Cúria Romana, que més tard comentaren que tant de bo fos cert tot el que digué el ministre.

En l'esmentat discurs —com remarca un corresponçal d'un diari madrileny— no figurà l'avortament. ¡És estrany! És el tema propi del seu Ministeri, més que el de l'educació.

El Govern espanyol continua la seva política de viatges al Vaticà, sense canviar en res la seva línia d'acció sobre els problemes que mantenen gials —dintre els corresponents nivells diplomàtics— les re-

lacions entre ambdós, Govern i Santa Seu, cosa que no impedeix que els representants del Govern Espanyol siguin rebuts en la Secretaria d'Estat vaticana amb gran cordialitat. De problemes, n'hi ha: l'avortament i la llei sobre l'escola. La Santa Seu sempre ha aprovat i donat suport a les declaracions de l'Episcopat espanyol, que estan en sintonia amb el magisteri de l'Església i del Papa.

No ha millorat, sinó empitjorat, la situació d'aquestes dues grans qüestions, que preocupen la consciència dels catòlics de bon criteri. El Vaticà ho sap, està perfectament informat. En vigílies de la visita del ministre Ledesma han passat per aquí els arquebisbes monsenyor Díaz Merchán i monsenyor Delicado Baeza, i poc abans el president de la Comissió Episcopal d'Educació, l'arquebisbe monsenyor Yanes.

Queden en suspens les futures relacions entre la Santa Seu i el nostre Govern.

M.G.

EDITORIAL REGINA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

- ELS MANAMENTS DE DÉU
- LES BENAURANCES
- LES OBRES DE MISERICÒRDIA

Textos catequístics per als infants, exposats en llenguatge de fàcil comprensió. Nombroses il·lustracions a tot color, de caire sumament atractiu i orientador.

UN BON REGAL PER ALS NOSTRES INFANTS

De venda en llibreries
(P.V.P. 1.400 ptes.)

També s'edita amb text castellà.

Mallorca, 87-89 - Barcelona-29

Olimpiada de l'esperit

200.000 joves amb el Papa

"Hem nascut per estimar i ser estimats. Els joves comencen a comprendre-ho i volen servir amb les mans i estimar amb el cor. L'evidència està en el gran nombre de joves que han vingut voluntàriament avui aquí".

Això digué la mare Teresa de Calcuta, premi Nobel de la Pau, en unes declaracions als mitjans de difusió amb motiu de la participació de més de 200.000 joves al Jubileu de la Juventut, celebrat últimament a Roma en l'Any Sant de la Redempció.

Els joves aplegats a la ciutat eterna pertanyien a clubs parroquials, moviments apostòlics, col·lectius de col·legis estatals i privats i de altres centres d'organització juvenil. La seva estança a Roma no ha ofert pas cap problema: han vingut amb les seves motxiles i sacs de dormir, sense que hi manquessin la guitarra, o la flauta. S'instal·laren en tendes de campanya o en cases religioses habilitades per aquestes avinenteses i per aquests actes. Cal dir també que la majoria d'aquests nois i noies es guanyaren el viatge fent hores extres o treballant en tasques esporàdiques en els propis països.

Missatge de la mare Teresa de Calcuta

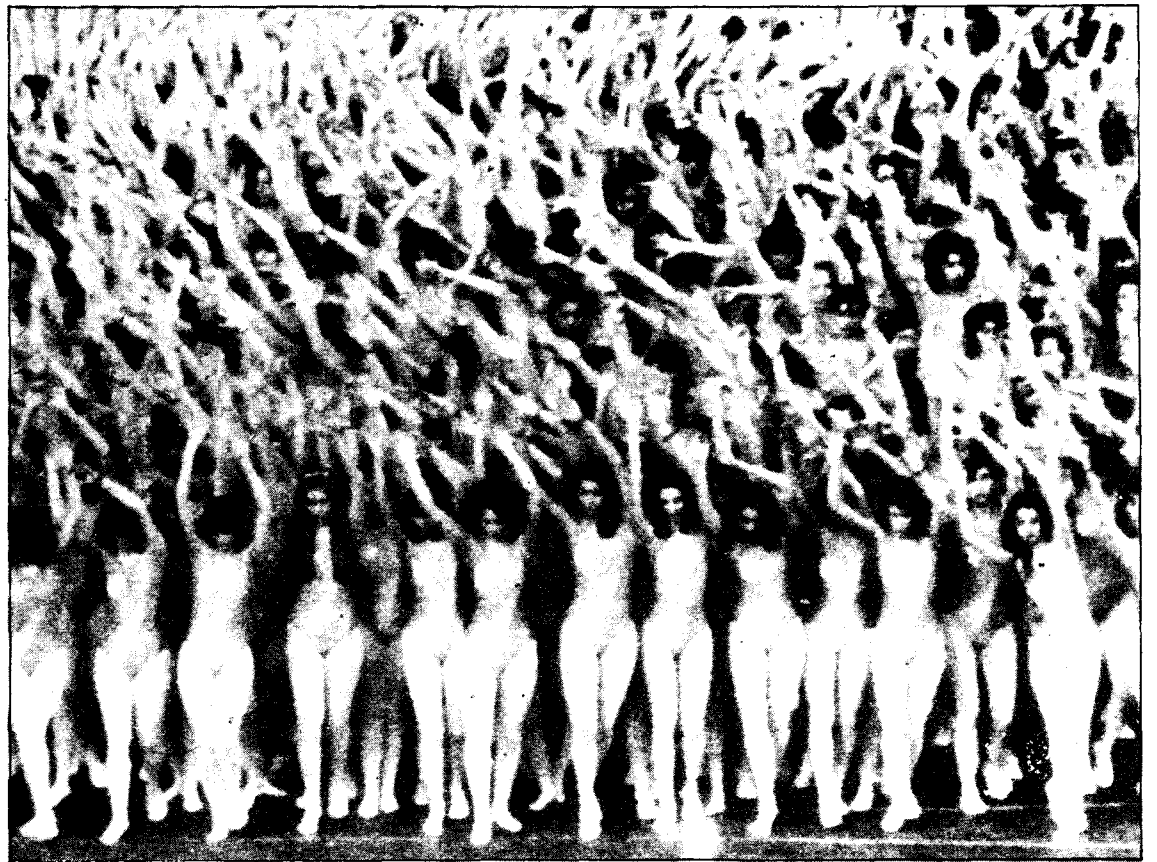
"Jesucrist és el camí que cal seguir; la veritat que cal anunciar i la vida que cal viure", —comença dient la mare Teresa—. "Es necessari un cor pur per veure Déu en els altres. Nosaltres creiem que l'amor de Déu és infinitament més gran i la seva gràcia més forta que el poder del mal, de l'odi, dels conflictes i tensions que divideixen les famílies, les nacions i el món. És més poderós que les bombes més potents i que qualsevol arma creada per l'home. El seu amor està curull de tendresa i de gràcia". "Crist —afegí la mare Teresa— es

convertí en pa de vida per a satisfer la nostra fam d'amor, però com si això no fos suficient, es convertí Ell mateix en famolenc, nu, malalt, sol, sense sostre. Tenim necessitat de Jesús per aprofundir la nostra fe. Si aconseguíssim veure'l sota l'aparença de pa, el veuríem també en el cos que sofreix dels pobres. Es tant fàcil ser orgullós, dur, egoista, tan fàcil...; però hem estat creats per coses millors".

Una magnífica marxa de llum

El jubileu juvenil començava a la tarda del dimecres, dia 12 d'abril, amb una processó de torxes des del Castell-d'Angelo al Vaticà. El Sant Pare, abans de devallar a la plaça de Sant Pere, des de les seves habitacions pogué gaudir de l'espectacle meravellós. Quan féu acte de presència a la plaça, fou rebut amb un fort aplaudiment. Entre altres coses, digué als joves: "Magnífica marxa de llum, però encara més magnífica i lluminosa la vostra professió de fe i d'esperança, perquè entre vosaltres camina Jesucrist". "Ell —continuà dient el Sant Pare— sosté el vostre entusiasme i dóna sentit a la vostra vida. Ell us crida a viure els ideals que ningú més no ensenya".

Joan Pau II inicià el seu discurs en castellà, potser perquè el grup d'aquesta parla —amb els països iberoamericans— fou el més nombrós. A més dels distints estats europeus, no mancaren representacions juvenils prou nutrides de l'Est, de Rússia i de Xina.

Demostració d'atletisme femení davant del Papa

L'esport i els esportistes

El dijous, dia 12 d'abril, fou dedicat als joves esportius. Ningú no negarà que els actes més emotius, complerts, eficients i massius de les visites apostòliques arreu del món fetes pel Papa, han estat sempre en els grans estadis esportius.

Joan Pau II va presidir aquesta jornada, mig religiosa, mig esportiva, com li agradava a l'Apostol sant Pau, que parlava que tots corren en la carrera, però que un de sol arriba el primer. Mai no s'havia vist "tant cardenal" i "tant bisbe" en un estadi esportiu com en aquesta ocasió. Una jornada autènticament memorable de l'Any Sant, que podríem assenyalar-la com una gran final de l'Any de la Redempció.

També tingué lloc una as-

semblea en una gran sala prop de la biblioteca de Sixte IV, on es parlà de la fe i l'esport. Hi foren presents els mundialment famosos esportistes, Sara Simeoni, Pietro Mennea, els futbolistes Falcao, Zico i Platini, i Moser amb la seva bicicleta de rècord mundial. Tampoc no hi mancaren dirigents olímpics, com l'espanyol Joan Antoni Samaranch, Primo Nebiolo i el mexicà Vázquez Rana.

Una torxa monumental

A la tarda del mateix dijous i a la plaça de Sant Pere, entre conjunts musicals, fou encès un brandó en un trípode al peu del gran obelisc. Hi havia aquesta inscripció: "Jo sóc la llum del món i la llum s'ha fet perquè brilli sobre el canelobre i il·lumini a tots els de casa, no pas per posar-la sota el mesuró".

L'assemblea dels joves fou la més gran que s'hi ha aplegat mai; més gran, fins i tot, que qualsevol de les que hi ha hagut en tots els viatges pastorals del Papa. Més de 250.000 nois i noies de tot el món travessaren Roma, cantant i resant, en una processó imponent que durà més de sis hores, des de Sant Joan del Laterà fins a Sant Pere. Molts grups portaven grans palmes, que en alguns moments van cobrir tota la plaça Venècia fins al Coliseu, produint la sensació d'un bosc en moviment.

"No a la cultura de la mort"

"Aquesta societat sembla embogida a posar en moviment totes les seves energies per a dirigir-se cap a la seva destrucció", digué el Papa al jovent. I

afegí: "L'home modern pateix la temptació de considerar cadascuna de les coses com un objecte manipulable i ha acabat posant-se ell mateix entre aquests objectes manipulables."

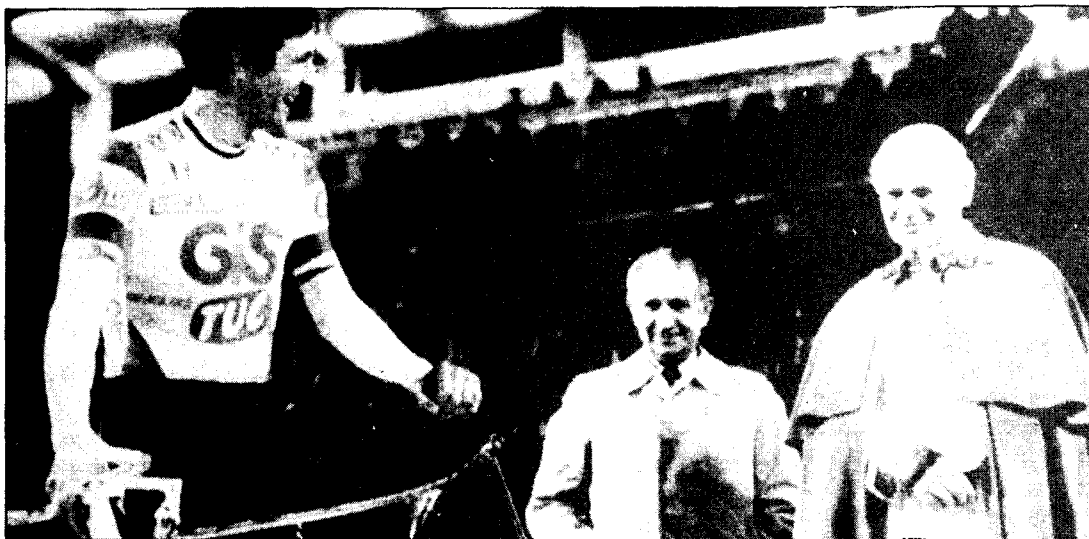
Després demanà als joves que rebutgessin la "cultura de la mort, que comença amb la supressió del naixement, es desenvolupa amb les violències innombrables de les guerres, arriba fins a l'exclusió dels disminuïts i els vells i acaba amb la solució final de l'eutanàsia". També va demanar al jovent que no caigués en la "contestació total" ni en altres formes de la "cultura de la mort" com són "la droga i el terrorisme, l'erotisme i les múltiples formes de vici".

Després d'una Eucaristia que celebrà el mateix Sant Pere, es feren exhibicions esportives: gimnàstica rítmica, amb els campions americans, japonesos, soviètics, xinesos i italians; exhibicions d'atletisme i fins i tot per grups de joves invidents, coixos, manxols i paraplegics. També carreres sueques, salt de la perxa, i fins i tot un partit de futbol.

El Papa recordà que ell també havia estat un enamorat de l'esport: de la natació, canoa, esquí i bicicleta. I certament que l'esport com a vehicle de diàleg i apropament de les diverses comunitats humanes, és un tema prou conegut i estimat per Joan Pau II.

La trobada juvenil a Roma, que s'allargà fins el diumenge, amb motiu de l'Any Sant, ha estat una veritable olimpiada de l'esperit.

Francesc Gamissans

El Papa i Samaranch, amb Moser

Dintre dels actes celebrats a Roma amb ocasió del "jubileu dels atletes", el Papa Joan Pau II i el president del COI, Joan Antoni Samaranch, contemplaren la bicicleta amb la qual Francesco Moser ha batut el rècord de l'hora.

Tricentenari de l'Escola Pia.— L'Escola Pia de Catalunya convida als alumnes d'ara i de tota la vida, professors, familiars, amics i tothom que estima l'obra feta per l'Escola Pia, a pujar a Montserrat, el dissabte, dia 5 de maig, per donar gràcies a Déu de tres segles de tasca docent i formativa a favor dels infants i dels joves en ciutats, viles i pobles de Catalunya. Programa: Des de les 11 del matí, arribada a Montserrat i ofrena de flors al mestre Sant Josep de Callassanç. A les 12 del migdia, a la Plaça del Santuari, Concelebració d'acció de gràcies presidida pel Dr. Narcís Jubany, Cardenal-Arquebisbe de Barcelona. Tot seguit: Ballada de Sardanes per la Cobla Jovenívola, de Sabadell. A les 2 de la tarda: Temps lliure per dinar. A les 4 de la tarda, a la Basílica: Recital ofert per l'Escolania de Montserrat. Veneració de la Mare de Déu de Montserrat. A les 5 de la tarda, a les places del Santuari: Cant dels adéus. Per a més informació: Secretariat del Tricentenari, tel. (91) 241.00.04.

Diada de Tècniques per a Monitors i Educadors de Centres d'Esplai.— L'Escola de l'Esplai de Barcelona organitza pel proper dia 6 de maig, una DIADA DE TÈCNiques, especial per a Colònies, adreçada a tots els educadors de Centres d'Esplai. Sota el Centre d'Interès "VA DE GEGANTS", es desenvoluparan 12 Tècniques diferents: 1. Danses, cançons i instruments al voltant dels gegants, nans i capgrossos. 2. Com construir nans i gegants a les nostres Colònies. 3. Expressió amb els gegants i com els gegants. 4.

Grans jocs i petits jocs amb els gegants. 5. Vetllades al voltant dels gegants. 6. Gegants, nans i capgrossos a casa nostra. 7. Pastissos per llepar-se els dits amb els gegants. 8. Estels per arribar més amunt que els gegants. 9. Posar fil a l'agulla. 10. Socorrisme i primers auxilis. (No pels gegants sinó per les persones que els donen vida). 11. Itinerari amb bicicleta. (No aconsellable per a gegants). 12. Tècniques de campament. Es realitzarà als locals de l'Escola de l'Esplai, c/ Numància, 149-151, des de les 9,30 fins a les 19. Per a més informació: Escola de l'Esplai de Barcelona, c/ Numància, 149-151, Barcelona-29. Tel. 230.16.06 (feiners de 6 a 9 de la tarda).

Orfeó Gracienc. Propers Concerts.— Dia 4 de maig, església de Santa Maria del Pi, plaça del Pi, s/n, per a commemorar el desè Aniversari de l'Agrupament Esplai Santa Maria del Pi. Hora: 9,30. Dirigirà el mestre Pérez Simó. Dia 6 de maig: Concert al Círcol Mercantil de Figueres (Girona), patrocinat per la Fundació Basil, i amb motiu del repartiment de premis del Concurs de Sardanes. Direcció: Antoni Pérez Simó.

Exercicis Espirituals per a Religiosos.— Se celebraran del 16 al 23 de juliol. Dirigirà el P. Alfonso López, claretí de la Residència de Saragossa. Lloc: Missioneres de Ntra. Sra. del Pilar, Avda. Dr. Arte-

ro, 66, Osca. Tel. 22.01.19.

Per a noies de 18 a 30 anys.— Cap de setmana, per a noies de 18 a 30 anys, al Monestir de la Divina Providència, c/ Iluro, 30, Mataró. Hi pots trobar: Sentit a la teva vida —Formació cristiana— Orientació vocacional —Compartir la pregària. Cal que truquis al (93) 798.13.87. d'1 a 2 del migdia o de 9 a 10 del vespre, i demanar per la Gna. Teresa.

Jornada dedicada al Tercer Món.— Jornada de Reflexió Cristiana sobre la nostra responsabilitat envers el Tercer Món. TAULA RODONA, a càrrec d'en Carlos Bravo, jesuïta mexicà. Diumenge, 6 de maig, de 10 a 10'30 h. Lloc: MM. Reparadores, c/ Emancipació, 33 (Entre Ganduxer i Mandri). En acabar la Trobada hi haurà Eucaristia. Organitza: Delegació Diocesana de Missions i Grups del Tercer Món de Barcelona.

Corals: Sant Miquel dels Sants, de Barcelona i Sant Vicenç, de Mollet.— Concerts a celebrar durant el mes de maig: Dia 5, a Mollet del Vallès. Lloc: Església parroquial. Hora: A les 9'30 del vespre. Dia 6, a Sant Vicenç dels Horts. Lloc: Església parroquial. Hora: A les 7'30 del vespre. Dia 11, a Granollers. Lloc: Església parroquial de Sant Esteve. Hora: A les 10 de la nit. Dia 12, a Barcelona. Lloc: Església parroquial de Sant

Miquel dels Sants, c/ Escorial, 163. Hora: A les 9'30 del vespre. Programa: I part: Cançons polifòniques religioses, romàntiques i cançons populars. II Part: Concert en La Major per orquestra de A. Vivaldi. Direcció: Mestre Joan Pallet i Ibars. Oratori per a orquestra, cor i solistes, de A. Vivaldi, Magnificat. Soprà: Rosa M.ª Conesa. Contract: Cloti Miró. Direcció: Pelegrí Bernal.

Centre d'Estudis Partorals.— La programació per a després de Pasqua inclou aquests dos cursos: Trobar Déu en l'Església (Iniciació a l'experiència espiritual). Per Francesc Vergés i Tuset, rector de la parròquia de Santa Dorotea, de Barcelona. Els dijous, a la tarda, del 3 al 31 de maig, de 4'30 a 5'30.

La festa cristiana en un món secular (calendari civil i laboral i calendari litúrgic). Per Joan Llopis, professor de l'Institut de Teologia. Els dijous, a la tarda, del 3 al 31 de maig, de les 5'45 a les 6'45. També, per als qui ho vulguin, els dimarts al vespre, del 8 al 29 de maig, de 7'30 a 9. Més informació, programes i inscripcions a la Secretaria del Centre, tel. 317.48.58. (Rivadeneira, 6, 3a. planta, Barcelona-2).

CURSETS DE CRISTIANDAT.— Dels dies 28 d'abril a l'1 de maig se celebrarà un nou curs i aquest

serà en castellà. El darrer del curs serà en català, dels dies 8 a l'11 de juny.

"MOVIMENT SACERDOTAL MARIÀ".— Cenacle mensual, di lluns dia 30 d'abril, a la parròquia de Sant Cugat del Rec, Princesa, 21, de 4 a 6 de la tarda. Predicarà als sacerdots Mn. Frederic d'Alemanya i en la Missa concelebrada de les 5, el P. Domingo Pérez, director de la "Mater Salvatoris", del Tibidabo.

VIC

Parròquia de Sant Pere d'ÒDENNA. Festa major.— Dia 29 d'abril, diumenge. A les 12 del migdia, al Temple parroquial, Missa Concelebrada. Homilia a càrrec del P. Nicolau de Cassà de la Selva, Guardià dels PP. Caputxins d'Igualada. El Cor parroquial de Santa Maria d'Igualada cantarà la "Missa in honorem Sti. Hieronymi", a tres veus, de Maria del Rio; a l'ofertori "Ecce quan bonum"; cant final, Regina Caeli, de Ciro Grassi. Seguidament, al mateix Temple, Concert, a càrrec de l'esmentat Cor. Solista: Rosa Mosella. Dia 1 de maig, dimarts. A les 12 del migdia, a la Plaça Major, XIII Concurs Nacional de Colles Sardanistes, amb la presentació de dues colles locals. Dia 5 de maig, dissabte, a les 8 del vespre, Missa anticipada. Dia 6 de maig, diumenge, a les 12 del migdia, Missa cantada en sufragi dels difunts de la parròquia.

Delegacions diocesanes de missions-Barcelona i Vic

"ELS SEMINARISTES DELS PAÏSOS DE MISSIÓ TAMBÉ SÓN SEMINARISTES NOSTRES"

—Gràcies a les Obres Missionals Pontífiques, a les Esglésies de Missions són nadius del propi país:

500 bisbes
15.000 sacerdots
50.000 seminaristes

—Als seminaris de Missions, aquest darrer any, s'hi han preparat:

35.089 Seminaristes menors
12.107 Seminaristes majors

—Han rebut de les Obres Missionals Pontífiques: 17.582.127 dòlars que és l'equivalent de 372,5 dòlars per seminarista. Aquesta quantitat s'uneix a la generosa aportació d'aquelles mateixes Esglésies missioneres.

—L'Església i el Sant Pare us paren la mà per poguer seguir mantenint i millorant aquests seminaris que són el gran fruit i la gran esperança de les Missions.

—Una bona manera de respondre a aquesta crida missionera, pot ser ajudar a la formació i als estudis dels seminaristes:

BECA (per 6 anys de Filosofia i Teologia) ..... 300.000 ptes.
MITJA BECA ..... 150.000 ptes.
BOSSA D'ESTUDIS (per un curs) ..... 50.000 ptes.

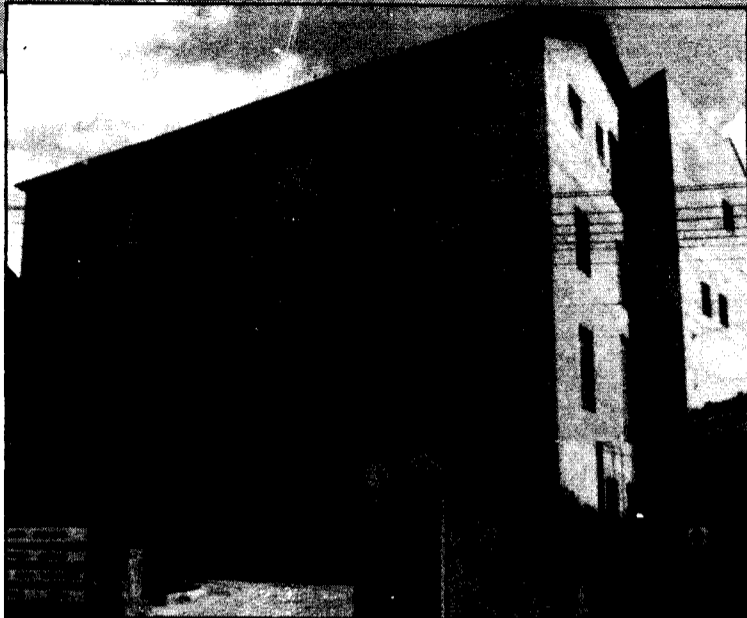
—Podeu fer arribar els vostres donatius a la DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS C/. del Bisbe Iruita, 5 - BARCELONA-2, o bé, al Casal de l'Església, C/. Sant Just, 1, VIC

Urgell

En el Pirineu es plantegen diverses possibilitats per adequar-ho als temps actuals i futurs

L'Hospital de la Seu, una bona obra que s'enfronta a noves necessitats

Essent en definitiva el malalt l'únic destinatari de la labor hospitalària, s'imposa adequar les instal·lacions a fi que arribin a atendre més quantitat de persones.

LA SEU D'URGELL.— Diferents són els motius pels quals la ciutat de la Seu d'Urgell es considerada ja en l'actualitat com la capital del Pirineu català. La ciutat pot arribar també a assumir aquest títol per constituir-se en un futur immediat en el centre sanitari de coordinació de les comarques del Pirineu. I aquest centre podria ser l'actual Hospital de la ciutat de l'Alt Segre.

Rera aquesta institució hi ha una llarga història d'atencions i serveis als ciutadans de la Seu d'Urgell i de la seva comarca. L'hospital és regit per un patronat i dins d'aquesta fundació secular hi ha una mútua o clínica privada, regida per la seva pròpia junta. El president del Patronat és sempre l'alcalde de la Ciutat i també en són membres el rector, dos regidors de l'Ajuntament, dos mutualistes i dos sacerdots elegits pel Bisbe.

L'hospital, a més a més dels seus convenis amb la mútua, té també relacions d'atenció sanitària amb l'exèrcit, i amb la Seguretat Social. A més a més en el mateix edifici hi ha també uns espais destinats a residència de malalts i ancians.

Fins fa pocs anys el centre era governat i administrat quasi de forma casolana i els serveis no necessitaven l'actual dedicació. El primer consistori democràtic va iniciar un treball de modernització i d'autèntic govern del centre. Per això va establir contactes amb la Generalitat de Catalunya, els serveis de sanitat de la qual, l'homologació del centre, van exigir que hi hagués els serveis complets i permanents de traumatologia, ginecologia, medicina interna i cirurgia. Això ha suposat una notable millora en l'oferta de serveis al malalt però ha augmentat considerablement el volum de despeses.

L'any 1983 el servei de maternitat ha atès 138 parts, al servei de medicina interna hi ha hagut un total de 323 ingressos i en el d'urgències 687. De la nostra conversa amb l'administració del centre hem obtingut aquestes dades referents també a l'any 1983: ingressos 106 milions de ptes.; despeses 148 milions. En conseqüència hi ha hagut un dèficit de 42 milions de ptes., xifra vertaderament exorbitant si es té en compte les dades d'un hospital d'una comarca de muntanya. Per l'any 1984 hi ha un pressupost de 153 milions, però és possible que el dèficit augmenti només en dos milions de ptes. El volum més gran del pressupost va destinat al personal sanitari: uns 120 milions anuals. El cens

de personal sanitari és integrat per 21 metges, 23 ATS, 18 auxiliars i 15 persones en serveis d'administració, manteniment, neteja, etc.

L'interrogant que pesa sobre els habitants de l'Alt Urgell és el següent: quin és el futur de l'hospital de la Seu d'Urgell? La resposta definitiva pot ser la projectada construcció d'un hospital comarcal, centre de coordinació dels serveis sanitaris de totes les comarques pirinenques de Catalunya. L'Ajuntament ha iniciat ja els

tràmits per l'adquisició dels terrenys necessaris. Seria un hospital de la Generalitat de nivell 1 alt, molt aproximat al nivell 2. I el ciutadà encara es fa una altra pregunta: en un futur immediat l'actual hospital no podria arribar a un acord amb l'altra clínica privada de la Seu d'Urgell per unificar serveis i oferir encara una millor atenció al malalt? És una malalta hereditària del món rural: ser pocs i tirar cada u pel seu cantó. Però avui els temps han canviat i les necessitats urgeixen.

Deu interessants estudis al cinquè volum d'"urgència"

El Bisbat d'Urgell, amb les altres comarques pirinenques, és el bressol de Catalunya. Avui els estudiosos d'aquestes comarques coneixen bé aquesta realitat històrica i malden per col·laborar en l'aprofundiment i difusió. L'any 1978 va ser constituïda la "Societat Cultural Urgel·litana" i la principal de les seves activitats ha estat la publicació de l'Anuari "Urgellia", de la qual acaba de sortir al carrer el Vè. volum. La taula és la següent:

"Els documents, dels anys 1.036-1.050, de l'Arxiu Capitular de La Seu d'Urgell", Cebrià Baraut.

"El monestir de Sant Llorenç de Morunys als segles X i XI", Manuel Riu. "La circulació monetària en la lesa ibèrica i romana", Montserrat Sanmartí. "Les lleudes de l'Alt Urgell, s.XIII-CVIII, Montserrat Duran "Contribució a la història dels oficis a La Seu d'Urgell. Els carnisers (1250-1365)", Carme Batlle i Katia Klieman.

"Guillem Arnau i Patau, bisbe d'Urgell (1362-1365)", Prim Bertran. "Organitzacions eclesiàstiques autònomes al Pirineu durant l'antic règim:

Les valls d'Àneu, de Boí i d'Aran", Enric Moliné.

"L'art popular al Museu diocesà de La Seu d'Urgell", Albert Vives. "Bibliografia dels Pallars", Roser Vilardell, Jordi Pons i Ignasi Puig. Completa el volum 16 pàgines d'il·lustracions en blanc i negre i color.

Si hom examina les taules dels cinc volums publicats s'adonà que els temes es poden glossar en tres apartats: recull i transcripció de documentació medieval, estudis monogràfics d'història (s. X-XV) i art.

Entre les col·laboracions més valuoses cal remarcar la del P. Cebrià Baraut, Director d'Urgellia, el qual després del lector gairebé la totalitat del fons documental de l'Arxiu Capitular d'Urgell. Després de la publicació del volum cinquè, ja són 637 els documents presentats i transcrits pel monjo historiador. Altres signatures que avalen i prestigien l'obra són les dels historiadors Manuel Riu, Carme Batlle i Prim Bertran, que han col·laborat en el cinc volums d'Urgellia.

L'obra pot comprar-se a l'Arxiu Capitular de La Seu d'Urgell i el preu de cada volum és 2.500 ptes.

Antoni Mirabet

El Redemptor de l'Home (8)

A la dreta del Pare

Tota la vida de Crist, tota l'experiència dels deixebles amb el Mestre, va quedar com transfigurada a la llum de les aparicions de Crist resuscitat.

Tot havia estat dissenyat de Déu, tot havia estat anunci de veritats trasbalsadores que ells amb prou feines havien intuït.

Pere pogué recordar allò que la llum del Pare li havia fet dir una vegada: "Tu ets el Messies, el Fill del Déu vivent!" Tots recordaren que una força irresistible els havia fet arrencar branques dels arbres, i estendre els propis mantells per terra, i cridar: "Hosanna al Fill de David! Beneït el Regne que arriba, beneït el qui ve en nom del Senyor!" Fins i tot el títol que Pilat havia fet clavar a la creu els parlava amb veu profètica: "Jesús de Natzaret, Rei dels jueus".

I com havia de ser el Regne de Jesús? Per a ells, de moment, un regne ple de modèstia i de tribulacions: un anar anunciant la bona nova, sense tenir on reclinar el cap, un anar fent deixebles com Crist havia fet. Però, per a Crist mateix, es tractava d'un Regne molt més gloriós de com ells se l'havien imaginat.

En Jesús es van complir les paraules del Salm: "Va dir el Senyor al meu Senyor: 'Seu a la meua dreta, fins que no posi els teus enemics com a escambell dels teus peus'". I no pas en sentit d'una participació reduïda, aquí a la terra, dels poders de Déu, sinó que Crist pujà al cel (en sentit de la màxima proximitat possible) a asseure's a la dreta de Déu.

L'Esperit de Veritat, que Crist els havia promès, va fer comprendre als Apòstols que tot allò que s'havia escrit del

Messies s'havia d'aplicar a Crist amb el màxim realisme. Per exemple, quan es diu: "Tu ets el meu Fill, jo avui t'he engendrat"; "El teu tron, oh Déu, dura pels segles dels segles"; "l'adoraran tots els reis de la terra, tots els pobles el serviran";...

L'Evangeli de Joan resumeix en dues paraules aquella nova comprensió del misteri de Crist: "Senyor meu i Déu meu!" La Carta de Pau als Filipencs (recollint, possiblement, un text anterior) aplica Crist expressions fins ara atribuïdes al nom de Jahvèh: "Per això Déu l'exalçà, i li donà el Nom que és sobre tot altre nom, perquè, al nom de Jesús, tota criatura... doblegui el genoll i tota llengua confessi que Jesús és Senyor".

L'Esperit no hauria pogut conduir-los a adorar Crist com a Déu, si no n'era des de tota l'eternitat (el contrari seria caure en crassa idolatria). Aquesta idea va il·luminar com sol de migdia tota la vida de Crist: la seva intimitat amb el Pare, l'autoritat amb què parlava, el Temple no fet per mà d'home... Crist és vist aleshores com la Saviesa eterna, sortida —segons l'Antic Testament— de la boca de Déu, anterior a tota cosa creada, desitjosa de trobar-se enmig dels homes; en paraules de l'Evangeli de Joan, és la Paraula de Déu, que s'ha fet "carn" i ha plantat la tenda entre nosaltres.

Per a qui no creu en l'esperit i viu fora de l'Església tot això és pura bogeria. Per al cristià, en canvi, és l'ABC, en el nom del qual hem estat batejats: "... el Pare i el Fill i l'Esperit Sant.

Jordi Sánchez Bosch

Girona

Durant aquest estiu un reguitzell d'actes commemorarà l'efemèrides

Centenari de l'estada de mossèn Cinto al Mont, on escriví "El Canigó"

GIRONA.— El propassat dia 29 de març es constituí la Comissió encarregada de preparar el programa d'actes commemoratius del centenari de l'estada de mossèn Cinto Verdager al santuari de la Mare de Déu del Mont. Presidí la reunió el bisbe de la diòcesi, monsenyor Jaume Camprodon.

La Comissió quedà integrada per les persones següents: Mossèn Modest Prats, President; Vocals: Lluís Bachs en representació del "GEIEG"; Albert Compte de l'Institut d'Estudis Empordanesos; Josep Maria de Solà Morales pel Patronat d'Estudis d'Olot; Salvador Juncà pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles; Anton Prat del Patronat del Mont; mossèn Manuel Gil per l'Arxiprestat del Montgrí; i mossèn Joan Carreras per l'ADAC de Girona i el Casal del Poble de Maià.

Mossèn Modest Prats, professor de llengua i història catalana, va informar seguidament que per la propera diada de Sant Jordi ja sortirà una antologia dels escrits de mossèn Cinto juntament amb un cartell del centenari que s'oferirà a totes les entitats i parròquies que el demanin. Per la seva part, el senyor Lluís Bachs, va indicar que aquest any el Grup Excursionista celebrarà el seu aplec tradicional al santuari del Mont el proper dia 13 de maig.

Programa provisional d'actes

De fet els actes commemoratius del centenari ja es varen iniciar el 22 de gener d'aquest any a Maià amb una conferència a càrrec de mossèn Modest Prats i un concert a l'església per la Coral Polifònica de Girona. A més uns dies després mossèn Joan Carreras pronuncià una altra conferència similar a la parròquia de Navata.

Ara, la Comissió intentarà coordinar tots els actes que es vulguin celebrar durant la resta de l'any, i provisionalment, ja n'ha indicat alguns. Així, el dia 13 de maig tindrà lloc al Mont l'Aplec del "GEIEG"; el dia 26 del mateix mes s'hi celebrarà una concentració de catequistes i alumnes de l'arxiprestat; el dilluns de Pentecosta hi acudirán els pobles de la rodalia per a celebrar-hi conjuntament els seus Vots de Vila; també a finals de maig hi haurà una sèrie de conferències a Figueres, organitzades per l'Institut d'Estudis Empordanesos.

Pel mes de juny tindrà lloc una trobada de jovent en la Nit de Sant Joan, rememorant les al·lusions que féu Mn. Cinto a aquestes tradicions del nostre poble. El 9 de setembre es celebrarà un gran Aplec, al qual assistiran el Bisbe de Girona i de Perpinyà i serà especialment dedicat als catalans d'ambdós cantons del Pirineu. Cal recordar que mossèn Cinto pensava sobretot amb els catalans del Rosselló i el Vallespir quan escrivia "El Canigó".

A finals del mateix mes de setembre s'hi celebrarà també una trobada infantil durant la qual es repartiran els premis del certamen escolar sobre temes verdaguerians que s'anunciarà abans d'acabar aquest curs. Per últim, durant el

La fletxa assenyalava la finestra de la cel·la on la tradició assegura que mossèn Cinto, tot mirant la serralada, va arrodonir el gran poema "El Canigó".

mes d'octubre tindrà lloc a Girona la cloenda solemne del Centenari amb participació d'importants figures del món de les lletres i la història de Catalunya.

Aquests són, doncs, en principi, els actes principals previstos per la Comissió. Però és probable que se n'hi afegixin d'altres d'acord amb l'interès que sens dubte despertará aquesta fita de la història del nostre país i de la nostra llengua.

El recorregut de mossèn Cinto per terres gironines

L'arribada de mossèn Cinto a terres gironines tingué lloc el 18 de juliol de 1884, en què s'ostatjà a casa d'uns seus amics de Banyoles. Ell mateix havia manifestat el seu desig de fer una llarga estada al santuari del Mont a fi d'arrodonir el poema "El Canigó" que estava escrivint.

Viatjava amb la seva sotana, més aviat envellida, el seu capell de teula, el seu paraigua i un petit maletí on portava la roba més indispensable, alguns llibres i els estris d'escriure. Fins a Girona degué arribar-hi en tren, però d'ací a Banyoles féu servir la clàssica tartana o diligència.

Es quedà vuit dies en la Ciutat de l'estany, fent llargues passejades pels seus entorns. Finalment el dia 25 del mateix mes arribava dalt el santuari del Mont, recorrent a peu gran part del camí. Des de Maià degué emprendre la pujada passant pel Segueró, el Noguera, Can Falgars, Sous... En aquest punt segurament s'aturà a contemplar les ruïnes del vell monestir i a

saciar la sed amb el rajolí d'aigua fresca de la font.

Com descrivia molt bé mossèn Joan Carreras en una sèrie d'articles al "Punt Diari", el paisatge devia ser molt semblant al d'avui: "alzines i pi bord; garrigues i roldons, algun llentiscle i la llampuga verda..." El sotabosc, per ser més assolellat, presentava brucs, aranyons i algun arboç. Encara avui hi ha en aquests cims una font que abans se'n deia l'Enrajolada i des que hi passà el poeta se'n diu de Mossèn Cinto.

Allà hi acudia sovint el sacerdot, acompanyat dels fills del botànic d'Olot, Estanislau Vayreda, explicant-los els contes que la seva fantasia prodigiosa li permetia inventar. També aprofitava la passejada per a preguntar als camperols que trobava quines llegendes sabien sobre el Mont i el Canigó. Encara a la casa pairal del Noguera conserven l'alcova on Mossèn Cinto passà algunes nits, convidat per la família. Com a record els deixà escrita la inscripció que encara figura sota el rellotge de sol de la façana de la casa:

"Cada hora que et senyalo
t'allunyo del bressol
i t'acosto a la mortalla".

Un mes i mig al Mont

L'estada de mossèn Cinto al santuari del Mont fou bastant llarga: gairebé un mes i mig. Exactament des del dia 25 de juliol de 1884 al 9 de setembre següent.

S'hi trobava bé, malgrat la calor de l'estiu. Així ho manifestava per carta al seu amic, el canonge Jau-

me Collell, de Vic: "Aquí em trobo bé i planto la tenda per dies, si no hi ha res de nou". I afegia entusiasmat: "No sé cap santuari de més vista".

Realment mossèn Cinto tenia raó com recordava un segle més tard un altre sacerdot literat i poeta, de la Casa Missió de Banyoles, mossèn Lluís Constans. Aquest escrivia en el seu llibre "Girona, Bisbat Marià": "Des d'aquest incomparable mirador podeu contemplar la imponent panoràmica de planes, valls i cims que en gegatina sardana van girant de tramuntana cap a llevant: Les Salines, el pic del Roc de Fransa, les Alberes, el coll de Panissars, el golf de Lleó, Puigneulós, Requesens, coll de Banyuls, Garriguella amb el castell de Verdura, Figueres, Vilabertran, el golf de Roses i Castelló amb la seva catedral, la muntanya del Bisbe Mort de Torroella, les llargarudes Gavarres, Girona, l'estany de Banyoles, Rocacorba, Finestres, el Puigsacalm, i el Massís del Canigó, la muntanya que té la cabellera blanca i les entranyes d'or i diamants".

Això que el Canigó té "les entranyes d'or i diamants" ho posà mossèn Cinto en el seu Poema del Canigó. Fa referència a una vella llegenda que conta que durant l'època del descobriment d'Amèrica els conqueridors espanyols s'endugueren cap ací una princesa inca que finalment es va casar amb un d'ells. Varen instal·lar la seva residència en un racó del Pirineu, amagant-hi el seu dot que constava de molts quilos d'or i plata. En morir sense descendència mai més ningú no ha sabut trobar la cova, malgrat les recerques fetes

encara no fa pas molts anys per alguns buscadors.

Encara avui es conserva al Mont la cel·la on es creu que mossèn Cinto passà llargues hores completant el seu poema del Canigó. Una placa ho recorda als visitants i segur que aquest any rebrà més visites que mai.

Del Mont a Begur

Mossèn Cinto va abandonar el Mont a principis de setembre. Es dirigí a Girona on sojornà breument i tot seguit es traslladà a Peralada ja que era amic dels Comtes de Rocafort. S'hi quedà tres o quatre dies i tot seguit partí cap a la vila de Begur. Aquí visità el seu amic, l'historiador Josep Pella i Forgas. Aquest havia publicat l'any anterior una "Història del Ampurdán" que el poeta vigatà utilitzava sovint pels seus escrits. De la seva estada en aquestes terres empordaneses mossèn Cinto en queda una poesia dedicada a Pella i Forgas.

De la seva estada a Girona també en queda una breu referència en la Revista Literària que es publicava llavors, en aquesta ciutat. Mossèn Joan Carreras ha pogut llegir-ne la crònica corresponent que es guarda en el Tom VIII, que es conserva en la biblioteca del Seminari. Segur que amb motiu d'aquest Centenari s'aniran descobrint encara més dades interessants sobre la vinguda de mossèn Cinto a les nostres comarques.

M. Caballé
(Fotografia de l'autor)

Sociologia religiosa

La davallada de l'assistència a missa a Catalunya

El cas d'Urgell, un exemple prou alliçonador

Feia temps que no escrivia sobre aquests temes, per diverses raons. Primera, perquè ja estava cansat que molts es fixessin només en les xifres, diexant de banda les interpretacions sociològiques que les acompanyaven. A més, al principi, cap als anys 50, cada vegada que tractava el tema, em tocava pagar-ne les conseqüències, de part de destacats membres de la institució eclesial, si bé, certament, d'altres n'hi havia que ho acceptaven i fins i tot les elogiaven. En segon lloc, també m'he trobat amb certs sociòlegs pedants, els que sempre s'han decantat per les formulacions sapients, teòriques (que no han sabut o pogut comprovar en la pràctica), però que així aparentaven posseir més sabiduria, com si les formulacions teòriques que feren els grans sociòlegs (els Durkheim, Max Weber, Marx i tants d'altres) se les haguessin tret de la màniga.

Spain is different

Però avui, en trobar-me als dits unes dades publicades a CATALUNYA CRISTIANA del 25 de març darrer, sobre una enquesta duta a terme recentment a la diòcesi d'Urgell, sobre la pràctica dominical, no he pogut resistir la temptació de comparar aquestes dades amb les d'un estudi que vaig fer, ara fa justament 10 anys, sobre tot Catalunya. Estudi que no ha estat mai publicat i que avui, en repassar-lo, m'adono de l'enorme esforç que va exigir aleshores l'organització i realització, en els mesos d'hivern, i fora de les festes assenyalades (Nadal, Pasqua, festes majors, etc.), d'un cens sobre totes les parròquies i llocs de culte de les 8 diòcesis catalanes. La manca de mitjans econòmics no ens permeté de publicar-lo pel nostre compte, i tampoc aleshores cap institució no hauria volgut fer-se'n càrrec, ja que es tractava d'un tema que "ja no estava de moda". A diferència d'altres països europeus, on aquesta mena d'estudis sempre són i han estat molt recercats, àdhuc pels mateixos polítics, perquè tots saben molt bé que l'indicador religiós és un dels més vàlids per a saber quines seran les actituds polítiques del poble, al nostre país, malauradament, sempre succeeix al revés. Sempre ens trobem amb allò de "Spain is different".

Els comportaments reals són els que valen

Sempre serà veritat allò que

els catalans en diem "els números canten", i que, aplicant-ho als comportaments col·lectius, ens reflecteixen millor la realitat que no pas certes formulacions teòriques inverificables.

Intentarem després fer les interpretacions que vulgueu, però si hom comprova uns fets "reals" és inútil negar-ne l'evidència. Les interpretacions "causals" són més difícils de fer quan no es disposa de suficients "variables", com és en aquest cas, en el qual només disposem de xifres globals (el nombre de practicants). Altra cosa fóra si tinguéssim més dades, tals com l'edat, sexe, professió, origen, classe de col·legi freqüentat, històries locals, dades familiars, etc., etc. De moment, ens hem d'accontentar amb una sola dada, i encara gràcies. No obstant, aquesta dada és, per sí mateixa, prou rellevant. Si és certa i aconseguida seguint el mateix mètode —com es fa en alguns països on aquests censos es repeteixen periòdicament—. Es tracta, doncs, en aquest cas, d'utilitzar el mètode comparatiu cronològic, és a dir, d'establir comparacions (cosa que abans no ens era possible per manca de dades) entre el nombre de practicants en els mateixos pobles (o conjunt de pobles), i en diferents anys.

Els 129 municipis de la diòcesi d'Urgell, i la seva pràctica

Corresponent a dotze comarques de la Catalunya Vella, cinc d'elles totes senceres i altres cinc amb caràcter parcial, i dues amb un sol poble la diòcesi d'Urgell, a part d'Andorra, comprèn la meitat nord de la "província" de Lleida, una mica de la de Girona i un trosset de la d'Osca. L'any 1971 tenia 149.364 habitants, i ara són només 142.984. És a dir, els seus 129 municipis han perdut uns 7.000 habitants en els darrers 10 anys. Dels diocesans que aleshores podien considerar-se eclesiàsticament "obligats" a "anar a Missa" (125.841), tan sols hi anaven 41.729, o sigui, el 32,8%. Ara, al cap de 10 anys, continua essent una població més aviat tradicional, rural, genuïnament catalana —tot i que també acusa certa immigració— però, amb un cens de 142.984 habitants (dels quals en podem considerar "obligats" 121.442), els "practicants dominicals" són només 25.328, cosa que vol dir, el 20,8%. En

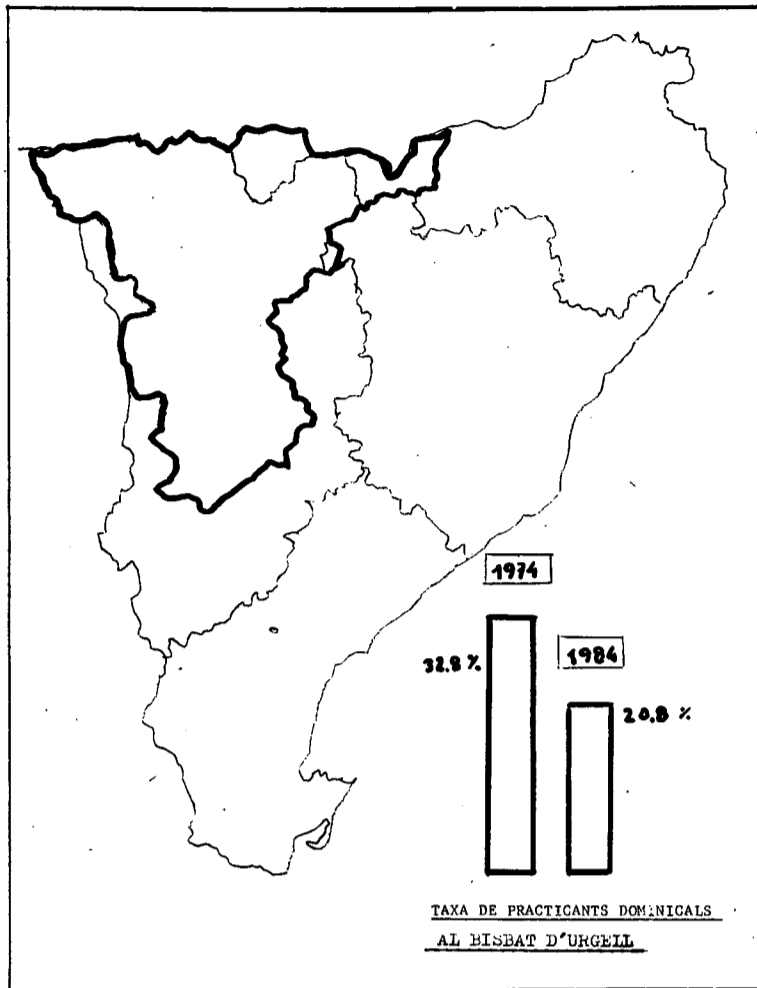
altres paraules, que si abans anava a missa una tercera part de la població obligada, ara només hi va la cinquena part. El descens de la pràctica ha estat considerable, com arreu de Catalunya.

No és cap sorpresa

El descens de la pràctica religiosa dominical és prou conegut de tothom, i no constitueix cap sorpresa. Emperò el fet que aquest fenomen es produeixi també en un dels indrets més tradicionals de Catalunya (exceptuant el cas d'Andorra, per l'afluència de forasters), ja no ho és tant. Repetim, no obstant, que certes concauses són les mateixes que a tot arreu, i entre aquestes, principalment cal comptar-hi el procés de canvi social i ideològic que afecta sobretot les noves generacions. La gent gran sol ésser més estable en les seves conviccions, actituds i comportaments, mentre que la joventut es troba més a prop de les innovacions i trenca més fàcilment amb el passat, i més en matèries tan lligades amb les tradicions i costums, com ho és la religió, i així, trenca sense embuts amb una institució tan estable i poc innovadora com és l'Església. Altrament passa amb religions més personalitzades i menys institucionalitzades, com són les d'Extrem Orient, en el món musulmà, o les dels pobles més primitius de l'Àfrica i de Sudamèrica.

Flux que ja ve d'abans

Aquest procés, però, no és pas nou; ni ve de la dècada dels 70, propiciat pel canvi polític, sinó que ja va iniciar-se abans, en els anys 50, un cop esbravada l'eufòria religiosa de la postguerra civil. Tinc més que suficients dades per a demostrar-ho, i a títol d'exemple, adueixo aquí una xifra que varem donar ja en l'estudi citat, fent referència a 59 parròquies de cinc de les vuit diòcesis catalanes. Em limitaré, però, a citar tres casos, per a no allargar-ho massa: **Mataró**, que entre els anys 1954 i 1971, és a dir, en 17 anys, passà d'una taxa de missalitzants dominicals del 29,6%, al 18,7%; **Sabadell**, que entre 1961 i 1971 va passar del 20,9% al 12,3%; **Terrassa**, que baixà del 20% al 14,9% tan sols en els cinc anys que van del 1966 al 1971.

Del qual no se n'ha escapat ni el món rural

Si ens aturem en el món rural, observem que, a partir de les dades, de 41 pobles de la diòcesi de Tarragona, s'enregistrà també un descens entre els anys 1969 i 1974, tot i que només es tractava d'un curt període de 5 anys, anteriors al gran canvi polític viscut al nostre país. Doncs bé, en aquests 41 pobles, es va passar de la taxa de pràctica del 45% al 42%. El flux, per tant, ja venia de lluny, si bé els ritmes de la davallada eren diferents en el món rural i en el món urbà.

Totes aquestes comprovacions no ens permeten enganyar-nos amb certs casos aïllats que puguin produir-se en sentit contrari, ni amb els aparents augments de pràctica religiosa dominical que es puguin enre-

gistrar en certs pobles rurals, on sol haver-hi una afluència dominical de població forana —que de fet es tradueix en una buidada de molts temples urbans.

El cas de la Seu d'Urgell és, però, molt indicatiu, ja que els practicants foranis dominicals representen una porció relativament poc important, llevat del cas d'Andorra, i per tant, això vol dir que el descens de pràctica és general al nostre país. Però, alerta! Això no s'ha d'interpretar pas com una reducció del fet religiós com a tal, sinó com un procés de canvi de comportaments externs religiosos, als que la nostra gent és tan sensible. El tema general, el del canvi religiós, exigeix altres anàlisis, que en aquest article no pretenem d'enfocar.

Dr. Rogeli Duocastella
Director de l'Institut ISPA

Falta la teva veu per aconseguir la Pau.

Voleu accedir al matrimoni però no trobeu parella?

Us hi ajudarem responsablement. Som experts en aquest delicat servei.

Telefoneu a C.I.P.
253 55 56. Aribau, 84 pral.

CENTRE DE RELACIO SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM Equador, 53, entl. 4r.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Ref. concertí entrevista.

BARCELONA

Als trenta anys de vida, trobada catalana del Moviment de Matrimonis (E.M.D.)

"Hem de donar sense esperar res a canvi"

BARCELONA.— Al Col·legi La Salle de la Bonanova de Barcelona, fa poc es reuniren els matrimonis vinguts de Catalunya, Menorca i Andorra. El tema central de la Jornada "Actitud avui del cristià, en una societat laica que posa en entredit tots els principis", es dividí en tres parts. Primer "LA FAMÍLIA", a càrrec d'en Ramon Verge, destacant que aquesta és avui la segona força més atacada, i això dintre de tot es una sort, car vol dir que es considera important. Que no s'ha de renunciar als objectius principals de la família i hem de transmetre els valors als fills i que malgrat que ens pensem que l'ambient que ens volta pot més que els pares, no és cert si som testimonis coherents. Malgrat que a voltes l'èxit no es garanteixi, hem de pensar que això és quelcom extern, i un dia o altre sortirà la llavor plantada encara que no ho veiem. Hem de donar, sense esperar res a canvi.

El treball i l'atur

Mossèn Salvador Carrasco parlà en segon lloc sobre "EL MÓN DEL TREBALL I L'ATUR". Va dir que la realitat que ens envolta i l'Evangeli són els que ens han d'interpel·lar. S'han de plantejar problemes des de l'experiència de fe, d'Església i l'experiència nostra. Des de l'alegria i des de la exigència. Avui hem de trobar resposta en el món del treball, en el de l'atur. Segurament no trobarem solucions ara mateix, però amb actituds, trobarem camins. La fe ens demana opcions, per això hem de fer una bona lectu-

ra dels "signes dels temps" i davant del treball, avui un bé escàs, quina ha de ser la nostra vida per assemblem-nos a Jesús en el temps que ens ha tocat viure?, no pot ser una experiència de "competitivitat", de la "pluriocupació", etc. S'ha de buscar una espiritualitat del treball.

La veritat no pot ser mai manipulada

La tercera part en què es dividia el tema va ser "ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ", on Victòria Cardona va fer palès que la veritat no pot ser mai manipulada, i avui dia, emparats amb la llibertat d'expressió, es falta a la veritat. Els missatges que ens donen a través dels films, de la publicitat, etc. no fan millorar la dignitat de l'home. El confort, el materialisme és un verí per l'autèntica felicitat. L'amor autèntic surt rebaixat, mal enfocad, i els joves tenen un cacau al cap del que es el veritable amor. Els nens no tenen esperit crític, els falta creativitat, manca de comunicació.

Aquestes exposicions foren seguides per uns tallers de treballs sobre les tres qüestions, per aprofundir més, triant cada u el tema que l'interessava més. Amb la impossibilitat de posar sobre el paper el treball realitzat en els tres tallers, només direm que foren molt rics i positius, s'aclariren conceptes, idees, es posaren vivències i testimonis, també possibles pistes per posar-nos a l'acció, en fi, un material que

ens dona peu per seguir-ho aprofundint en els nostres equips respectius, per pasar després a estar immersos en la societat i els temps que ens ha tocat viure, com feia Crist en la seva època.

Després del dinar, hi hagué una reunió de germanor i homenatge als primers equips del Moviment, que ara fa 30 anys, feren possible que des de Barcelona s'estenguessin a Catalunya i a tot l'estat Espanyol.

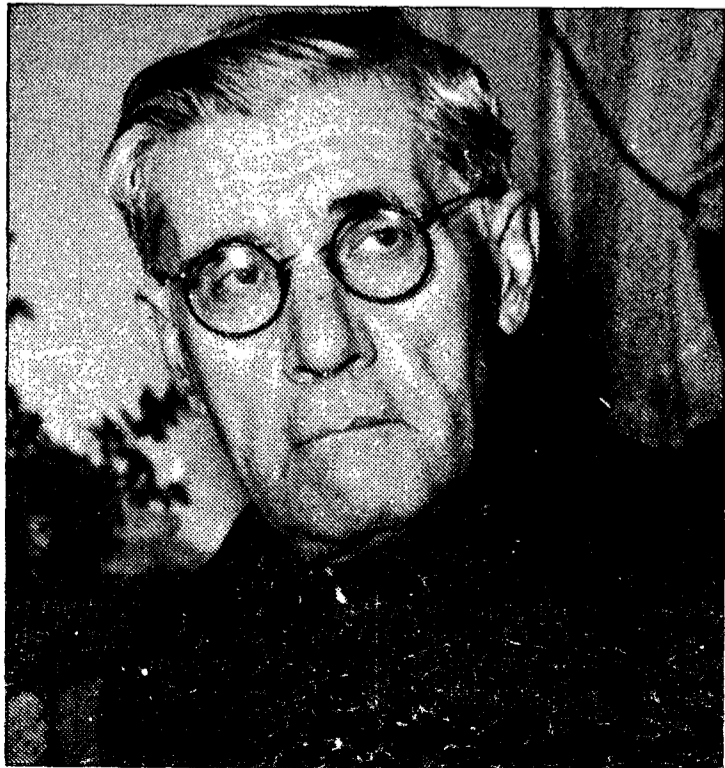
Noves adhesions

S'acabà la jornada amb la celebració de l'Eucaristia, punt de trobada i punt de partença, la gran festa de la nostra fe, concelebrada per diversos conciliaris.

Actualment, el Moviment —com tots els Moviments, després de viure temps d'il·lusions i temps de pessimismes, es troba en un període d'optimisme, ja que després d'estar un

temps estancats, van entrant nous equips de matrimonis joves. Els E.M.D., després de trenta anys, i amb tants canvis ideològics, socials, culturals religiosos, polítics, han intentat sempre posar-se al dia en tot el que era accidental, deixant el que és fonamental, per ésser fidels, amb l'evangeli a la mà, a Crist, a la parella, als fills, al món que ens envolta.

E.M.D.

El Doctor Carles Cardó, en el record

El Dr. Carles Cardó va néixer a Valls, el 1884, i morí, a Barcelona el 1958; el temps del seu traspàs era Canonge de la Seu de Barcelona, després d'haver estat allunyat de Catalunya els primers anys del franquisme. Per la seva excepcional intel·ligència i condicions morals, algunes vegades va ésser proposat per l'Església per a càrrecs de més alta jerarquia, que ell refusà al·legant que preferia continuar dedicant-se als seus treballs —escrits en un català mestriol—, sobretot d'erudició apològica.

A més d'ésser un gran periodista, fundador de la revista "La Paraula Cristiana" i actiu col·laborador d'altres publicacions menys importants, va publicar obres de veritable envergadura, com els seus Estudis Literaris i sobre el doctor Torras i Bages. Però el que li ha donat més renom són *La nit transparent*, *La moral de la derrota* (1936) i *Emmanuel*, aquest darrer llibre, una anàlisi profundíssima sobre la Vida de Jesucrist, ha quedat sense continuar per la per-

dua del seu autor. Són d'ell, també, interessants pròlegs com el del llibre de poesies del malaguanyat Màrius Torres —escrit a Friburg de Suïssa, 1950, on residia i el que publicà a les Obres Completes de Joan Maragall (Volum XIV, 1933) edició dels fills del nostre gloriós poeta. Cal remarcar que la germana del doctor Cardó, Rosa, guarda curosament, un bon aplec de treballs i notes seus inèdits, que hem fullejat, i que seran segurament de veritable interès per als estudiosos d'aquesta rellevant figura catalana.

L'últim cop que vàrem parlar amb el Dr. Cardó, va ésser a la Plaça de Sant Pere del Vaticà, l'any 1950, vigília de les inoblidables Festes de la Proclamació del Dogma de l'Assumpció de la Verge, de la qual tinguérem la sort d'ésser testimonis personals. trobarem l'il·lustre eclesiàstic molt decandit i per la presència i la conversa vàrem tenir la impressió que s'iniciava malauradament la davallada irremediable de la seva salut. Efectivament, va morir al cap de vuit

anys. El 1959 va ésser editat un magnífic llibre en homenatge a la seva persona, en els seus tres aspectes essencials: l'home, el sacerdot i l'intel·lectual.

No volem cloure aquestes ratlles sense referir-nos a una anècdota, gairebé desconeguda, que reflecteix fidelment el fons d'exquisida tendresa —malgrat l'aparença d'un caràcter un xic esquerp— del Dr. Cardó: pels anys 1950-1951, passava unes setmanes de repòs estival al poblet de Leysin (Suïssa). Allí conegué casualment el senyor Josep Riera i Alibés, barceloní, el qual tenia una filla de deu anys, malalta, al sanatori de dita localitat. Quan marxà el pare, el Dr. Cardó, home de Teologia i d'alta investigació literària, cada tarda, anava a veure la noieta i jugava a cartes amb ella per a fer-li més lleu la seva lògica soledat. Així era el Canonge Dr. Carles Cardó, que ho donà tot per Déu i per Catalunya.

Tomàs Roig i Llop

La Comunitat Familiar de Pineta passà tres dies de vivència espiritual a Montserrat

Els Pinetells: Una gent que sap compartir, donar-se i comprendre

Els dies 30, 31 de març i 1er d'abril es reunien a Montserrat als peus de la Verge Moreneta.

¿Què és la Comunitat familiar de Pineta i què o qui són els que s'anomenen Pinetells?

Són una reunió de famílies ben unides i millor compenetrades, són un conjunt de famílies nascudes dins l'Escola Pia, unes famílies que en el transcurs de l'any es reuneixen en diferents ocasions, però la seva principal trobada és cada any en els temps de vacances en el transcurs de 10 a 11 dies.

Grans i menuts, joves i menys joves, tots frueixen d'una veritable convivència, tots treballen i tots s'ajuden, fan i conviuen unes vacances plenes d'afecte, d'entrega i de comprensió.

És un moviment nascut a Pineta, als peus del Pirineu aragonès, molt a prop de Bielsa, sota les envistes del Mont Perdut.

A fe que us complauria de trobar-vos com a cristians entre ells, compartir aquestes jornades espirituals, vacacionals i plenes d'afecte, de comprensió i repletes d'il·lusions.

En el transcurs de les tres jornades montserratines, els moments més principals foren:

—L'excursió pels camins de la muntanya, dissabte al matí.

—L'entrada solemne al monestir com a pelegrins.

—La trobada ben cordial amb l'Abat Cassià Just, dissabte a la tarda.

—Les vespres i la Vetlla de Santa Maria, dissabte a la nit.

—L'ofrena a la Missa Conventual del diumenge.

—El comiat amb reproducció de l'ofrena de flors a sant Josep de Calassanç i l'hora dels Adéus.

Ens plau fer esment amb el màxim de brevetat de tots aquests importants actes que reuniren a més de 250 Pinetells dels 600 que en formen el nostre conjunt entre les 225 famílies que la componen.

Excursió pels camins de la muntanya

Excursió que amb detall ben particular esbossà als peus de la

Verge el nostre diaca amic Prieto, membre dels Pinetells amb la seva família. Ens digué que la boira que no ens deixava veure el camí i que fins i tot ens ajudava a perdre l'orientació, ell el comparava a... el cristià que coneix el camí, que sap on va i on el porta... que a voltes potser el perd, però que amb esforç i lliurament torna a reprendre la marxa i a posar-se al seu bell mig.

Entrada solemne al monestir com a pelegrins

A l'envolt de la portada central ens rebia el monjo encarregat de la basílica, amb molt belles paraules ens donà la benvinguda com a pelegrins mentre ens invitava després a l'aspersion d'aigua beneïda amb el cant del Virolai a fer-ne l'entrada i la pregària... allí als peus de la Moreneta, és on l'amic Prieto ens donava aquella explicació de la boirina per tota la muntanya.

La trobada ben cordial amb l'Abat Cassià Just

L'amic Montserrat de Mataró, com a Pinetell ens féu la presentació del que érem els Pinetells.

Va fer-ho amb una perfecció sublim.

Es presentà, no com a fundador dels Pinetells però sí com a continuador. Ens digué que ell no estava pas vinculat de principi a l'Escola Pia puix provenia dels Salesians (cosa que demostrava que a dintre els Pinetells tothom hi tenia cabuda).

En els Pinetells digué és on el cristià s'hi troba bé.

En els Pinetells és on els matrimonis saben el que vol dir que no s'és home ni s'és dona sinó que els dos formem una sola cosa.

Els Pinetells digué són aquells que saben compartir, saben donar-se i saben comprendre.

Els Pinetells són oberts, són comprensius, són amics.

Els Pinetells m'han ensenyat a estimar a aprofitar les vacances i fer cada dia més unida la meua família.

Els Pinetells, digué, són això i molt més.

El Pare Abat ens donà la seva felicitació més sincera i ens digué que admirava la nostra convivència familiar en plena muntanya, en plena naturalesa en el transcurs de les vacances, ens animà a seguir aquest bell caminar al costat de l'Escola Pia i ens encoratjà en aquesta fortalesa i en aquest saber estimar-se.

Ens digué que celebrava que haguéssim sabut entendre que el matrimoni ja no és pas l'un ni l'altre sinó els dos una sola carn tal com ens diu Sant Pau.

En finalitzar férem lliurament d'una bonica mostra artística del racó de Pineta i de totes les firmes dels Pinetells reunits a Montserrat, obsequi que fou compartit amb discos de l'escolania lliurats pel Pare Abat per tal que entre les muntanyes durant les vacances de l'estiu puguem escampar-los fortament.

Vespres i Vetlla a Santa Maria

Els vespres les compartírem amb la comunitat i l'escolania i tot el poble. La vetlla amb un grup ben nombrós de Sant Joan Bosco d'Horta. La vetlla dirigida per la mateixa comunitat per dos simpàtics monjos fou d'una bellesa, d'una perfecció en l'oració i en el cant que ens féu sentir a tots més units i més junts als peus de la Verge.

Les oracions sorgiren espontàniament de tots i cada un dels Pinetells i dels amics d'Horta.

A ben segur que la Verge va somriure i l'Infant Jesús va complaure's d'aquesta Vetlla tan espiritual i tan compartida al redós de l'altar ocupant els llocs dels monjos. Anàrem a dormir entre la boira espessa amb el cor esponjós de joia. Gràcies Verge de Montserrat!

La nostra ofrena ho fou d'un ciri i d'una munió de pinyes entregades per cada familiar Pinetell.

La pregària va ésser aquesta:

Verge de Montserrat.

Dolça Mare

Verge Moreneta.

Verge dels catalans.

Verge dels Escolapis i dels Pinetells!
Venim avui, a redós de la vostra Muntanya.

Venim als peus del vostre i nostre Santuari.

Venim entre la comunitat dels monjos i els seus escolans.

Som catalans d'ahir, d'avui i de sempre.

Som catalans formats a "Can Culapí".
Som una branca sorgida de l'entrega dels fills de Sant Josep de Calassanç.

Som els PINETELLS nascuts a l'alta muntanya, al bonic paratge de Pineta, dins la magnificència del Pirineu aragonès.

Hem viscut i hem conviscut a plena natura.

Hem treballat i hem gaudit.

Hem cantat i hem estudiat.

Agafats de les mans i sota l'agombolament de l'Escola Pia.

I ara que celebrem els 300 anys de la vinguda dels Escolapis a Catalunya, ens ha semblat oportuna aquesta trobada als vostres peus, aquesta vinguda d'avui... d'acció de gràcies, aquesta nova injecció d'optimisme.

I és per això que venim a fer-vos

ofrena d'un Ciri Votiu i d'unes Pinyes.

El Ciri, que vol simbolitzar la unió d'esforços entorn el ble dels Escolapis, la unió de la cera i del treball, la llum de l'esperança que és per a nosaltres PINETA i les seves trobades i lloc de formació.

I ho fem també amb un simbolisme ben clar i ben significatiu, ben senzill, ben popular i encara més modest!

Una munió de pinyes.

Una munió d'esforços.

Un conjunt de pinyons.

Cada família ha aportat una pinya. Moltes d'elles són obertes, com obertes són les seves famílies.

Els pinyons s'han escampat arreu, com volen escampar-se els nostres esforços, les nostres vivències i les nostres il·lusions.

Verge de Montserrat, accepteu aquests dos símbols que us oferim avui els PINETELLS, els de l'Escola Pia; i continueu beneint-nos com sempre heu fet.

En vós confiem i també en la Comunitat Benedictina a la qual demanem que ens ajudi amb les seves oracions i amb la seva valuosa col·laboració, que al costat de l'Orde Escolapi siguem un signe de bella renovació Cristiana dintre del nostre Poble.

GRÀCIES, MOLTES GRÀCIES, MORENETA!!

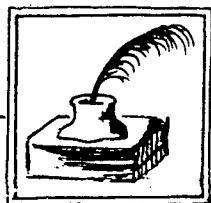
El comiat i l'hora dels adéus

A les 4 de la tarda ens acomiadàvem tots els pinetells amb l'ofrena de Flors repetida que havíem fet el dia anterior a l'imatge de sant Josep de Calassanç que hi ha a la Plaça. Els acomiadàvem amb cants de joia i amb una rodona ben gran que unia els nostres braços fortament i amb el cant dels ADÉUS i amb les mans ben estretes no ens dèiem pas adéu per sempre sinó solament adéu per uns instants.

I amb el cor a dalt la muntanya empenyem tots la marxa altra volta als llocs de treball al centre de cada una de les nostres famílies amb la idea i el pensament ja ben a prop de les vacances que s'acosten i que tornaran a unir-nos a Pineta, a Planoles, a La Molina i a Sallardú, els llocs on a ben segur tornarem a fer i a trobar tot el que ens deïa tan meravellosament l'amic Montserrat de Mataró.

Joan Brunet i Pujol
Un dels molts Pinetells

IMPROMPTU

Vox populi...

No fa pas gaire que el Sant Pare declarà "beat" a la fra Joan de Fiésola, més conegut per Fra Angèlic, el pintor de les inefables Anunciacions i altres obres de gran valor artístic, la santedat del qual proclamava la veu del poble (VOX POPULI) des del mateix dia de la seva mort a Roma, l'any 1455.

Ha calgut el pas de cinc cents vint-i-nou anys pel reconeixement del clam popular i la seva inclusió litúrgica... Podríem dir que ha costat més temps que pel reconeixement dels miracles que justifiquen la canonització en un procés curial.

Però les coses són així, i donem gràcies a Déu perquè, finalment, els artistes tenen un patró idoni, el Sant Pare també ho ha proclamat: un que, com ells, no va necessitar mai cap explicació filosòfica per a les seves obres, que senzillament eren bellesa i oferiment a Déu d'aquesta bellesa sorgida de la mà de l'home.

Oriol Camps

RADIO SABADELL 882 OM KHz

CATALUNYA 80

La radioradio 101.7 FM

Cada divendres, a les 10 de la nit, podeu escoltar "Testimoni", un programa d'informació i pensament religiós, amb notícies i comentaris d'actualitat sobre l'Església i la comunitat cristiana.

RADIO SABADELL, al 882 de la Onda Mitja i CATALUNYA 80, per la freqüència modulada.

El vicari judicial del Bisbat de Màlaga respon a la següent pregunta.

És car anul·lar el matrimoni per l'Església?

MÀLAGA.— Moltes vegades he sentit l'afirmació que en l'Església obtenen la nul·litat els que tenen molts diners, els rics, perquè val molts diners obtenir-la, diuen uns, o per allò —comenten d'altres— que "Pagant, sant Pere canta", donant a entendre que tant ben bé les mans dels jutges eclesiàstics fàcilment s'aconsegueix la sentència de nul·litat.

Sempre m'ha dolgut sentir aquests comentaris, encara més: em produeixen ira, enuig perquè estant ficat en aquests assumptes i coneixent la realitat dels fets, m'indigna que amb tanta insolència es facin tals afirmacions tan rotundament i a vegades, en revistes i publicacions de gran tiratge.

Existeix un fet que pot donar aparença de veracitat a tals afirmacions. A vegades, els lletrats que porten aquestes causes, amb la finalitat que els seus clients no vegin allò que els cobren pel seu treball, acostumen a demanar al client quantitats per a "reposició de fons" —com acostumen dir— indicant que és el Tribunal qui els ho demana. Així ells, queden bé i la fama de "carestia" recau sobre el Tribunal. En honor a la veritat, haig d'afegir que aquests casos, a la nostra província, són escassíssims i gairebé es poden comptar amb els dits d'una mà.

Per clarificar, vull exposar dos punts: un, els aranzels concrets del Tribunal Eclesiàstic de Màlaga (que és el que conec) i l'altre, les sentències de nul·litat matrimonial d'aquest proppassat any 1983 i, qui ha pagat les costes i qui no ho ha fet.

Les costes del Tribunal

Les costes d'un procés de nul·litat són cinquanta mil pessetes, per al qui sol·licita la nul·litat i el mateix preu pel que fa a l'altra part, si aquesta a la vegada reconvé sol·licitant també la nul·litat per altres causes o motius.

Si el demanant no reconvé, però presenta proves en ordre a la seva pròpia defensa, o sigui, tractant de contradir les raons, fets i motius al·legats per la part demandant, haurà de pagar en concepte de taxes només 15.000 pessetes; si està d'acord amb la demanda, no ha de pagar cap taxa.

Aquest és el preu dels procediments ordinaris. N'hi ha alguns altres que per ser més fàcils de provar i necessitar menys aparell jurídic, les costes no pugen de les 25.000 pessetes.

Poden existir algunes despeses "extra": són exclusivament els qui es refereixen a proves pericials, generalment fetes per genicòlegs, psiquiatres o psicòlegs. Al marge totalment de les taxes judicials i que pagaran les parts.

"Gratuït patrocini" o "disminució de costes"

El patrocini gratuït es concedeix pel mateix Tribunal a aquells que, en realitat no poden pagar les costes. En tals casos, fins i tot se'ls nomena "advocat d'ofici", que els defensa gratuïtament.

La disminució de costes, la mateixa paraula ho diu, i tal disminució va en raó de les possibilitats reals econòmiques dels interessats. Generalment, aquesta disminució queda reduïda al pagament de 500.000 ó 600.000 pessetes mensuals durant un any, amb la qual cosa, en realitat no es

cobreixen les despeses reals del mateix plet.

Sentències del 1983

En total, l'any 1983, s'han donat 115 sentències sobre causes de nul·litat matrimonial: 88 positives, o sigui, s'ha reconegut la nul·litat del matrimoni i 30 negatives, o sigui, no s'ha arribat a provar que aquests matrimonis fossin nuls.

D'aquestes 115, 47 gratis, o sigui, no els ha costat a les parts cap cèntim, i fins i tot en alguns dels quals, li ha costat diners al propi jutge, sobre tot quan, per evitar despeses de desplaçament a la capital de

les parts o testimonis, ha pres el seu propi cotxe i s'ha traslladat al poble de la província que fos necessari, per prendre declaracions a uns i a altres, havent-se de pagar la gasolina.

D'altres 14 han aconseguit disminució de costes, o sigui, pagar entre 6.000 i 12.000 pessetes en total (500 ó 1.000 mensuals durant un any).

Per acabar, 54 han pagat les expenses completes de Tribunal.

Una anècdota

Jo crec que molt reveladora, és la que va ocórrer no fa gaires mesos. Un senyor —sense saber, ni pensar-se tan sols que jo

era jutge del Tribunal Eclesiàstic— em va dir que la seva anul·lació matrimonial havia costat més de 2.000.000 de pessetes i, que havia de veure les grans quantitats que s'embutxacaven els capellans.

Em va doldre —potser per ser del gremi— i li vaig dir que si volia ho aniríem esbrinant i que jo anava a aconseguir que li tornessin fins i tot el plus, que li haguessin cobrat il·legalment.

Havent fet tots els esbrinaments, vàrem descobrir que, d'antuvi aquell bon senyor havia estat una mica exagerat en parlar de milions, perquè en lloc de més de 2.000.000 —com havia dit— fou quelcom menys del milió de pessetes; que el Tribunal Eclesiàstic li havia cobrat 70.000 pessetes; 50.000 per taxes i 20.000 per honoraris d'una prova pericial psicològica; que a més a més, el seu advocat, al marge de la defensa o assistència en el plet del Tribunal Eclesiàstic, li havia portat la part civil d'execució de sentència, que també té les seves taxes judicials i, sobretot, l'havia assistit en la dissolució de l'associació a guanyos, amb moltes complicacions i en la qual s'havien mogut més de 300.000.000 milions de pessetes, capital total d'aquell matrimoni.

En resum, que no havia estat car tot aquell afer o cúmul d'afers, tenint en compte les taxes judicials i els honoraris estrictament legals del lletrat.

Però el cert fou, que aquell bon senyor, parlant sens dubte molt lleugerament, havia fet un penjament ja qui sino als capellans i a l'Església, que som els culpables de tots els mals?

Un advertiment final

Malgrat tot, continua la faula del que cobren o guanyen els Tribunals Eclesiàstics, amb motiu d'aquests temes matrimonials i, com a argument suprem et presenten els noms dels qui l'han obtingut: tots són personatges famosos, actors, cantants super-coneguts, personatges de la noblesa o senyors coneguts pels seus molts milions. En resum, els rics, els qui tenen molt.

Aquest argument és pobre, pobríssim... perquè resulta que no s'adonen que si anul·la el matrimoni d'un manobre o d'un empleat d'oficina, no ho sap gairebé ningú, perquè quasi ningú no els coneix, no són "famosos" en cap sentit. En canvi, si s'anul·la el matrimoni d'alguna "estrella"... del que sigui, de seguida es publica i surt en periòdics i revistes i ho sap el món sencer... Així es la vida!

¿S'ha fet, potser, molt pública la nul·litat d'algun dels 85 matrimonis que l'han obtingut a Màlaga durant l'any 1983?

Manuel González Ruiz

Bèlgica

La JOC, contra les mesures governamentals d'austeritat

BRUSELLES.— L'Oficina Nacional de la Joventut Obrera Cristiana belga acaba d'afirmar la seva clara oposició a les mesures econòmiques preses pel govern. Aquestes mesures, diu l'Oficina, "no resoldran en res, per altra banda, el problema de l'atur; a tot estirar serà camuflat el problema desenvolupant falses solucions com la creació de sots-estatuts, contractes a temps parcial o d'aprenentatge industrial. Seria més senzill i més just transformar aquests sots-estatuts en ocupacions normals de duració indeterminada".

De manera general, la JOC/F constata que "dos anys d'austeritat, suportats especialment pels treballadors més indefensos, no han servit per res. Ara bé altra vegada, l'esforç de relançament s'abat sobre els que ja tenen el poder adquisitiu durament castigat; mentre els bancs i les multinacionals obtenen bons resultats. ¿Serà aviat interdit ésser minusvàlid, malalt o estar en atur?" La JOC/F està especialment preocupada pel que correspon als joves: "Una vegada més, els joves seran els primers perjudicats per aquestes mesures i sobertot pels seus efectes perversos. Si efectivament, si la cartera dels pares és buida, les primeres economies familiars recauen molt sovint sobre l'educació i esbarjo dels fills.

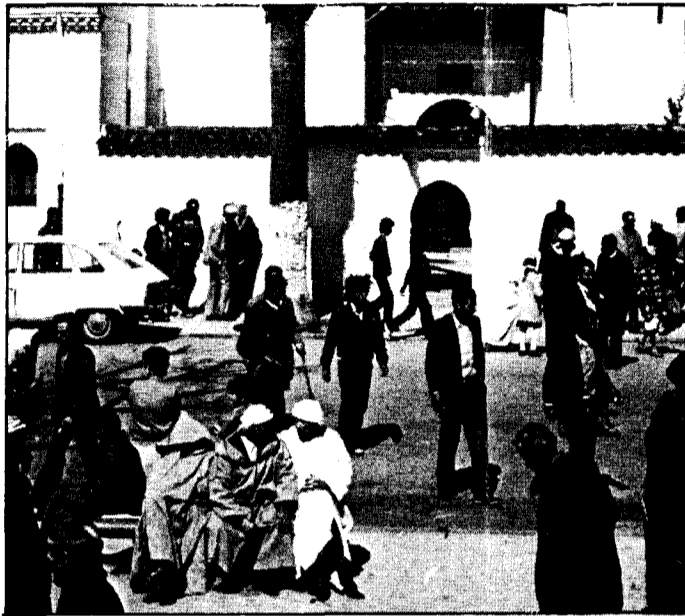
Crida dels "Cristians del Món Àrab" als cristians d'Europa

"Ajudeu els cristians àrabs sense separar-los dels seus pobles"

PARÍS.— Provenints de diferents comunitats cristianes i originaries de tots els països del Pròxim-Orient, amb sensibilitats i compromisos polítics diversos, els "Cristians del Món Àrab" recorden que són hereus d'una gran Història, avui seriosament amenaçada, i és la raó per la qual interpeleen els cristians de França i d'Europa.

"Bressol de l'Església universal, la nostra terra fou el lloc privilegiat, també de diàleg i trobada de les diferents tradicions cristianes, existencial i intel·lectual, amb les altres religions i especialment l'Islam. La gran civilització àrab duu la marca de l'aportació de les grans religions monoteistes. Certament, aquesta Història comuna no ignora mai les tensions i els conflictes —menors en comparació amb els coneguts d'altres llocs. Però la gran obra de modernització iniciada en el Pròxim-Orient durant el segle XIX, i que comprometé tots els ciutadans: musulmans, cristians, jueus i no creients, començava, malgrat totes les ingerències internacionals, a donar els seus fruits: independència, desenvolupament i instauració de societats integres i pluralistes.

És aquesta Història comuna i aquest procés de modernitza-

No hi haurà Pau sense Justícia, clamen els cristians àrabs..

ció que són posats a dura prova especialment pel fet dels que han volgut la tragèdia del poble de Palestina, que dura des de fa 36 anys, i la del poble libanès que pren, des de la invasió israeliana del 1982, proporcions catastròfiques. Aquí hi ha la causa del mal. Quant a l'integrisme islàmic, per altra banda minoritari i a sou de certs règims polítics, no és més que una conseqüència."

"Evitar la catàstrofe és possible"

"Evitar la catàstrofe és possible. Però per això caldrà restablir un Líban sobirà i pluralista i reconèixer al poble palestí una pàtria sobre la seva pròpia terra, Palestina. I això, permeteu que us diguem que si nosaltres comprenem la vostra compassió pels nostres germans jueus víctimes de l'horror

sobre terres d'Europa, no comprenem de cap manera la vostra indiferència per la gran aventura del cristianisme àrab, ni la vostra sordesa a la crida dels pobles libanesos i palestí que avui han estat lliurats a les mans de les víctimes d'ahir, i a través d'ells, a l'equilibri de forces entre dos blocs. Per això estem autoritzats a plantejar-vos els següents requeriments:

—Als responsables de les Esglésies: acordar el diàleg judeo-cristià a les exigències de la justícia que Israel refusa pels altres; per manca del qual cap diàleg islamo-cristià a nivell internacional no es veritablement possible, i cap obertura de França al món àrab del treball no és veritablement eficaç.

—A tots: pronoure arreu i en totes les circumstàncies els objectius següents: alliberar el Líban de l'ocupació estrangera i obligar els israelians a reconèixer els drets legítims del poble palestí que ja ha fet molts passos en el camí del mutu reconeixement.

Germans i germanes: és il·lusori i perillós voler ajudar els cristians àrabs allunyant-los dels seus pobles. Es tracta de salvar-los amb els seus pobles, en la justícia, avui menyspreada. No hi ha pau sense justícia".

Israel

Una oració jueva ve dels primers deixebles de Crist

JERUSALEM.— Un investigador israelià, el doctor Yenoudah Libes, de 36 anys, afirma en un article ressonant, que una de les dues principals pregàries quotidianes jueves fou redactada en part pels primers deixebles de Jesús, i que així, sense saber-ho, els "jueus piadosos lloen Crist tres vegades cada dia".

El setmanari israelià "Koteret Rashit", que divulga les grans línies d'aquest article controvertit en el marc d'una entrevista amb el doctor Yenoudah Libes, recorda les declaracions de l'investigador israelià segons el qual la pregària quotidiana del "Shmonen esre" o "Amidah", que es llegeix dempeus, en silenci, la cara vers Jerusalem, evoca el messies esperat pels jueus.

Segons la demostració del doctor Libes, un dels versets de la pregària evoca, concretament Jesús: "Ja que esperem la teva alliberació i esperem Yehoshuah (nom hebreu de Jesús). Beneït sigueu Eternal, que heu fet gran la glòria de Yehoshuah". Aquesta formulació és obra dels primers deixebles de Jesús i entrà en el cànon dels jueus abans que el cristianisme es desmarqués definitivament del judaisme, afirma l'investigador israelià, que fou alumne de l'eminent professor Gherom Sholem. L'article de Yenoudah Libes, ha suscitat un gran interès en els medis acadèmics israelians, i provoca contràriament vius comentaris al si del judaisme ortodox.

França

La informàtica, un nou mitjà de proclamar l'Evangeli

PARÍS.— Una associació "Bíblia i Informàtica Multi-Medias" ha estat creada a París, a finals de l'any passat, per promoure la més important banca de dades bíbliques europees i els seus prolongaments culturals, segons indica el Servei Ecumènic de Premsa. Aquesta iniciativa ha nascut sota l'ègida de l'Associació Internacional "Bíblia i Informàtica", la seu social de la qual es troba a l'Abadia benedictina de Maredsous, a Bèlgica.

Aquesta creació cobreix el fet d'un gegantí esforç pel qual aquests benedictins han pres la iniciativa d'implantar la Paraula de Déu en el cor dels tècnics d'avançada i d'inaugurar una nova manera de presència del missatge secular a la realitat de la civilització electrònica que es desenvolupa als nostres ulls.

L'aventura, començada l'any 1970 amb dos benedictins, transformats en informàtics, ha produït ja fruits impressionants que donen testimoni de la perfecta mestria tècnica de l'equip. L'existència d'una banca de dades bíbliques i logicials adaptats al tractament de textos d'antigues llengües —hebreu, grec, llatí, àrab, sirià, etc.— i modernes, i acordades a les exigències de l'edició electrònica ha permès a l'editor diverses edicions de la Bíblia i també obres teològiques.

Per altra part, el butlletí trimestral "Interface", és destinat a donar a conèixer les activitats del Centre Informàtic i Bíblic.

Zambia

Els cristians tornaran a regir escoles i hospitals

LUSAKA.— El govern de Zambia, rectificat la seva política, ha demanat a les esglésies cristianes que es facin càrrec de les escoles i els hospitals que dirigien abans de la independència. El primer ministre, Nalumino Mundia, declarà recentment en una entrevista amb els eclesiàstics que lamentava que els religiosos haguessin abandonat llurs responsabilitats després de la nacionalització de les escoles i hospitals que seguí a l'independència, any 1964.

El govern havia demanat aleshores que els ensenyants i missioners estrangers i al personal mèdic que esdevinguessin funcionaris o marxessin del país, cosa que féu un cert nombre d'entre ells. Per això, diverses institucions foren clausurades. Zambia compta actualment amb uns 5'6 milions d'habitants i el país està mancat d'hospitals i escoles. L'any passat, al voltant de 134.000 alumnes que havien acabat la primera ensenyança no pogueren continuar estudis.

L'Església unida de Zambia ha anunciat recentment que prendrà novament la direcció dels antics hospitals i escoles. N. Mundia s'ha declarat satisfet que "aquesta anomalia s'hagi rectificat". "De fet, les Esglésies han d'anar més lluny, i construir més hospitals, i més escoles", afegí el ministre.

Recentment s'ha celebrat el centenari del naixement del pare Santiago Alberione, apòstol dels mass-media, fundador de la família Paulina, que donà a l'Església cinc congregacions religioses, quatre instituts seculars i una associació de laics amb una missió absolutament nova: anunciar la paraula de Déu amb els mitjans més ràpids i eficaços.

Aquest aniversari bliquem dues col.la Alberione, i una altra del qual Pau VI dig

El pare Alberione

APÒSTOL DELS MA

El 31 de desembre del 1900, en la nit que dividia dos segles, a totes les esglésies del món s'invoca Crist Redemptor, "Rei immortal dels segles", segons la invitació del nonagenari papa Lleó XIII. També a la catedral d'Alba, al Piemont (Itàlia), se celebrà a mitja nit una missa solemne, seguida d'una vigília eucarística fins a l'albada. En aquell temple ple de gom a gom, hi era també el seminarista Santiago Alberione, amb prou feines de setze anys.

Setze anys. En aquelles hores ell veia el començament de tot: d'un nou segle, de la seva pròpia vida adulta, del camí vers el sacerdoci. Fou aleshores, com més tard diria, quan es decidí: treballaria per la difusió de l'Evangeli en el món amb la premsa.

El temps i l'ambient de la seva joventut, els signes que percebia, eren altres tants impulsos que s'afegien a la primera decisió, a l'opció de la qual mai no es faria enrera. Al Piemont, al premsa ja havia cridat l'atenció del venerable Pfo Brunone Lanteri, de don Bosco, de sant Leonardo Murialdo. En el seminari albès, en el qual entrà Santiago Alberione l'octubre del 1900 (havia nascut a San Lorenzo de Fossano el 4 d'abril del 1884) la premsa era coneguda com "el rei dels temps". El seu professor de filosofia i director espiritual, el canonge Francesco Chiesa, començà aleshores la seva activitat d'escriptor fecundíssim. Els seminaristes s'apassionaven pels debats i els escrits dels periodistes famosos en el camp catòlic, com don David Albertario, Cesar Algranati (provinent de l'hebraisme i conegut pel pseudònim de Roca d'Adria) i Reneto Siomoni.

Aquests eren els impulsos que li suggerien en la seva ferositat juvenil la idea de poder "donar arrencada, treball i esperit d'apostolat" a una "gran organització catòlica d'escriptors, tècnics, llibreters i revedors", units en l'intent de portar el pensament cristià a tots els sectors de la vida social. Però ell anà molt més endavant amb les seves soles forces. Únicament seva fou la idea, des dels inicis del seu sacerdoci, de

formar "escriptors, tècnics i propagandistes", però que fossin religiosos i religioses, és a dir, pertanyents a una congregació consagrada exclusivament a l'apostolat amb la premsa i tots els altres mitjans "més ràpids i eficaços", com més tard escriuria. Seva fou la idea d'invitar immediatament les dones a l'acció a tots els nivells: "Manquen escriptors, tipògrafs, cooperadores; necessitem escriptors, tipògrafes i cooperadores". Famílies religioses també dedicades a la premsa. Ell volia fundar-ne una que s'ocupés només de la premsa; i portar-la "a la més alta perfecció", donant al mateix temps major "unitat, continuïtat, estabilitat i sobrenaturalitat a l'apostolat". El sistema industrial de la impressió de transformar-se en un mitjà d'evangelització.

Pobre, malaltís, director espiritual del seminari als vint-i-quatre anys (havia estat ordenat sacerdot als vint-i-tres, el 1907), no podia manifestar aquests projectes sense provocar escepticisme i fins i tot forta oposició en el clergat. Com tots els pioners, hagué de mimetitzar les seves iniciatives al principi. El 24 d'agost del 1914, quan reuní al seu voltant els primers xicots, es limità a obrir l'"Escola Tipogràfica del Petit Obrer". El 1915, per a un grup de noies, obrí senzillament un taller amb la comesa oficial d'ensenyar les tasques femenines, formar catequistes bones i instruïdes, sense deixar mínimament entendre que volia encaminar a uns i altres a la vida religiosa, i d'un tipus nou. (Quelcom semblant al que féu tres segles abans Vicenç de Paül a França amb les seves "inaudites" religioses, les Filles de la Caritat.)

Predicar l'Evangeli amb la premsa

Enmig de les dificultats de la primera guerra mundial, els nois i noies del pare Alberione —al qui a Alba se l'anomenava "senyor Teòleg"— creixien en nombre; i mentrestant el seu pla inicial es perfilava cada vegada millor, prenent amb el temps aquesta forma definitiva: una

Les seves preocupacions anaven de la pregària a l'acció.

Donà a l'Església una nova veu per expressar-se.

Llevar la Palabra de hoy con los medios

Congregació, les Pies Deixebles del Diví Mestre, dedicada a l'adoració eucarística, el sacrifici i la immolació de si mateixes per a una major eficàcia de l'apostolat, l'arquitràu espiritual de l'obra. Una altra, la Pia Societat de Sant Pau composta per sacerdots i "Deixebles del Diví Mestre", totalment i únicament lliurada a escriure i imprimir. I una tercera, les Filles de Sant Pau, per a la difusió del que s'imprimia. Tres congregacions religioses, per tant, que el pare Alberione considerava com a

única i inseparable entitat, i a les quals volia veure perpètuament unides sota una sola direcció.

Per això, el 1926, intentà fer-les aprovar per la Santa Seu com a un sol Institut. "Desitjo —escrivia el pare Alberione—, que la Pia Societat de Sant Pau sigui aprovada com existeix: amb les Filles de Sant Pau i les Pies Deixebles, rebent d'aquí gran part de la seva ajuda i de les seves forces".

No li'n feren cas. És més, el dicasteri romà competent (la

Sagrada Congregació de Religiosos) estava francament alarmat per la idea d'una família religiosa que tingués la premsa com a finalitat principal: era una novetat massa gran. Així que per aprovar la Pia Societat de Sant Pau hagué d'intervenir personalment Pius XI amb la seva típica energia: "Nos volem una congregació per a la bona premsa".

Segons les intencions del pare Alberione, els paulins han de "fer principalment amb la prem

no podia passar desapercebut en les pàgines del nostre setmanari. Publicacions: una de Luis Rolfo, autor d'una important biografia del pare de Antonio Díaz Tortajada, que ens acosten a la figura d'aquest home i que les seves preocupacions anaven de l'oració a l'acció.

MASS-MEDIA

Visos a los hombres de hoy.
S. Alberione

successivament d'"apostolat de la premsa", "apostolat de les edicions", "apostolat de les comunicacions socials".

Fundà també les Germanes del Bon Pastor, encarregades de col·laborar amb els rectors; les Germanes de la Reina dels Apòstols, per a la recerca de les vocacions, i diversos instituts seculars. Però el centre de les seves preocupacions sempre fou la difusió de l'Evangeli a través dels mitjans més ràpids de la comunicació social. Anticipant-se en alguns decennis a la invitació del Concili a familiaritzar-se amb la Bíblia, féu arribar a milions de llars l'Antic i Nou Testaments en un sol volum, amb traducció i comentaris actualitzats, sovint al preu més econòmic possible, "La Bíblia de mil lires" (vuitanta pessetes) fou un dels seus llançaments editorials. En el sector de la premsa periòdica operen les revistes que ell suggerí (imitades a altres països): *Vita Pastorale* pel clergat; la *Vita in Cristo e nella Chiesa* i *Família Cristiana*, la revista catòlica més difosa arreu del món. Amb ella, gràcies a les nombroses imitacions i al freqüent intercanvi de materials s'ha realitzat en gran part la predicació del pare Alberione, que el 19 d'octubre de 1917 confià el petit grup dels seus deixebles: "Els nostres periòdics d'arreu del món s'ajudaran materialment i moralment amb tots els mitjans".

Manager editorial i monjo orant

Els rapidíssims avenços de l'art gràfic i el creixent nombre dels paulins permeteren al pare Alberione veure l'apostolat de la premsa i del altres **mass-media** dilatar-se en un espai inimaginable al començament de l'obra. La Pia Societat de Sant Pau és present en tots comb els seus periòdics, llibres, estacions de ràdio i xarxes televisives.

El pare Santiago Alberione morí a Roma el 26 de novembre del 1971, i en aquella ocasió fou reconegut com a fundador d'"un imperi editorial" artífex d'un

"miracle" en el camp de la premsa, camp tan propens al risc de fracassos en tots els temps. Efectivament, l'home que havia difós vint milions d'exemplars de la Bíblia i un nombre molt més gran d'Evangelis, donat a l'Església una nova veu per expressar-se, posseïa les dots de gran realitzador, del superior manager. Però aquest no era més que un aspecte de la seva personalitat. L'altre, ocult als estranys, era constituït per la seva vida interior, extraordinàriament intensa: un manager que pregava.

Quatre hores diàries d'oració, mentre les forces l'aguantaren. L'activisme i l'amplitud de mires del gran empenedor units a l'austeritat del monjo. La capacitat d'eliminar de la seva vida tot allò que no afectés directament la seva obra (en els viatges pel món es negava fins i tot a visitar cèlebres santuaris per no perdre temps); i finalment la força d'abstreure's absolutament de tot, oblidar alguna necessitat pràctica, per no renunciar a un minut d'oració, d'adoració, de meditació. En l'estil domèstic, comú a molts grans homes de l'Església subalpina, de tot això en deia "treballar amb els genolls".

Hi ha realitzadors que un bon dia es troben aclaparats, dominats per la seva creació. Això no li va succeir al pare Alberione: "treballant amb els genolls" ell evadia el perill de semblant esclavitud, romanent sempre amo i pilot de la seva activitat. "Les seves preocupacions van de l'oració a l'acció", com amb tanta eficàcia sintetitzà Pau VI el vincle permanent entre la vida interior del petit capellà d'Alba i la grandiosa realitat que sabé construir.

Així fou com arribà, també segons el papa Montini, a donar a l'Església "nous instruments, nous mitjans per donar vigor i amplitud al seu apostolat, nova capacitat i nova consciència de la validesa i de la possibilitat de la seva missió en el món modern i amb tots els mitjans moderns".

Luis Rolfo

Nova veu a l'Església

Santiago Alberione: 4 d'abril del 1884-26 de novembre del 1971. Passà per la vida gairebé sense fer remor i fou admirat pels mateixos pontífexs: Joan XXIII deia d'ell: "Aquest sí que fou un gran home!", i Pau VI: "El pare Santiago ha donat nova veu a l'Església".

Rera el pare Santiago Alberione, tota una família que veu en ell el cap de fila, el model d'una santedat real, heroica i humaníssima al mateix temps: ser testimonis vius de Jesucrist en el món d'avui a través dels mitjans de comunicació social.

"Gairebé sempre —escrivia Pius XII— els fundadors dels instituts religiosos han concebut la seva obra en funció d'acuitaments i urgents necessitats de l'Església. Aquesta és la raó per la qual adaptaven els seus plans a les necessitats del seu temps." El pare Alberione sabé escrutar a fons els signes dels temps i interpretar-los a la llum de l'Evangeli. Entre aquests "signes dels temps" que cridaren l'atenció del pare Alberione foren els moderns mitjans de comunicació que amb el progrés tècnic anaven apareixent. "Juntament amb la paraula predicada oralment —escrivia el pare Alberione—, és necessària també la paraula predicada en els mitjans tècnics. Nosaltres estem en l'Església per donar la paraula escrita. El nostre apostolat és la continuació de l'apostolat del diví Mestre: aneu per tot el món pregonant la bona nova a tota la humanitat."

El pare Santiago Alberione sabé adaptar-se a la necessitat de l'Església i aquí està la seva magnífica obra: cinc congregacions religioses, quatre instituts seculars i una associació de laics amb una missió absolutament concreta: anunciar la Paraula de Déu amb els mitjans més ràpids i eficaços. Tanmateix aquest "nou avivament missioner" no és exclusiu de la Família Paulina; al contrari —com declarava el pare Renato Perino— "els paulins no tenen el monopoli de la premsa catòlica o d'altres mitjans moderns d'apostolat. Al contrari, són ben conscients de ser poca cosa; s'alegren que altres institucions se serveixin dels mass-media per a l'apostolat i que s'hi acostin per donar resposta a les actuals exigències de l'Evangeli".

Santiago Alberione descriu així la crida a realitzar la missió específica. Era la nit del 31 de desembre del 1900. "La nit que dividí el segle passat de l'actual, fou decisiva per a la missió específica i l'esperit particular amb què anava a néixer i viure el seu futur apostolat. Hi hagué una adoració solemne i continuada a la catedral d'Alba, després de la missa solemne de mitjanit, davant Jesús exposat. Els seminaristes de filosofia i teologia tenien llibertat per quedar-se tant com volguessin. Hi havia hagut, poc abans, un congrés, havia entès bé el discurs calmos però profund i convincent de Toniolo. També havia llegit la invitació de Lleó XIII a pregar pel segle que començava. Un i altre parlaven de les necessitats de l'Església, del deure d'oposar premsa a premsa, organització a organització, de la necessitat de fer penetrar l'Evangeli en les masses"... Una llum clara irradiava de l'Eucaristia i el cor del jove Alberione s'eixamplava en desigs sens límits: "Vaig sentir-me profundament obligat a preparar-me per fer quelcom per al Senyor i per als homes del nou segle amb els qual anava a viure".

La nit del 31 de desembre del 1900, fou la nit de foc de Santiago Alberione. A partir d'aquesta nit, tota la seva vida fou dominada per aquests pensaments, que els nous apòstols sanegessin la societat sencera, que l'Església conegués un nou impuls missioner, que els moderns mitjans d'apostolat fossin rectament utilitzats.

La Família Paulina —Pia Societat de Sant Pau, Filles de Sant Pau, Pies Deixebles, Germanes Pastores, Germanes Reina dels Apòstols, Institut Secular Jesús Sacerdot, Sant Gabriel, Anunciació, Sagrada Família i Unió de Cooperadors—, es una realitat en l'Església que "treballa amb els genolls" però que constantment està atenta a purificar-se i renovar-se, obrint contínuament el seu cor al carisma que el fundador donà a tota la Família: "L'esperit ha de ser un —escriu Alberione—, el contingut en el cor de Sant Pau; són iguals les devocions, i diversos fins convergeixen en un fi comú i general: donar Jesucrist al món de manera completa, com Ell es definí: Jo sóc el camí, la veritat i la vida".

El 4 d'abril del 1984, la Família Paulina ha celebrat el centenari del naixement de Santiago Alberione. Correspon a la Família Paulina demostrar que és digne de ser honrat i conegut, subratllava en certa ocasió Pau VI, però no solament amb les paraules sinó essent fidels al seu carisma i desenvolupant aquell crit angoixós de l'Apòstol sant Pau: Ai de mi si no evangelitzo!

En tancar aquests punts commemoratius del pare Alberione, només em resta donar gràcies al Senyor per aquest obsequi que féu a l'Església i demanar-li força per seguir el seu exemple: obrir a la Paraula de Déu tots els camins del món.

Antonio Díaz Tortajada

Gerents interessats en algun candidat truqueu a l'Associació Cristiana de Dirigents. Tels. 319 77 21 - 318 79 77. (De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678.

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i francès.
Contracte mercantil.

ENGINYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i "aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

AFARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departament, encarregada d'una botiga, relacions públiques, assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràctiques matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magatzems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb experiència. Contracte mercantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINYER SUPERIOR

Amb experiència en Direcció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes químics.

Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, caixa per transports, magatzems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica, planificació financera, costos, control de gestió i coneixedor temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb experiència.
INEM 17.448.822.

ESTUDIANT

Darrer curs lleis només matins.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA

Molt acostumada tracte amb públic.
INEM 20.758.352.

PROFESSORA CATALÀ

i/o administrativa.
INEM 17575270.

AUXILIAR

Administratiu només matins.
INEM 32.375

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, comptable i financera. Contracte mercantil.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I APRESTS.

INEM 49.769.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

SECRETÀRIA

Gerència i experta export-import. INEM 37.988.149.

AUXILIAR

Administrativa i relacions públiques. INEM 38.478.279.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

O dependenta. INEM 35.053.491.

COMPTABLE,

contracte mercantil.

DIRECTOR

comercial electrònica amb molta experiència, adjunt gerència.

ENGINYER,

industrial, adjunt direcció general. INEM 48.383.

Varis

A PERSONA

Amb afanys literaris, que vulgui crear una original versió de la història de la nostra Ciutat Comptal, m'ofereixo per facilitar-li tota mena d'anècdotes locals, inèdites, i viscudes des dels anys 20. En altre ordre de coses, també estic disposada a tenir cura de malalts i persones majors que necessitin companyia. Interessats, escriure a CATALUNYA CRISTIANA.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora

Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

PARTICULAR

Venda torn "Cumbre 022"
reconstruït. Tardes de 5-8.
Tel. 201 86 61; interdiaris no.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, INFERMERS, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel. 245 37 58.

BUSCO

massia per llogar, per viure-hi tot l'any. Tel. 204 48 01. Barcelona.

RESIDÈNCIA

Nois 7è, 8è i 1r. de BUP i 1r. FP. Tel. 247 23 60, de 6 a 10 tarda.

VENC

Pis Mataró ideal per a persones grans. T. 247 52 36, de 6 a 10 vespres.

Vendes

FINQUES QUANTER
(A.P.I.)

Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETS I APARTAMENTS en els millors indrets de L'Escala (Costa Brava). Preus interessants FINQUES QUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho, junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on Barcelona-7.

NÒM

ADREÇA

POBLACIÓ

Tel

PREU LÍNIA

50 ptes.

100 ptes.

150 ptes.

200 ptes.

250 ptes.

300 ptes.

350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions. Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on, Barcelona-7.

Si som molts
els que lluitem
per la Justícia
seran molts els que tindran Pau.

DIUMENGE

II DE PASQUA

A cura
dels monjos de Poblet

el pa de la paraula

LA VIDA DE LES PRIMERES COMUNITATS

Descripció eufòrica i idealista de la vida de les primeres comunitats cristianes. L'experiència singular i recent del Crist Vivent i ressuscitat, l'efusió de l'Esperit i la responsabilitat del testimoni i de la missió, porten a fer pinya als primers grups cristians. L'aproximació a l'extraordinari enardeix sempre l'esperit de l'home. Sense deixar encara la celebració de la fe jueva, la celebració de la Paraula de Jesús i del Memorial eucarístic de la seva Mort i Resurrecció, comencen a donar a llum el culte de la Nova Aliança. La caritat de l'Esperit uneix el cor dels creients en l'amor fratern, i dona al seu viure una forta projecció missionera.

Lectura dels Fets dels Apòstols (2:42-47)

Els germans eren constants a assistir a l'ensenyament dels apòstols, a posar en comú els seus béns i a reunir-se per partir el pa i per la pregària. Tothom sentia un gran respecte, i els apòstols feien molts prodigis i miracles.

Tots els creients vivien units i tenien comú tots els seus béns; venien les seves propietats i les altres coses que posseïen, per distribuir entre tots el diner, segons les necessitats de cadascú.

Cada dia assistien unànimement al culte del temple. Després, a casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb senzillesa i alegria, cantant les lloances de Déu. Tot el poble els apreciava. Cada dia el senyor afegia nova gent a la comunitat perquè fossin salvats.

DEL SENYOR EM VE LA FORÇA I EL TRIOMF

Parla dels greus perills que hagué d'afrontar el rei d'Israel en la lluita contra els seus enemics; però el Senyor fou la seva força i ell li donà la victòria. Al campament d'Israel tot és alegria. També Jesús hagué d'afrontar la Passió i la Mort per vèncer als enemics de la Humanitat; però el poder de Déu l'ha fet Rei i Senyor per sempre. Avui, a l'Església, tot són crits de festa i de victòria.

Salm 117:1-2,3-4,13-15,22-24 (R.: 1)

Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo, perdura eternament el seu amor. Que respongui la casa d'Israel: perdura eternament el seu amor.

R.: Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo, perdura eternament el seu amor.

Que respongui la casa d'Aharon: perdura eternament el seu amor. Que responguin els qui veneren el Senyor: perdura eternament el seu amor. R.

M'empenyien tan fort que anava a caure, però el Senyor m'ha sostingut. del Senyor em ve la força i el triomf, és ell qui m'ha salvat. Escolteu, crits de festa i de victòria al campament dels justos. R.

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici.

És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen. Avui és el dia en què ha obrat el Senyor, alegrem-nos i celebrem-lo. R.

La fe és una embranzida cap a qualsevol volada de l'esperit.

Ramón Masnou
Bisbe Emèrit de Vic

No l'hem vist i l'estimem

Tothom vol ésser ell mateix, però no tothom pensa assolir-ho de la mateixa manera. Hi ha qui creu que tota influència d'altri és una perillosa intromissió que pot desfigurar perniciosament el que cadascú de propi. Qui així pensa pren mesures, té la gent a ratlla, i es guarda ben prou de franqueses incontrolables. "Cadascú a casa seva", ho repeteix tan sovint que acaba creient que pronuncia un aforisme sobre la condició imprescindible per a la vida fraternal. Aleshores, estarrufat en el seu clos, es pensa que es troba a si mateix quan s'arrauleix en l'amagatall que s'ha dissenyat a mida.

D'altres no ho veuen així. Decideixen d'engrescar-se plegats amb els germans. Confien en l'eufòria col·lectiva. Els agrada de fer rotllana amb els amics. Prefereixen els inevitables malentesos amb els altres que la sospitosa ben entesa amb un mateix. Pensen que l'únic jo que val la pena de cercar és aquell persistent anhel de sinceritat que crema mansament sota les cendres de la moribunda individualitat. **¡Que n'és de bo i d'agradable, viure tots junts els germans!**, és el cant que entonen agraïts els qui viuen joiosos en comunió amb els altres, i tot i que ho hagin de fer amb la veu ennegada pels sanglots de la insuperable incomprensió humana.

D'aquesta darrera mena foren els primers cristians. Ens ho conta Lluç, l'evangelista: **Tots els creients vivien units i tenien comú tots els seus béns; venien les seves propietats i les altres coses que posseïen, per distribuir entre tots el diner, segons les necessitats de cadascú.**

L'idil·li té lloc a ciutat. L'empedrat urbà no és fèrtil com ho és el camp ufanós, ni el medi ciutadà no és generós com ho és la natura silvestre. Tant se val. Els vilatans coratjosos esbotzen els rebostos. Inaudit. La civilització es torna simple i fa miques la desconfiança. Insòlit. L'idil·li urbà no consisteix en la placidesa del benestar natural, sinó en l'esclat de la generositat humana. Aquest generós espetec s'acosta a l'inimaginable. Una colla d'il·luminats rebenten el més privat de la humanitat: la propietat. Uns folls reparteixen entre tots el que tots han aplegat. Ningú no té res. Tots ho tenen tot. Cadascú usa del que li cal. La civilitat idil·lica ha arribat al paroxisme. Rieu-vos de l'anarquisme.

¿D'on prové aquesta força utòpica que desbarata la jerarquia social? ¿De quin cel ve aquest cop de vent espiritual que esbarria els mil·lenaris esforços legals per compondre un cert ordre en les hordes humanes? D'Algú que, essent invisible, es fa sensiblement present, d'un Ressuscitat que entra travessant portes tancades, es posa al mig dels qui s'apleguen en nom seu i els diu: **Pau a vosaltres!**

Els creients de primera hora visqueren trasbalsats per la perplexitat. No entenien res i ho esperaven tot. Jesús, el rabí itinerant que veneraven, havia estat incomprendiblement ajusticiat. L'absurd els estabornia les ganes de fer com ell, però no els les arravatava. Eren a casa, la por tancava les portes. Esperaven que s'esdevingués l'anhel impensable que alena inextirpable en la fe de tot cristià: que Crist vingui, que parli, que mostri corporalment la glòria del seu triomf sobre la mort. I vet aquí que viu, que ve, que parla, que mostra el seu cos gloriós.

De llavors ençà, ningú més no ha vist la marca dels claus a les seves mans, ningú més no ha posat la mà dins el seu costat. De llavors ençà, els fidels coneixen sense percebre, accepten sense palpar, acullen sense tocar. I són proclamats felïços perquè creuen sense haver vist. La fe de sempre, la que començà amb la pacient submissió d'Abraham, ha donat el darrer fruit: la salvació de les ànimes creients. Nosaltres no veiem res, només sentim; no esguardem la realitat de la glòria del Ressuscitat, només en llegim els miracles escrits per tal que creguem que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i tinguem vida en el seu nom, per haver cregut.

La glòria de Jesús és ara invisible. Un dia es revelarà sensiblement a qui havien viscut amb ell. Un dia es revelarà a tothom, i llavors la fe dels creients esdevindrà mereixedora d'elogi d'honor i de glòria. Mentrestant contemplem el seu cos gloriós ennuvolat pel misteri de la fe, esguardem el seu triomf diví sense percebre'n cap esclat humà. Ens passa allò que Pere, l'apòstol, deia als seus fidels: **Vosaltres, sense haver-lo vist, l'estimeu.**

Maur Esteva
Abat

PLENS D'UNA ALEGRIA INENARRABLE

Pere es dirigeix als nous batejats, i els endinsa en el coneixement del misteri de la fe tot parafraçant un himne pasqual antiquíssim. El baptisme ens ha incorporat a la resurrecció de Jesucrist i ens ha configurat a ell. Aquesta comunió de vida amb el Crist ressuscitat esdevindrà un dia plena realitat en nosaltres. Aquest és el fonament de la nostra esperança i de la nostra alegria. Ambdues han de passar encara per moltes fosques i per moltes proves, però si som fidels, "el poder de Déu us guarda fins que obtingueu la salvació".

Lectura de la primera carta de sant Pere (1:3-9)

Beneït sigui Déu, Pare de nostre Senyor Jesucrist. Pel gran amor que ens té, ens fa néixer de nou i ens ha donat una esperança viva, gràcies a la resurrecció de Jesucrist d'entre els morts. L'esperança que us dona és una heretat que res no pot destruir ni deteriorar ni marcir, reservada dalt al cel per a vosaltres: creients com sou, el poder de Déu us guarda fins que obtingueu la salvació que ell té preparada perquè es reveli a la fi dels temps. Això us ha de donar una gran alegria, ni que ara, si convingués, us haguessin d'entristir per poc temps diverses proves. Si l'or, que al capdavant perdrà tot valor, ara és provat al foc, la vostra fe, més preciosa que l'or, també ha de ser provada perquè resulti mereixedora d'elogi, d'honor i de glòria el dia que Jesucrist es revelarà. Vosaltres, sense haver-lo vist, l'estimeu, i des d'ara, perquè heu cregut en ell, sense haver-lo vist, esteu plens d'una alegria tan gran i gloriosa que no hi ha paraules per a expressar-la, ja que teniu segura, com a fruit de la vostra fe, la salvació de les vostres ànimes.

FELIÇOS ELS QUI CREURAN SENSE HAVER VIST

Jesús ressuscitat es dona a conèixer als seus deixebles per tal que tinguin la certesa de la seva presència en Esperit al cor de l'Església, i per encomanar-los la missió d'anunciar l'Evangelí i portar la salvació arreu del món. L'episodi de Tomàs ens recorda la humilitat i la pobresa interior amb que l'home ha d'obrir-se a la fe, escoltant el testimoni dels Apòstols i deixant-se guiar per l'Esperit.

Evangelí segons sant Joan (20:19-31)

El vespre d'aquell diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: "La pau sigui amb vosaltres". Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: "La pau sigui amb vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres". Llavors alenà damunt d'ells i els digué: "Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdonareu, quedaran sense perdonar".

Quan vingué Jesús, Tomàs, el Bessó, un dels dotze, no era allà amb els altres. Ells li digueren: "Hem vist el Senyor". Ell els contestà: "Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus, i la mà dins el costat, no m'ho creuré pas".

Vuit dies més tard els deixebles eren a casa altra vegada i Tomàs també hi era. Estant tancades les portes, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: "La pau sigui amb vosaltres". Després digué a Tomàs: "Porta el dit aquí i mira'm les mans; porta la mà i posa-me-la dins el costat". No siguis tan incrèdul. Sigues creient". Tomàs li respongué: "Senyor meu i Déu meu!". Jesús li diu: "¿Perquè m'has vist has cregut? Felïços els qui creuran sense haver vist".

Jesús va fer en presència dels deixebles molts altres miracles que no trobareu escrits en aquest llibre. Els que heu llegit aquí han estat escrits perquè cregués que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, havent cregut, tingueu vida en el seu nom.

Calendari

Diumenge, 29 d'abril. II de Pasqua. Santa Caterina de Siena, verge dra. Sant Robert, abat i Sant Pere de Verona, màrtir.

El sol surt a les 4,51 i es pon a les 6,46 (hora solar). Festa major a Òdena, La Palma d'Ebre, Preixens i Vilassar de Dalt.

Dilluns, 30 d'abril. Sant Pius V, papa; Sant Josep Benet Cottolengo, fundador; Sant Amador, pvre. màrtir i Santa Sofia, verge i màrtir.

Fira a Darnius.

Dimarts, 1 de maig. Sant Josep obrer; Sant Jeremies, profeta i Santa Grata, vídua. (Festa del Treball).

Festa major a Masrampinyo, Premià de Dalt, Rocafort i Sant Miquel de la Vall.

Fira a Balaguer, Berga, Cambrils, Hostalric, Olot i Tortosa.

Dimecres, 2 de maig. Ntra. Sra. d'Araceli, Sant Atanasi, patriarca i doctor. Santa Zoé, mare i Santa Mafalda, princesa, verge.

Dijous, 3 de maig. La Invenció de la Santa Creu. Sant Felip i Sant Jaume el Menor, apòstols. Sant Alexandre I, papa. Festa major a Anglesola, Cabra del Camp, Cabrils, Figueres, Salardú, Salomó i Vilaller.

Divendres, 4 de maig. Sant Silvà, bisbe màrtir; Sant Veneri, bisbe; Sant Paulí i Sant Florià, màrtirs.

Dissabte, 5 de maig. Sant Teodor, bisbe; Santa Irene i Santa Crescenciana, màrtirs.

Fira a Bellver de Cerdanya i Granyena.

Siguem agraïts al do de la fe que ens ha fet conèixer Déu Pare i plens de confiança, adrecem-li a Ell totes les nostres inquietuds.

L'Església celebra

29 d'abril. Diumenge II de Pasqua. Lectures: Primera, Fets 5,12-16, S 117, segona Ap 1,9-11a.12-13.17-19, tercera Jo 20,19-31.

30 d'abril. Dilluns de la II setmana de Pasqua. Sant Jordi Màrtir. (traslladat per l'Octava) Lectures: Primera, Ap 12,10-12a, S 33, segona, 1 Jo 5,1-5, tercera Jo 15,1-8.

1 de maig. Dimarts de la II setmana de Pasqua. La Mare de Déu de Montserrat. (traslladat per l'Octava). Lectures: Primera Fets 1,12-14, S 96, segona Ef 1,3-6.11-12, tercera Lc 1,39-47.

2 de maig. Dimecres de la II setmana de Pasqua. Lectures: Fets, 5,17-26, S 33, segona, Jo 3,16-21.

3 de maig. Dijous de la II setmana de Pasqua. Sant Felip i Sant Jaume, apòstols. Lectures: Primera, 1 C 15,1-8, S 18, segona, Jo 14,6-14.

4 de maig. Divendres de la II setmana de Pasqua. Primera, Fets, 5-17,26, S 33, segona, Jo 3,16-21.

5 de maig. Dissabte de la II setmana de Pasqua. Lectures: Primera, Fets 6,1-7, S 32, segona Jo 6,16-21.

D'ACÍ I D'ALLÀ

L'exemple del mal exemple

Així com és bo d'oïr de llavis d'una altra persona allò que pensem de nosaltres mateixos i ens neguem a dir-nos-ho, també és útil de veure amb els nostres propis ulls el llastimós efecte que fa en una altra persona algun vici que nosaltres tenim i que en nosaltres ens sembla benigne. Per aquest motiu el legislador Licurgus va ordenar que fossin emborratxats els esclaus de Lacèdèmonia a l'efecte que els espartans, veient-los destarotats i atordits pel vi, tinguessin horror a aquell vici.

Pere Campàs Bonay

HOMES I INSTITUCIONS

El doctor Josep M.ª Massons, o les blanques bates de la pau

D'esperit inquiet, amb grans i generosos projectes per a l'avenir, el doctor Josep M.ª Massons ha vingut simultàniament tothora la seva tasca de cirurgià amb diverses activitats de signe cultural. De no ser que el conegués d'avantçada, si un dia us el trobeu pel carrer o l'heu de tractar incidentalment, potser el trobareu personalment irrellevant, vull dir que no és precisament molt alt ni molt fornit i per acabar-ho d'adobar parla normalment baixet i amb una dolcesa persuasiva, sense a penes gesticular, franciscanament, diríem. I amb tot és ben notori, entre els que el coneixen, que domina la dialèctica amb la mateixa llesquesa i la mateixa seguretat amb què empunya, quan s'escau, el bisturí, una dialèctica, val a dir, tothora encaminada a convèncer els seus oponents que cal no passar de franc pel món, ans donar-se generosament al progrés.

Nat a la ciutat de Valls

Quan ha complert els dos anys, la família trasllada la residència, per raons del treball del seu pare, que ocupa un alt càrrec en la Central Elèctrica del Cinca. El petit Josep M.^a estudia el batxillerat, fins a quart, a Lleida. Un nou trasllat de la família l'obliga a acabar el batxillerat a Saragossa, amb un Premi Extraordinari en la Revèlida. I és entre els anys 1928-34 que cursa y aprova la llicenciatura en Medicina a Barcelona, el seu nou i definitiu domicili.

En Josep M.^a visqué a casa seva un envejable ambient cultural. El seu pare, il·lustre humanista, era així mateix el seu mestre en moltes assignatures. Així, per exemple, "als sis anys ja em sabia de be a ba les característiques d'un arc romà o gòtic, de ferradura o de mig punt..." —explica. I una de les seves satisfaccions més legítimes en el record és la d'haver après tot allò referent a les equacions algebraïques sense l'ajut de ningú, tota vegada que el seu pare no n'era versat.

Especialista en deontologia mèdica

Als seus 20 anys Josep M.ª Massons és elegit vice-president de l'Associació d'Estudiants Catòlics de Barcelona i al 1934, acabada la carrera, comença a treballar com a intern en cirurgia fins que al 1936, amb motiu de la guerra civil, és mobilitzat i destinat, com a cap d'equip quirúrgic, a la XIII Brigada Internacional, on tots els sanitaris que formen l'equip parlen alemany. Acabada la guerra i una vegada desmobilitzat, s'adscriu a la Germandat Sanitària dels Sants Cosme i Damià en la qual i d'entrada contrau una entranyable amis-

El doctor Josep M.ª Massons durante la seva intervenció en el simposi "Dret a la vida, Dret a la mort" al Centre Cultural de la Creu Roja, l'any 1983.

tat amb el P. Antoni Castro, de la Companyia de Jesús, metge així mateix i que en la Germandat actuava de consiliari. La seva especialitat era la moral mèdica.

L'any 1960 el doctor Massons és elegit president de la citada germandat i com a tal promou un enfilall d'actes encaminats preferentment a assenyalar la conducta a seguir pels professionals sanitaris —la Germandat acollia juntament amb els metges, els practicants, les infermeres i les llevadores— en relació amb el malalt. La sala d'actes del carrer Provença acollia gran nombre de personalitats no solament mèdiques, ans provinents del món de la ciència en general i de les arts, amb uns interessants col·loquis oberts al públic. En aquells mateixos anys, inquiet sempre com ja queda dit, era membre de la Federació Internacional d'Associacions de Metges Catòlics, la qual tenia per missió instruir el metge atenent que ell actua sobre una clientela que, al marge d'oblits i deixadeses, viu i mor normalment dins l'Església. La FIAMC corresponent a Europa va celebrar un dels seus congressos —1974— a Barcelona.

Fundador de "Medicina i literatura"

Quixotesca, al 1964 el

doctor Massons llança, amb el patrocini de la Germandat i en català, una revista literària dedicada a la classe mèdica i enviada gratuïtament als qui la sol·liciten. El primer dels volums, "Medicina i literatura", va amb un article de presentació, molt valent, del professor Pedro-Pons. La censura advertia que la publicació haurà de ser aperiòdica, condició fàcil de complir. El permís era, però, per a un sol número i això obliga a trobar un títol nou per a cada nou número... Amb tot, aquesta publicació, amb només dos anuncis, va comptar amb la col·laboració literària de notables poetes i prosistes, els quals cobraven —simbòlicament si voleu—, però cobraven. En aquestes condicions cal reconèixer, doncs, que el fet d'haver tret mitja dotzena de títols constitueix tot un rècord!

El doctor Massons, tot fent memòria d'aquests i d'altres episodis entranyables, apunta que si bé de moment la Germandat no dona senyals de vida, podria ressorgir ben aviat convertida en "Federació de Metges Cristians de Catalunya". Per si de cas, que siguem nosaltres dels primers a donar-li la benvinguda.

Ernest Corral i Coll
del Ram

LA BÍBLIA A L'ABAST

Un himne pasqual

Després de saludar els cristians que viuen com a forasters enmig dels pagans i que han estat escollits pel Pare, per l'Esperit i per Jesús per obeir-lo i rebre l'aspersió de la seva sang (vv. 1s), Pere, apòstol de Jesucrist, entona un bell himne pasqual. Es tracta d'un antiquíssim himne cristià, molt probablement de la litúrgia baptismal cristiana, que prenent volada a partir de venerables fórmules jueves (vegeu 1R 1:48; 2Cr 2:11 i 6:4) ens fa arribar fins al més íntim de la nova economia de la salvació. El Déu cristià no és únicament Jahveh, el Déu-dels-pares, que feia camí amb ells cap a la plenitud de la història, sinó que és el Déu que ja s'ha manifestat plenament en Jesucrist, el Fill. L'amor de Déu —el gran amor que ens té— ens ha fet néixer de nou i ens ha donat una esperança viva, gràcies a la resurrecció de Jesucrist d'entre els morts (v. 3). L'himne canta a la magnificència de l'obra de Déu realitzada en dues dimensions: la resurrecció de Crist, autèntic re-naixement de la humanitat a una vida nova, i el baptisme cristià, incorporació personal al misteri dinamitzador de Jesucrist.

Nascuts de nou (1Pe 1:3-9)

Una heretat indestructible

El baptisme fa néixer en el cor del cristià una esperança viva. No es tracta d'una pura il·lusió que ens ajuda a viure. L'esperança cristiana és ella mateixa generadora de vida, ja que es fonamenta en el gran títol que Déu ens ha atorgat: amb el Fill, som fills i hereus. Tota la història d'Israel és presidida per aquesta idea. Una idea que neix com a promesa que s'ha de realitzar. Déu garanteix la promesa, i el poble i Déu la realitzen. L'heretat d'Israel té una dinàmica progressiva: els patriarques, depositaris de la promesa, la passen a la família en forma d'aspiració a la possessió d'un territori determinat. I comença la peregrinació, que prendrà diferents formes: peregrinació en el desig, somni daurat en temps d'esclavitud, èxode, lluita per consolidar l'espèrit i la realitat de llibertat, conquesta de la terra,

possessió més o menys en pau, espoli, exili retorn al somni daurat, per arribar a la pobresa de posseir únicament la força de Déu. Llavors "el poble", gràcies a la resurrecció de Jesucrist, neix de nou i arriba a la possessió de l'esperança viva. L'heretat del poble de Déu no és cap territori, que es guanya o es perd, sinó la gran realitat de la salvació. Per això res ni ningú no la pot destruir ni deteriorar ni marcir, ja que és reservada dalt al cel per a vosaltres (v. 4). L'heretat del poble és Déu mateix que se li dona i el realitza, el salva: creients com sou, el poder de Déu us guarda fins que obtingueu la salvació que ell té preparada perquè es reveli a la fi dels temps (v. 5)

La dialèctica alegria-prova

L'esperança viva del cristià és generadora d'alegria: Això us ha de donar una

gran alegria (v. 6a). Es un aspecte de la vida cristiana que tenim molt oblidat. L'esperança cristiana no ens sumeix en la tristesa ni en el pessimisme. "Ve del pecat el pessimisme", deia el bisbe Torras i Bages. Però l'alegria comunicada per l'esperança cristiana tampoc no és infantilisme inconscient. Davant nostre hi ha la prova, que realment ens afligeix i ens entristeix (v. 6b). La prova, però, la persecució, l'experiència de la pròpia limitació, la lluita per la vida, el mal del món que ens cal afrontar, actuen com de gresol de fosa. Posen a prova la qualitat de la nostra fe, de la nostra resposta i acolliment del do de Déu, més preciosa que l'or, perquè resulti mereixedora d'elogi, d'honor i de glòria el dia que Jesucrist es revelarà (v. 7). El cristià toca de peus a terra. I avança per la vida amb ple realisme. Però hi va il·luminat per la fe, que es tradueix en constància fidel en la possessió del misteri de Crist. Aquest misteri és la font de l'alegria cristiana. Fixem-nos amb molta atenció en els vv. 8 i 9: Són el gran programa de vida cristiana sempre, però d'una manera molt especial en aquest temps de pasqua, que ens ajuden eficaçment a superar la dialèctica alegria-prova.

Josep M.ª Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."
Antonino Zichichi

7-Kepler: Els astres obeeixen unes lleis

Johan Kepler va fer donar a les idees cosmològiques un pas endavant més important encara, en la nostra opinió, que el donat per Copèrnic. I això fou gràcies a les precises observacions de Tycho Brahe, que no foren aprofitades pel seu autor.

Tycho Brahe i Kepler

En morir Frederic II, Tycho Brahe va començar a trobar dificultats a la cort danesa. No tothom allà era partidari de l'astronomia. La subvenció aviat li fou negada i es veié obligat, el 1596, a acollir-se a la benvolença de l'emperador d'Alemanya Rudolf II. Després d'haver-se estat 4 anys al castell de Benatek que li oferí aquest monarca, va establir-se a Praga. Era el 1600. Allà li va caure a les mans un llibret d'un tal Johan Kepler: "Podromus dissertationum mathematicarum continens mysterium cosmographicum", llibret ben curiós, per cert, perquè en ell l'autor exposava entre altres coses la idea que les distàncies dels planetes al Sol havien de seguir alguna llei i com que eren sis planetes i els cossos geomètrics perfectes són cinc (els 5 políedres regulars), si es disposen aquests inscrits un dins de l'altre amb el Sol al Centre i ens imaginem sis esferes en

aquest edifici, cada una circumscribida a un políedre, trobarem que les òrbites dels planetes coincideixen amb circumferències màximes d'aquestes esferes (idea molt curiosa, però molt descabellada, que el mateix Kepler ens demostrarà falsa més endavant). A Tycho li va fer gràcia la cosa i volgué conèixer l'autor. Kepler s'hi presentà i de bona gana accedí a ésser el seu ajudant. Durant un any i mig va conviure amb l'astrònom danès que el va deixar hereu de les seves troballes científiques en morir el 24 de novembre de 1601. L'herència de Brahe no podia anar a parar a més bones mans.

Johan Kepler (1571-1630) i l'"Astronomia Nova"

A la mort de Tycho, Johan Kepler tenia 30 anys. Havia nascut a Weil der Stadt (Württemberg, Alemanya) i als quatre anys havia sofert una greu malaltia que el deixà mig tollit d'una mà, curt de vista i delicat de salut. No podrà dedicar-se a l'observació astronòmica amb la poca vista que té (i tan fina que havia estat la de Tycho!), però d'intel·ligència no era pas curt sinó tot al contrari.

Als 13 anys va ingressar al seminari d'Adelberg i cinc anys després a la facultat de Teologia de Tubinga. Allà conegué l'obra de Copèrnic i en quedà entusiasmat. Deixà la carrera eclesiàstica i se'n anà a Mästitin a estudiar matemàtiques. El 1594 ja en feia de professor a Gratz. Tenia 25 anys, el 1596, quan publicà el "Prodromus" que li valgué ser el secretari de Tycho, quatre anys més tard.

En morir l'il·lustre danès Kepler el succeí en el càrrec d'astrònom imperial i, a més, quedava propietari de tot el que aquell havia escrit: un catàleg amb les posicions de 777 estrelles (mesurades amb la precisió de menys de dos minuts d'arc, màxima aproximació possible sense telescopi) i les dels planetes anotades dia a dia durant més de vint anys.

Que aquell catàleg era el millor de tota la història de l'astronomia Kepler ho sabia, perquè havia comprovat la bona vista del seu mentor i la finor amb què treballava, i es posà a estudiar-lo febrilment. La cosa no era fàcil. Però al cap de sis anys de càlculs, provatures, nous càlculs, nous tempteigs, embrutar més de 900 quartilles d'operacions, i molt de rumiar i veure que ni Ptolemeu, ni Copèrnic, ni Tycho tenien raó

en el seu Systems Mundi, arribà amb certesa a dues grans conclusions: 1.ª Els planetes giren al voltant del Sol (com deia Copèrnic) però no fent cercles sinó el·lipses i no amb el Sol en el centre sinó en un focus de l'el·lipse. Amb això es negava l'axioma del cercle (Plató, Aristòtil,...) i que el Sol fos el centre del cosmos (Copèrnic). Aquesta llei era ben revolucionària. 2.ª El moviment dels planetes no és uniforme (Aristòtil), a velocitat constant, sinó que varia d'acord amb la distància dels planetes al Sol; cada planeta va més depressa quan hi és a prop i més lentament quan n'està lluny, matemàticament segons aquesta llei: El radi vector que uneix el planeta al Sol descriu àrees iguals en temps iguals.

Encara va trigar dos anys, per mor d'estreïtors econòmiques, a publicar la seva troballa. Ho féu el 1609 en un llibre que titulà: "Astronomia Nova", any en què Galileu començava a mirar el cel amb el telescopi de la seva invenció.

"Harmonices Mundi"

Kepler no restà satisfet del tot després de publicar l'"Astronomia Nova"; encara li barrinava pel cap un altre

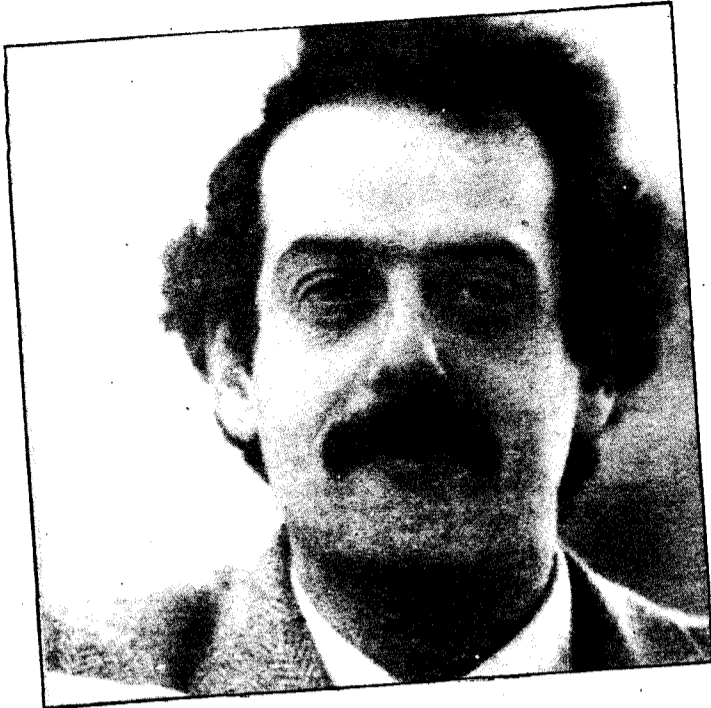
problema, plantejat ja en el "Prodromus": quina relació té la distància de cada planeta al Sol amb el temps que triga per donar la volta completa al seu entorn? Deu anys trigarà a trobar la solució. Finalment el 1619 publica "Harmonices Mundi" (=Harmonia del món) amb la seva tercera llei: "Els quadrats dels temps que cada planeta esmerça per fer la volta al Sol són proporcionals als cubs dels semieixos majors de l'el·lipse que descriuen".

La innovació donada a l'astronomia per Kepler és més important que la que va introduir Copèrnic, creiem nosaltres, perquè a més d'anular principis que semblaven intocables, ensenya que el cosmos obeeix unes lleis matemàtiques. Ja es prepara el camí a la cosmologia de Newton.

El mèrit de Kepler no fou prou reconegut pels seus contemporanis. Morí pobre, a casa d'un estrany, als 59 anys, a causa del constipat que agafà cavalcant en ple hivern cap a Ratisbona per a cobrar els 12.000 florins que li devia l'emperador i ell necessitava per viure.

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona.

La presència catalana a l'estranger és més important del que hom pot pensar. Després de successives onades emigratòries, hi han aparegut un bon nombre de casals. Molts centres catalans tenen, també, les seves revistes o circulars. Ramon Felipó, advocat, nacionalista convençut, acaba de publicar el llibre *El català al món*, que és un cens del nombre de

casals i publicacions catalanes.

El procés d'elaboració d'aquest llibre ha estat un part, realment difícil. El seu autor s'ha posat en contacte, normalment per via epistolar, amb els casals de tot el món. També n'ha visitat alguns. Afirmar que aquest treball li ha portat més de quatre anys i calcula que no ha rebut resposta d'un 15 o 20 per cent dels centres.

Ramon Felipó

"Els casals catalans poden desaparèixer"

Ramon Felipó parla, al seu llibre, de 150 casals i 63 publicacions. Diu que els casals tenen un material d'arxiu molt important. "Es tracta —afirma— d'un material molt valuós per investigar i que ningú no toca. Els arxius d'aquests centres estan a disposició de qui vulgui anar-hi. Si fóssim un país normal tindríem un llibre, per exemple, sobre la revista "Ressorgiment" que s'edita durant més de cinquanta anys a Buenos Aires. Els arxius d'un casal d'Uruguai tenen documentació del viatge del president Macià a Amèrica".

Pensa que el futur d'aquests centres catalans no és massa optimista si no reben un ajut. "Poden desaparèixer —sentència— abans de 20 anys. "Ramon Felipó exposa la seva

tesi sobre l'emigració de ciutadans de Catalunya arreu del món: "Hi ha la que anomeno "americana", de finals de segle passat i principis d'aquest que ha creat casals que són veritables centres de la "jet society". Són persones que tenen un gran poder econòmic. Els centres de Caracas, Buenos Aires i Rosario tenen tota mena de luxes. Els anys 40 es produí una altra onada d'emigració política que està ja molt diluïda. Finalment, entre els anys 50-60, molts catalans sortiren del país per fer diners, ja que la situació econòmica era aquí molt poc favorable".

Afirma que a Amèrica és més fàcil conservar la identitat que no pas a Europa. Lamenta que el fet català sigui poc conegut a

l'estranger. "Quan sóc fora, a l'hora de parlar de Catalunya haig de fer esment de Barcelona, de Maradona i de Menotti."

L'autor d'aquest llibre sobre els casals catalans pensa que no podem oblidar que som en una època de renovació tecnològica i que la col·laboració amb aquests centres no ha de passar només pels llibres, sinó també pel vídeo, els discos i tots aquells sistemes que s'emprin en un futur immediat. Afegeix que en aquest país fa falta realitzar una important tasca d'infraestructura cultural.

Tomàs Puntí

La grandesa de ser humans

"Que és gran ser jove!" Se sol veure escrit de diverses formes a les tanques publicitàries o als spots d'articles ben diversos. I aquest lema recull un tòpic freqüent i estès a la nostra societat.

Afirmar la grandesa i la bellesa de la joventut en detriment d'altres edats de la vida és com tallar l'existència humana a trossos: una monstruositat. Dorian Gray va haver de vendre la seva ànima al diable perquè el que envellís fos el seu retrat i no ell. Quin preu més alt va haver de pagar per quedar-se fixat artificialment en una

època de la seva vida! Però aquest personatge wilderià no fa sinó tipificar un desig inconfessat i irrealitzable que sembla bategar en el fons de molts humans.

Tallar l'ésser humà en edats és com tallar la vida a llesques. I si hom escapça una sargantana, encara que cada part continuï movent-se, haurem segat per sempre la petita existència d'aquest rèptil.

Si som coherents amb la nostra realitat existencial comprovarem que el que és gran, el que és bell, és el fet de ser un ésser humà. Un ésser que és

jove, que és madur i que és ancià.

Els joves que diuen: que és gran ser jove! (i la societat que els ho fa dir), s'aboquen a una mena de suïcidi. Primer, perquè seccionen la vida; segon, perquè no s'adonen que estan "condemnat" a deixar un dia de ser joves. I tercer, perquè maten el conjunt de la bellesa humana.

Aquesta concepció, d'altra banda, introdueix dins la pròpia persona, dins la temporalitat, una cruel lluita de classes.

Hem d'estimar la vida humana tal com és, amb la riquesa, la varietat i l'especificitat de cadascun dels seus moments i de

les seves edats. Que n'és, de gran i de bell, ser humans!

Jaume Aymar
De l'Àmbit Maria Corral

Col·legi "Reial Monestir de Santa Isabel"

Inscripció oberta dels nivells de Pre-escolar a partir de 3 anys.

Bàsica
BUP i
COU

C/. Rocaberti, n.º 12 - Tel. 203 27 88.

Dr. J.L. Viscarri i Trullàs

Psiquiatria - Psicologia
Tractament malalties nervioses i mentals. Alcohòlicisme.
Visita: Dilluns, dimecres, divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Telèfon: 247 50 97.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siempre, y para convalecencias. Pocas plazas. T. 427 44 53.

LLIBRERIA SANT MIQUEL

Catequesi, revistes, estampes, goigs, roçarís, cromos, escapularis, medalles, etc.
Roger de Llúria, 100
Tel. 207 25 98
Barcelona-37

CENTENARI

DEL NAIXEMENT DEL P. SANTIAGO ALBERIONE
(Fundador de la Família Paulina)
4 d'abril del 1884 - 1984

PIA SOCIETAT DE SANT PAU
FILLES DE SANT PAU
PIES DEIXEBLES DEL DIVÍ MESTRE

Els invita a participar de l'Eucaristia que amb motiu de la clausura del Primer Centenari del Naixement del Nostre Fundador celebrarem el vinent divendres, dia 4 de maig, a les 7.30 de la tarda, presidida pel Dr. Narcís Jubany, Cardenal-Arquebisbe de Barcelona, a la Parròquia de Ntra. Sra. dels Angels, carrer Balmes, 78 (xamfrà València).

Barcelona, abril del 1984

Pedro "junior", fill del cantant Pedro Redondo

"M'agradaria cantar davant el Papa i els reis d'Espanya"

Pedro Redondo, vuit anys d'edat, ha guanyat el Primer Premi del "Festival de la Cançó Missionera" per alumnes d'EGB.

El lema del festival era "Missioners amb Maria". Les bases del concurs exigien que la lletra i música de la cançó presentada fossin originals i inèdites, si bé l'autor podia ser un adult. Cada concursant podia portar els instruments si volia. El festival se celebrà en el col·legi de la Salle Bonanova de Barcelona en la primera fase local o diocesana. Per als dies 5 i 6 de maig hi haurà la fase nacional i finalista a Valladolid. Pedro Redondo anirà com a finalista local, esperant guanyar l'última prova nacional.

—Quants concursants es presentaren?

—Uns onze o dotze, entre onze i quinze anys.

—Qui va compondre la lletra i música de la teva cançó?

—El meu pare que és cantant i ha gravat diversos discos i cantà davant el Papa a Saragossa. Amb les seves cançons el meu pare dóna a

conèixer Jesucrist i Maria en el món.

—Qui et va ensenyar a cantar?

—El meu pare.

—Vas cantar sol?

—Acompanyat de piano i les meves germanes feien de cor.

—Saps solfeig?

—Sí, estic aprenent la clau de sol.

—Davant de qui t'agradaria cantar?

—Davant el Papa i els reis d'Espanya. Em faria molta il·lusió. ¡Tant de bo!

—Quin cantant t'agrada més?

—Julio Iglesias i el Puma.

—Estaves tranquil quan vas cantar?

—Sí. Com que m'agrada molt cantar, sap?, no em poso nerviós.

—Pedro em diu que espera guanyar el concurs nacional i que la seva cançó sigui gravada en un disc i en cassette per a ser difosa per ràdio i televisió. Li desitgem molta sort.

Francesc Gamissans

Pedro "junior", fill del cantant Pedro Redondo.

L'ordinador s'introdueix a l'escola

L'ordinador, encara que d'una manera experimental, s'ha introduït a les escoles, concretament en un col·legi del barri barcelonès de La Verneda. Una aula experimental d'ensenyament assistit per ordinador hi és instal·lada. Cal aprofitar les noves possibilitats educatives que ofereixen els avenços tecnològics.

La introducció del vídeo i de l'ordinador a l'escola han de permetre que millori, en un futur, la qualitat de l'ensenyament. Malgrat que al nostre país, estem encara a les beceroles en aquest camp, s'ha de fer un esforç per tal d'introduir aquestes tècniques noves.

En un altre número del nostre setmanari parlàvem del Centre de Producció de Vídeo de l'Institut de Ciències de l'Educació per tal de donar a conèixer el treball que s'està realitzant en aquest camp. Ara, ens referirem a l'experiència dels ordinadors.

Catalunya compta, des del passat dia 27 de març amb la primera aula experimental d'ensenyament assistida per ordinador que està instal·lada al col·legi "Els Horts" de la Verneda. L'aula està instal·lada al pati del col·legi i compta amb trenta-dos ordinadors que fan servir els alumnes d'aquest centre i d'altres de centres veïns.

Cada alumne assisteix a dues sessions de vint minuts setmanals cadascuna. Inicialment, es treballa en el camp de les matemàtiques. En observar els nens i nenes que

manipulen els aparells, hom s'adona de l'interès i de la concentració que hi posen. Les reaccions de satisfacció o de desencís es reflecteixen en llurs cares segons hagin encertat o no les qüestions que els formula l'ordinador.

Aquest sistema d'ensenyament per ordinador reforça l'aprenentatge del nen a l'escola i no substitueix, de cap manera, el professor. Aquest sistema pot ser un ajut molt valuós per a l'educador, ja que està programat perquè mostri, després d'unes sessions, el progrés de l'alumne.

Luís Osin es un israelià que va crear el sistema i va ser al col·legi de La Verneda el dia en què s'inaugurà l'aula experimental. Ell desenvolupa, des de fa vuit anys, aquest sistema a l'Institut de Tecnologia Educativa de Tel-Aviv. Afirmà, durant la seva estada a Barcelona, que els avenços tecnològics permeten fer una educació de masses amb un tutor individual que en aquest cas és l'ordinador. Preguntat per quina raó s'havia elegit l'aritmètica per fer aquesta primera experiència, ens diu que és una assignatura on hi ha una estructura

molt lògica, la qual cosa possibilita treure'n bons resultats.

Aquests ordinadors no són unes màquines fredes i impersonals. Després d'haver acabat els exercicis, els nens i nenes veuen a la pantalla que la màquina els aconsella i els fa suggeriments. Surten frases tal com varem comprovar en la visita que realitzàrem a l'aula experimental, que diuen coses com aquestes: "Intenteu-ho una altra vegada", "Molt bé", "Pensa-ho una altra vegada", "En aquesta lliçó se t'han posat 26 exercicis i

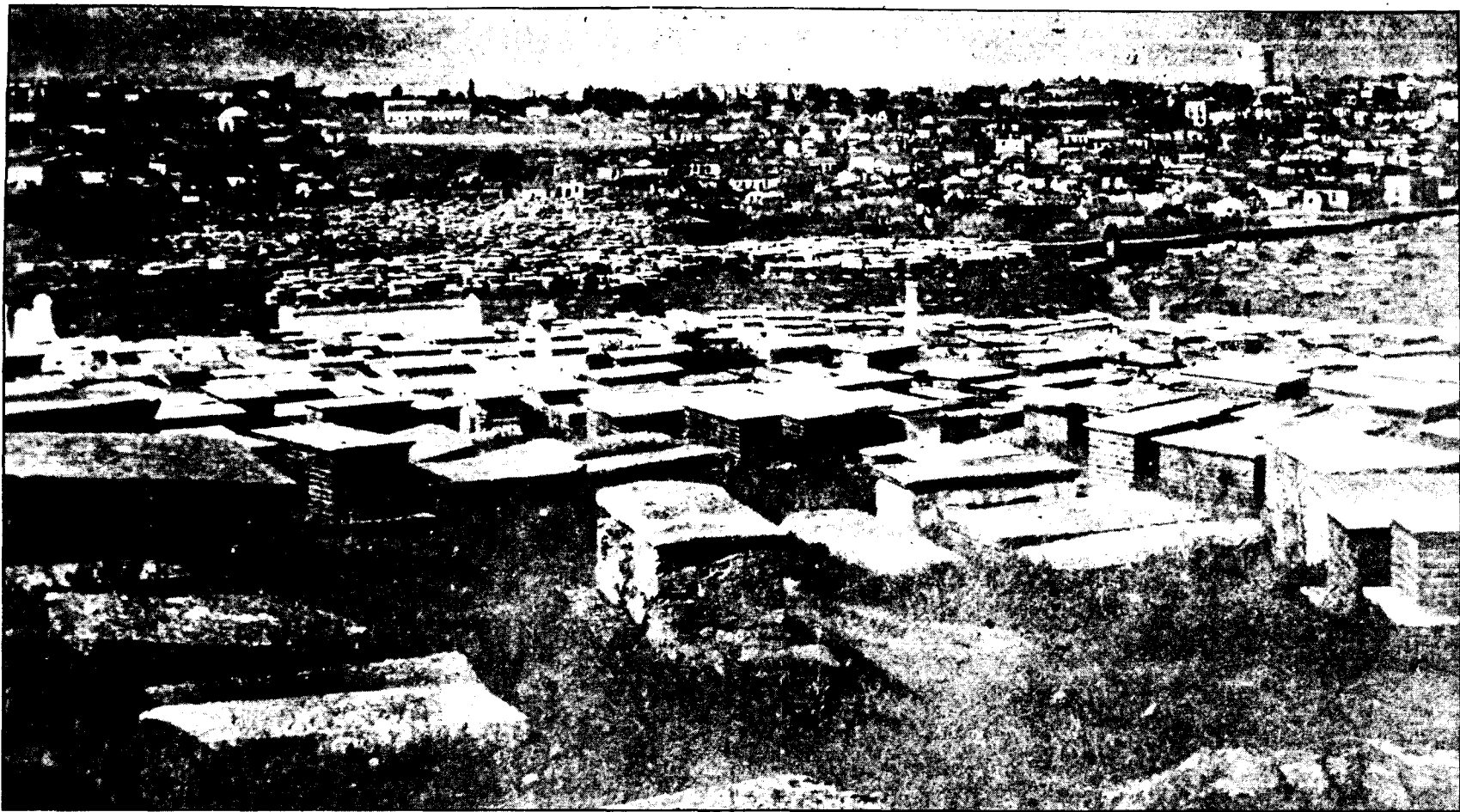
n'has contestat 20 correctament", "Has aconseguit un percentatge de 18 sobre 29 punts". Es rebutja, per tant, qualsevol censura i s'anima l'alumne a seguir treballant si no ha trobat la solució correcta.

Els alumnes que, de moment, fan servir els ordinadors són aquells que fan des de segon fins a sisè d'EGB. L'aparell permet de practicar 5.000 exercicis, de moment només de matemàtiques. El conjunt de cursos que es preveu programar en un futur són: ortografia, anglès, electricitat, dactilografia,

física i comprensió de lectura.

Aquest curs funcionarà una aula experimental, però en el proper s'instal·laran aules fixes a deu centres de Catalunya que encara s'han de determinar. Els responsables del col·legi "Els Horts" han assumit una responsabilitat important. Els resultats d'aquesta experiència que es fa al seu centre determinaran la política a seguir per la Generalitat en un futur.

Tomàs Puntí

Perspectiva del cementiri jueu de Salònica abans de la seva destrucció pels nazis, el 1943.

Adéu-siau, germans jueus!

Els jueus conversos eren mal mirats pel poble. El baptisme els permetia fruit els drets socials que la seva integració comportava, però no desapareixia pas l'estigma originari, el qual els hi procurava maldecaps. Si més no, assoliren d'introduir-se per tot arreu: als oficis públics, a les comunitats religioses, al palau reial i allí on abans per ser jueus declarats mai no s'havien pogut ficar.

En general, la majoria perseveraven en l'observança de les tradicions hebraïques. Els nens eren circumcidats i tots els infants se'ls educava d'acord la Llei i els profetes amb el suport de les versions bíbliques en llengua catalana, moltes vegades.

Els judaïtzants i la uniformitat religiosa

Durant els dotze anys que precediren a l'expulsió definitiva, la Inquisició descobrí prop de 13.000 conversos fingits que seguien la fe dels seus avantpassats, repartits per tots els seus reialmes. Els jueus i els conversos eren un mateix poble lligats per les mateixes creences i les esperances messiàniques. En teoria, la Inquisició no podia obligar-los a abjurar del seu judaisme, però una vegada es batejaven, de cap manera, no podien retornar a la seva religió original. Altrament, la Torà, els preceptes i el patrimoni cultural de la fe hebrea, els havien marcat profundament i la seva identitat confessional no podia desaparèixer fàcilment per una conversió, la qual moltes vegades era impossada. Per la qual cosa, moltíssims conversos judaïtzaven, és a dir, de cara a fora practicaven el catolicisme però

vivien la religió hebrea d'amat.

Si us plau per força, els Reis Catòlics implantaren la Inquisició castellana a Catalunya (1487), que era ben diferent de la Inquisició importada del Migdia francès en temps de Jaume I. I envers la dissimulació s'adreçava la nova Inquisició. La sola notícia de la propera instauració provocà la fugida de persones i de capital cap a l'estranger.

Com Ferran i Isabel a totes passades imposaren la uniformitat religiosa dels seus vassalls i les temptatives per assimilar els ciutadans que professaven una religió diferent no havien donat els resultats que volien, van fer una decisió dràstica: baptisme o expulsió. Però fins després de la presa de Granada, per a al qual els jueus, havien contribuït generosament, no foren duts a la pràctica els propòsits d'expulsió general.

L'expulsió

El 31 de març de 1492, els reis signaren a Granada el decret d'expulsió dels jueus. D'aquesta manera pensaven evitar suposats mals que els jueus feien a la religió cristiana. Els redactors de l'edecte explicaven i justificaven el que els sobirans havien fet els dotze anys darrers per barrar la influència que els jueus practicants tenien damunt els jueus conversos. Les mesures consistiren principalment en una continuada pressió catequitzadora, aïllament dels calls, bandejament dels jueus andalusos i, sobretot, la fiscalització per part de la Inquisició.

Malgrat els monarques havien signat aquest document el 31 de març, no es va fer públic fins passat un mes. Sembla que el retard fou degut a les negocia-

cions que els representants del judaisme hispà van fer per anular-lo. Però aquesta vegada no van sortir-ne, i el termini es complí amb precisió matemàtica.

El Dietari de l'Antic Consell de Barcelona ens ha conservat la publicació del decret al Cap i Casal: "Maig MCCCC. LXXXII. Festa de Sant Jacme e Sant Feliu - Aquest dia lo senyor Rei ab crida publica mana que tots els jueus foseen fora de totes ses terres per tot lo mes de Juliol primer vinent".

Les conseqüències foren ben dissortades pels Països Catalans. Podem copsar que produí un esverament extraordinari. I no precisament a Barcelona, on els jueus ja estaven desarticulats des de la destrucció del call, el 1391, sinó perquè existien calls a moltes altres contrades.

Alguns senyors com el duc de Cardona consideraren els gravíssims problemes que la mesura reial comportava, i procuraren d'exceptuar-ne alguna aljama. El rei Ferran respongué en una carta datada a Granada, el 22 de maig de 1492 adreçada al seu lloctinent l'infant Enric d'Aragó. Després de remarcar-li la complença amb què s'havia propagat la notícia a les terres de la lloctinència, deia categòricament: "Les pregonas sobre la expulsion de los judios aya sido fecho nos plaze, la qual cosa queremos qe se observe y execute generalmente, sin excepcion alguna no solamente del duque de Cardona, mas de ningún otro".

Els israelites de la Corona catalano-aragonesa que havien rebut sempre la protecció reial, perquè els monarques catalans havien sabut comprendre la prosperitat que representaven pels seus Estats, aquells milers

d'artesans i mercaders escampats per ciutats i viles, es veien ara llançats de la seva terra pels sobirans castellans.

Tret algunes excepcions, l'ordre d'expulsió no produí una tendència massiva al baptisme, sinó més aviat una exaltació religiosa. Els rabins animaven al poble dient-los-hi que, així com Déu salvà Israel de l'esclavatge a l'Egipte per mitjà de Moisès, també els empararia en aquell nou èxode. Alguns jueus benestants repartiren el que tenien per ajudar els més pobres de les despeses del viatge, i en alguns casos, els bens comunals dels calls foren emprats en aquesta mateixa finalitat. S'enduïen allò que podien del que era seu i que era ben poca cosa, si tenim en compte que els fou prohibit d'endur-se'n or i argent. I encara no van mancar, al llarg dels camins, fins els ports d'embarcament, cors endurits que els fessin objecte d'expoliacions i humiliacions.

Tanmateix, el Dietari registrà l'arribada a Barcelona d'uns vaixells vinguts de Tarragona ruta a l'exili: "Agost. Dijous II. Aquest dia arribaren en la present plage de la mar de Barchinova, VIII gastes de gabia en que havia una nau del tresor, e galleria de Franse, e altres balaners e caravels, en que havia segons se deya sus IIII m. animes de jueus qui en virtut de la Crida feta per la magestat del Senyor Rei lo maig prop passat se en barcats a Tarragona exiren alguns quis fera Xpians".

Amb el pur i simple bandejament, els Reis Catòlics cregueren resoldre els conflictes que podien suposar les diferències tradicionals que representava la minoria israelita de les generals. De de la perspectiva

econòmica fou una equivocació. Si els nostres jueus haguessin seguit a Espanya, haurien potenciat tots els avantatges econòmics del descobriment d'Amèrica i haurien fet d'Espanya la primera potència financera del món. El perjudici que l'expulsió causà al comerç i a les finances es innegable.

L'exili

Els sefardites s'enduïen la llengua, la literatura i les ciències que havien conreat a casa nostra. Llur averany a l'exili fou divers i accidentat. S'establiren alguns temps a Navarra i després se'n anaren els uns cap a l'Àfrica i els altres cap a Nàpols i a Venècia, a Grècia i a Romania. A Nàpols, sobretot, foren molt ben rebuts perquè els seus germans italians els van ajudar tant com van poder. D'altres que havien anat a parar al Rosselló, s'embarcaren cap a l'Orient i la majoria es va quedar a Salònica. A Salònica adoptaren els usatges de la nova pàtria, de caire macedònic i oriental. Els costums s'amalgamaren i prengueren una fisonomia definitiva en la vida sefardita durant el segle XVII. Abans de la guerra europea (1914-18), a Salònica hi havia encara la Sinagoga dels Catalans i la Sinagoga dels Aragonesos, entre d'altres. Molts cognoms recordaven Catalunya. Abundaven els que s'anomenaven Girona, Vidal, Estruch, Estrada, Albó, Miró... I encara, conservaren algunes especialitats de la nostra cuina. A Sofía, a Esmirna i Salònica hom podia menjar un bon plat de faves a la catalana o d'arròs a la valenciana.

Joan González y Pastor

LA SARDANA I LA DANSA

Centenari dels Montgrins

Amb motiu del centenari de la Cobla "Els Montgrins", s'ha preparat a Torroella de Montgrí una exposició antològica que recull la història d'aquesta veterana formació, des de la seva fundació —l'any 1884— fins als nostres dies, a través de documents i materials diversos. L'esmentada mostra s'inaugurà el dissabte, dia 21 d'abril, a les set de la tarda, al Museu del Montgrí i del Baix Ter i és el primer dels actes commemoratius del centenari d'aquesta cobla empordanesa que hom preveu de celebrar aquest mes a Torroella de Montgrí. Dins la mateixa exposició s'inclouen també objectes i fotografies dels compositors Vicenç Bou i Joaquim Vallespi, estretament vinculats a la història dels Montgrins i dels quals properament s'escaurà el centenari dels seus respectius naixements.

La sardana de l'any.— La tretzena edició del certamen radiofònic de promoció de noves composicions sardanistes que, des de Barcelona, difon Ràdiocadena a Catalunya en connexió amb una àmplia xarxa d'emissores, ha cobert el seu cicle, establint les deu obres finalistes que aspiren a obtenir el títol de "La Sardana de l'Any". La votació dels oients d'aquest espai ha decidit el resultat de les diferents eliminatòries fins a seleccionar les deu sardanes que s'han classificat com a finalistes i que són les següents: "Joan, Joaquim i Josep", de Joaquim Soms; "Sant Julià de Bonmatí", de Miquel Tudela, "Luïsa", d'Agapit Torrent; "Recordança", de Francesc Cassú; "Aquell tren de l'aplec",

de Jaume Cristau; "Volerany", de Puigferrer; "L'amic Frederic", de Josep Burjachs; "El nostre Manelic", de Jesús Ventura; "Sot del Bac", de Tomàs Gil; i "Per Can Vila", de Carles Rovira.

Aquestes deu sardanes, optants al títol de "La Sardana de l'Any", seran interpretades per les cobles Mediterrània i Els Montgrins durant la Tretzena Nit de la Sardana que tindrà lloc a Torroella de Montgrí, el dia 28 d'abril, en una gala on es proclamarà la guanyadora de l'esmentat certamen per votació popular i que coincidirà amb la cloenda dels actes commemoratius del centenari de la Cobla Els Montgrins.

Fotografia sardanista.— L'Obra Sardanista "Terranostra", de Girona, acaba de convocar el seu Primer Concurs fotogràfic per tal de premiar les millors fotografies en blanc i negre i en color sobre la sardana en qualsevol dels seus aspectes. Cada concursant pot presentar un màxim de tres fotografies inèdites, amb una mida limitada entre 30 per 40 centímetres com a màxim i 18 per 24 centímetres com a mínim, sense emmarcar, però degudament reforçades. Les obres s'han de trametre a Mª Carme Calvet (Carrer Güell 164, 3r 2.) de Girona i hom pot demanar les bases telefonant al número (972) 23.0873. S'estableixen tres premis, dotats amb un total de sis mil pessetes i sengles trofeus, i un premi d'honor a la millor col·lecció de tres fotografies, dotat amb sis mil pessetes i trofeu.

Josep Ventura

Llibres

Un bon diccionari d'Amèrica llatina (1)

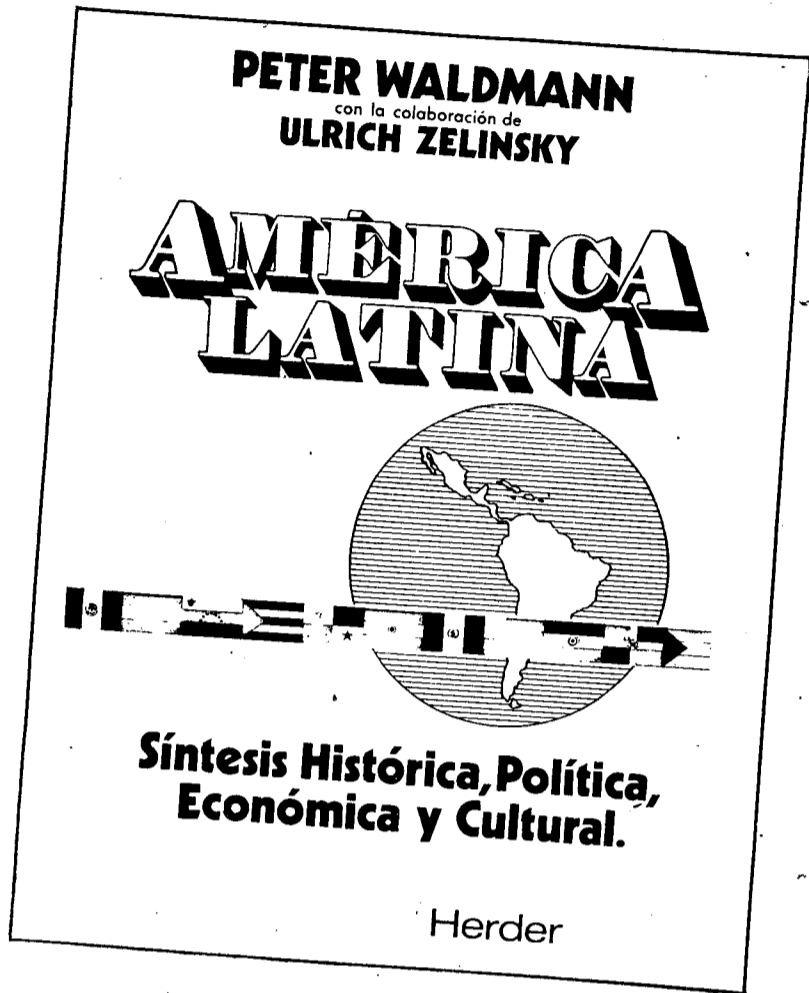
Els mitjans de comunicació van plens com mai de notícies d'Amèrica. En especial de l'Amèrica que colonitzaren espanyols i portuguesos i a la qual deixaren una situació política inestable i de segur poc democràtica. Amèrica, l'Amèrica llatina és un subcontinent amb esdevenidor: l'explosió demogràfica la convertirà en una zona essencial al futur del món. Per entendre aquest tema i molts altres dels que porten cada dia els diaris o la televisió ens troben amb problemes interpretatius d'aquest quaranta-tres estats.

Vint-i-sis especialistes dirigits per Peter Waldmann professor de sociologia de la universitat de Augsburg han realitzat un estimable treball que ja ha aconseguit dues edicions a Alemanya i que és convertirà en una eina de consulta obligada per saber la història política d'una república americana, l'evolució de la seva economia, el funcionament dels partits polítics i els sindicats o la repressió existent en moltes de les dictadures imperants en aquelles latituds siguin de caire dretà o marxistes, i altres temes complementaris.

Hi ha però dues seccions especialment reeixides: la síntesi històrica de cada estat que permet veure a vol d'ocell les característiques fonamentals de la comunitat i la síntesi econòmica que deixa captar els trets definidors de la situació actual i fer unes previsions de cara al futur. Tot plegat fa que a més d'un llibre de consulta també sigui de lectura agradable per

qualsevol persona interessada en la realitat actual.

Ferran Camps

(1) "Amèrica Latina. Síntesis històrica, política, econòmica i cultural". Peter Waldmann i altres. Editorial Herder. Barcelona 1984.

Música coral

XV aniversari dels Grups Intermedis de Catalunya

El diumenge, 1 d'abril, tingué lloc al Palau de la Música Catalana la XV Trobada dels Grups Intermedis de Catalunya. Participen a l'acte els grups següents: Albada (Barcelona), Aritjol (Vilafranca del Penedès), Bitayna (Terrassa), L'Esclat (Juneda), L'Espurna (Barcelona), L'Esqueix (Ripoll), Atzacac (Arenys), Grup Instrumental de Cambra (Barcelona), Grup Intermedi de l'Orfeó Lleidatà (Lleida), Maixata (L'Hospitalet), Marinada (Tàrraga), El primer bri (Barcelona), Resson (Manresa), Rimaia (Barcelona), Saba Nova (Girona), Sambuca (Barcelona), Shalom (Lleida), Sinera (Barcelona), Verns (Sant Just Desvern) i Xalets (Igualada).

La primera part del concert era integrada per obres diverses preparades pels grups i per composicions del programa comú 83/84; a la segona, tingué lloc l'estrena de la suite per a cor i grup instrumental "La Primavera" de Jordi Domingo, sobre lletra d'Agustí Reverter. Aquesta audició ha estat una fita significativa dels Grups Intermedis de Catalunya, un moviment que agrupa les entitats corals i instrumentals de nois i noies de catorze a vint anys, aproximadament. Els Grups Intermedis és una seriosa proposta de treball i de superació en la sensibilització per la música per a tots els joves del nostre país, i ofereix una continuïtat

entre les corals d'infants agrupades al Secretariat de Corals Infantils de Catalunya i les corals d'adults integrades a la Federació Catalana d'Entitats Corals. Durant aquests quinze anys, n'han format part uns cinquanta grups (molts d'ells sorgits com a perllongació en el temps de grups corals infantils) de tres tipus distints: d'instruments, corals de veus blanques i corals de veus mixtes.

L'activitat musical comuna dels Grups Intermedis s'ha concretat, ja des dels seus principis, en la interpretació d'un programa comú (a treballar per tots els grups durant el curs) dividit en tres seccions corresponents a cadascuna de les

modalitats indicades: obres per a grups instrumentals, obres per a veus blanques i obres per a veus mixtes; aquest programa, és interpretat conjuntament o sectorialment en les anuals Trobades i Tallers. És així com un corpus considerabilíssim d'obres vocals i instrumentals ha estat incorporat al repertori d'aquests grups joves.

El concert commemoratiu del XV aniversari ha estat un magnífic exponent de la vitalitat dels Grups Intermedis de Catalunya, que cerca ara —amb l'adquisició de personalitat jurídica pròpia com a branca del moviment coral català— un nou expandiment al seu brillant històric.

Del 4 al 12 d'agost

"Europa cantat" a Berga enguany

La Federació Catalana d'Entitats Corals i Europa Cantat organitzen per aquest estiu, uns interessants tallers de música a la capital del Berguedà. Quatre seran els temes a treballar: La música religiosa de Schubert, Bruckner i Mendelssohn serà analitzada pel professor Christoph Kühlewein de Gundelfingen (Alemanya). El "Lamento d'Ariana" de Claudio Monteverdi serà motiu dels treballs de Jordi Casas, de Barcelona, Josep Prats ha preparat un estudi sobre la música de l'Escola de Montserrat als segles XVII i XVIII. Finalment Oriol Martorell s'ocuparà del cant comú.

Es pot aconseguir més informació a C/. Mestre Nicolau 19 de Barcelona (21) i als telèfons (93) 201 30 22 de 5 a 8 de les tardes.

Desitjo subscriure'm / renovar la meua subscripció a:

Catalunya Cristiana

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... D.P. ....

Remetre aquesta butlleta a:

Redacció i administració:

C/. València, 244. 2on. Barcelona-7. Tels. 215/2739 - 2784 - 2805

- Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.
  - Incloc un taló barrat per aquest import.
  - Prego al Banc / Caixa .....
- Agència .....
- que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibreta / compte n.º .....
- Lloc ..... Data .....
- Signatura .....

CRÒNICA CASTELLERA

Els Xiquets de Tarragona

Un any més la colla dels Xiquets de Tarragona, s'ha mantingut en el seu nivell de castells de vuit, carregant en dues ocasions els Quatre de Vuit, acompanyats per cinc torres de set; quatre d'aquestes descarregades, i dos intents sense sort de Tres de vuit. Com es pot veure el treball de superació dels Xiquets de Tarragona, buscant els castellers precisos per a cada castell, ja està donant el seu fruit tant esperat i cal esperar que enguany és consolidi del tot.

Els castells plantats al llarg de la temporada passada pels Xiquets de Tarragona han estat els següents: Tres de vuit: 2 intentats; Quatre de vuit: 2 carregats i 1 intentat; Dos de set: 4 descarregats, 1 carregat; Tres de set per sota: 3 descarregats, 3 intentats; Cinc de set: 1 descarregat, Quatre de set amb l'agulla al mig: 6 descarregats; Tres de set: descarregats i 1 intentat; Tres de set: 17 descarregats i 1 intentat; Quatre de set: 14 descarregats; Dos de sis: 16 descarregats; Pilar de Cinc: 40 descarregats, 1 intentat.

Actuacions de les colles

—Els Bordegassos de Vilanova actuaren al Palau de la Metal·lúrgia de Montjuïc, amb motiu del Rodatur-84, varen plantar, Torre de sis, Tres de sis per sota, Quatre de sis amb l'agulla al mig, Tres de set (carregat), dos pilars de cinc i d'ells tan sols un es carregà. Acabaren amb diversos pilars de quatre.

—La Colla Vella dels Xiquets de Valls actuà a la típica Masia Bou valenciana on va aixecar el Tres i Quatre de set i Pilar de cinc.

—Els Castellers de Vilafranca, ho varen fer per terres de la Catalunya Nord concretament a Cotlliure, on varen plantar el Tres i Quatre de set, la Torre de sis, el Tres de sis per sota i nets, el Pilar de cinc i tota una varietat de castells de sis nets i pilars de quatre. També aquesta mateixa colla actuà a Les Gunyoles, on aixecaren el Tres de set, Quatre de set amb l'agulla al mig, Torre de sis, Tres de sis per sota i net i el tradicional Pilar de cinc.

Eloi Roca

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (3)

El rostre i la cara són sinònims perfectes, i la segona ateny les més altes cotes de la popularitat. Tantes o més aplicacions que les que trobàvem amb el mot cap, podem trobar-les a cara. Tot és cosa de posar-nos-hi. Vosaltres i jo no ens veiem mai cara a cara —que no vol dir veure'ns les cares—. Si fos possible, si quan em llegiu em poguéssiu veure i jo us veiés, hauríem de procurar fer cara de pasqües i no de pomes agres. No faríem com aquells que ja paguen amb la cara i no s'hi miren gens a fer una cara de tres déus. Aquests merexerien que els fessin una cara nova i em vénen ganes de no mirar-los mai més la cara. Nosaltres no, nosaltres donem la cara i si s'ha de plantar cara, ho fem, contra les cares llargues dels qui creuen que tot ho tenen pagat per la seva bona cara. N'hi ha que ho porten escrit a la cara i per més que tinguin dues cares, no poden amagar la cara gruixuda que traginen. A mi em cauria la cara

de vergonya, i en això no hi ha qui em passi la mà per la cara, si presentés com ells una feina sense cara ni ulls. N'hi ha per escopir-los a la cara. O bé per tirar-los per la cara un bunyol semblant. D'una persona amb la cara molt petita es diu que no té cara per senyar-se, i parlant de jocs d'atzar, és fàcil que ens juguem quelcom a cara o creu.

La cara és el mirall de l'ànima, diuen. I és que, com cap altra part del cos, revela els sentiments interiors mitjançant l'acoloriment, la mobilitat i l'expressió de les faccions. Sobretot els ulls i la boca, engendradors del plor i la rialla, en les quals participen activament. En unes persones més que en altres, les emocions es reflecteixen a la cara, i unes més que altres són capaces de contenir-se i dissimular-les. Això arriba a ser un ofici en els actors, tant més bons professionals com més versemblança donin a llurs interpretacions. Un límit extrem se situa en el

pallasso, grotescament estrafet i pintat en una exagerada rialla encara que per dins estigui trist i plori.

El front és el símbol del seny. No tenir dos dits de front és el sùmmum de la curtedat intel·lectual. S'estén des del començament dels cabells fins a les celles en els homes joves i les dones, i en els homes grans la frontera és on abans tenien els primers cabells, evidentment.

PERLES ORTOGRÀFIQUES.—

En un gran anunci d'un diari dels de més tirada i en un especial dedicat a Mollet del Vallès he llegit: HOME DONA CAMBIA EL TEU IMATGE. L'anunci deia el nom propi de l'establiment però no aclaria com era el canvi o de la imatge. Tant podia ser una perruqueria unisex com un gimnàs o qui sap què.

Albert Pera

MOUSSE

com un bombó gelat

DANONE

ES BREN
BEN FRED

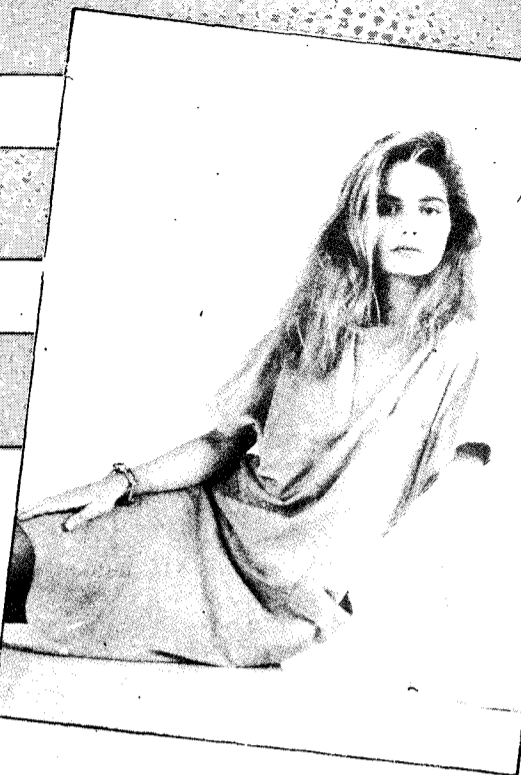
Moda

La

suavitat

d'una moda

Vestit en ant amb mànigues japoneses i grans butxaques de plastró. Tapeta de botonada en napa al to.

amb cremallera i ampla tapeta amb tanca a pressió. Adornaments d'ant al to en butxaques, colls i punys.

La firma PATRICIA, amb disseny de Miguel Mesquida, ha presentat la seva col.lecció de models primavera '84 a base de peces de diferent inspiració realitzades amb ant i napa de gran qualitat creativa.

L'èxit d'aquesta col.lecció se centra molt especialment en la napa, a base d'acabats molt interessants tipus mat, així com superfícies d'aspecte rústic on l'arruga sembla desdibuixada, però sempre present, com a nota d'abandonament i negligència.

Tota la col.lecció basada en peces per a home/dona, vé

inspirada en temes esportius i atlètics, amb noves idees sobre l'aspecte aventurer, juntament amb una altra, dins de l'estil "crusier" per als qui els agradi una vida activa, reunint-se detalls sofisticats i harmònics.

Col.lecció dona: Un estil fàcil i elegant per a una silueta de dona molt natural, a base de línies harmòniques. Peces la gran majoria confeccionades en napa mat o "prisma" i en menor presència l'ant.

Dos estils de faldilla, una ampla de llarg "midi" per portar amb taló de 3 o 4 cm i una altra

d'estreta, molt més sofisticada, d'un llarg per sota del genoll, per portar amb talons alts.

Dins de la línia esportiva, varietat de caçadores, spencers, safaris o cardigans que poden portar-se indistintament per a matí o per a un "cocktail" de tarda, en tot cas, es portarà directament sobre la pell.

Presència de la brusa amb mànigues molt amples i escot quadrat, fresc i elegant per a tot moment i una extensa col.lecció de shorts i bermudes atrevides de tall i realitzades en ant en tons naturals.

Col.lecció home: La col.lec-

ció primavera '84 de peces masculines són en el seu conjunt, un record al malaguanyat actor James Dean, símbol de la joventut dels anys 50.

Un cert inconformisme en el vestir, amb presència de caçadores a base d'espatlles marcades, però sense espatlles, amb adornaments de reblons, vius repuntejats i cremalleres. Una sahariana renovada inspirada en els temes aventurers i colonials i, com a novetat, el cardigan realitzat en ant, dins de l'estil universitat americana.

L'estil "Navy" presenta la clàssica peça "pescadora"

confeccionada en ant.

Colors suaus i naturals com els terrosos, pedra, grisenys barreja de beig i naturals, blaus i verds oliosos.

En conjunt, línies desestructurades i soltes, amb una proposta molt marcada de les combinacions, a base de peces desimboltes.

Una moda que segueix, que ens demostra que la pell continua, que és aquí, per sentir-la adaptar-se al nostre cos en la seva versió més nova i atractiva cada temporada.

María José Ejarque

Costums i tradicions

La Mare de Déu de l'Alegria

Dilluns passat, dilluns de Pasqua, era la festa de la Mare de Déu de l'Alegria i com que tots els sants tenen capvuitada, si no us fa res en parlarem avui.

L'advocació a l'Alegria de la Verge es força estesa a Catalunya. Alegria per la Resurrecció del Fill, alegria per la seva Concepció Immaculada, alegria per la que sentí quan fou saludada per Gabriel portador de la Bona Nova que seria Mare de Jesús, alegria per la que tingué en la Naixença del Verb encarnat, alegria per quan havent perdut el Filllet el retrobà en el temple...

Si en tingué de motius —com de Dolors— la Verge, per estar alegre! D'alguns en parlen Goigs i Pregàries als diferents indrets on és venerada en aital advocació, com a la capella de Can Durray a Sant Pere de Premià on li canten una Pregària escrita per Joan Durray i Serra i uns Goigs amb lletra de Joaquim Ventalló, ambdues composicions musicades per mossèn Francesc de P. Balde-lló.

Hem citat Premià primer, perquè on-té, potser més de-

vots la Mare de Déu de l'Alegria, sigui al Maresme. Entre altres la trobem a Sant Cebrià de Tiana, a la confraria de pescadors de Montgat i, ja entrada la Costa Brava, a Lloret de Mar, en plural: les Alegries.

Les Alegries de Lloret era l'antiga parròquia i es conta d'ella una bella tradició, segons la qual un tragner de nom Andreu, de retorn a la vila, a entrada de fosc un dia set de gener veié la porta oberta, i hi entrà; un capellà celebrava la missa de rèquiem amb una nombrosa concurrència de desconeguts fidels. A l'oferta pels difunts, Andreu hi contribuí amb dos diners com era costums i sortí. Ho contà a la gent i no s'ho creien, car tornats al temple, aquest era clos novament. Interpretant que eren les ànimes dels lloretencs difunts pels quals no s'oferien suffragis, decidiren que cada set de gener s'hi celebrés missa cantada amb ofertori pels difunts.

En els claustres de la catedral de Barcelona s'hi venerava i ara és dins, una imatge de la Mare de Déu de l'Alegria trobada per un pastor guiat per un

bou, en una cova de la muntanya Pelada.

Una vegada un fadrí noble, festejava una donzella humil i va prometre-li que es casaria amb ella. Eren davant la imatge i com fos que la noia dubtava de la paraula del festejador, aquest digué: —Si són falses les meves promeses, que el Nen Jesús no em miri mai més la cara.

Passat temps, el jove s'oblidà de la promesa i la noia el feu comparèixer davant les imatges i com fos que aquell negués les seves paraules, el Nen Jesús tombà el cap i Maria somrigué. Confós, el fadrí va complir la promesa i es casà amb la donzella. D'ençà de llavors, la imatge de la Mare de Déu de l'Alegria somriu i el Nen continua amb la cara tombada.

A Barcelona hi ha, encara, una altra Verge de l'Alegria i és a l'ermita del Coll, també de la muntanya Pelada, trobada davant la porta, coberta de fullaraca després d'una nit de forta tramuntana. Hom creia que va caure del cel.

Esteve Busquets i Molas

Cuina

Pastís d'ametlles

Pasta brisa	Crema d'ametlles
250 gr. farina	100 gr. ametlles crues mòltes
100 gr. mantega	100 gr. mantega
2 cullerades de sucre	100 gr. sucre
1 rovell d'ou	2 clares d'ou
2 cullerades d'aigua	1 ou per pintar
	1 pot de mermelada de maduixa

Prepareu la pasta brisa: en un recipient poseu 200 gr. de farina, 100 gr. de mantega a trossets, el rovell d'ou, 2 cullerades de sucre, 2 d'aigua i una mica de sal. Treballeu-lo amb una cullera de fusta fins que estigui ben unit, després sobre el marbre treballeu-lo amb les mans fins que no s'enganxi, tireu-li unes miques de farina, formeu una bola i emboliqueu-lo en un drap, deixeu-la reposar almenys 1/2 hora. Quan estigui a punt estireu-la amb el corró, traslladeu-la sobre un motlle desemmoltillable pla. Procureu que arribi bé a les vores i aguanteu-lo una mica, poseu una paper de plata en el fons, tireu-li cigrons secs i poseu-lo al forn uns 10 minuts. Traieu el pastís del forn, traieu-li el paper i el cigrons, poseu sobre el pastís una capa de mermelada de maduixa i sobre ella la crema d'ametlles.

Crema d'ametlles:

Barregeu les ametlles mòltes amb 100 gr. de sucre i 100 gr. de mantega, treballeu-lo perquè quedi fi, després afegiu amb cura dues clares d'ou batudes a punt de neu forta.

Una vegada el pastís estigui farcit amb la crema d'ametlles, poseu per sobre unes tires de pasta molt fines formant un reixat, pinteu-les amb el rovell d'ou que ha sobrat, batut amb una mica d'aigua.

Poseu a forn regular 25 a 30 minuts.

Deixeu-la refredar abans de desemmoltillar.

María Gloria Muntañola

Jornada 33																	
La Lliga, d'un cop d'ull																	
ATH. BILBAO	REAL MADRID	BARCELONA	AT. MADRID	BETIS	R. SOCIEDAD	ZARAGOZA	ESPAÑOL	MÁLAGA	SEVILLA	MURCIA	VALENCIA	GIJÓN	OSASUNA	VALLADOLID	CADIZ	SALAMANCA	MALLORCA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
47+15	47+13	46+12	42+10	38+ 4	37+ 3	33- 1	33+ 1	33- 1	32	31- 1	31- 3	28- 4	28- 4	27- 5	21-13	20-14	20-17

LOGÒGRIF

Per Rosa Collell

1 2 3 4 5 6 7 8 9
2 5 6 3 6 7 8 9

9 6 7 8 9 6 9
1 5 2 4 8 3
7 2 8 4 9
2 3 4 5
7 8 9
2 5
7

Enigma.-
Acte pel qual hom es desprèn
lliurement de quelcom.-
Dona molt vella.-
Ocell molt bo per menjar.-
Fa crits.-
Tosc, poc culte.-
Servei d'intel.ligència USA.-
Nota musical.-
Cent.-

ENIGMA: Prudència

A R G E N T O N A
1 2 3 4 5 6 7 8 9
1 2 3 4 5 6 4 2
3 2 9 8 7 6 1
6 2 4 8 6 9
6 2 7 8 9
4 2 2 1
7 8 9
6 4
9

El qui treballa argent.-
Nom donat a alguns amfibis.-
Número.-
Fa trans.-
Nom de lletra.-
Onada.-
Beguda estimulant.-
Preposició.-

Atletisme

Casacuberta, esperança de futur

El dia 25 de mercè d'enguany és una data que no oblidarà fàcilment Pere Casacuberta, un noi de la comarca d'Osona, senzill, constant i amb unes qualitats físiques realment impressionants per les curses de fons. Va ser aquest dia quan Pere, treballador en una fàbrica d'embotits, es proclamà campió del món júnior de cross.

La notícia, que va sorprendre en molts indrets del país, no va agafar desprevinguts els companys i la gent que ha seguit Pere Casacuberta durant els anys que es dedica a l'atletisme. El setmanari local 'El Nou', ja parlava, la setmana de la cursa, que l'atleta vigatà tenia possibilitats reals d'aconseguir un èxit important. Aquestes previsions, afortunadament, es compliren.

Pere Casacuberta és un noi amb unes condicions innates per a la pràctica de l'atletisme. A més, a Nova York, demostrà que és un xicot intel·ligent. Atacà en el moment oportú, després d'haver permès, durant bona part de la cursa, que els seus rivals més directes es desgastessin.

L'atleta vigatà, després d'aquest èxit, té un repte de futur molt important. Tal com s'ha demostrat en d'altres ocasions, el pas de la categoria júnior a la sénior no és fàcil i sol acusar-se bastant. Pere Casacuberta haurà de treballar uns anys amb humilitat i constància, sense defallir encara que els resultats no siguin massa bons.

Un cop aconseguit l'èxit de Nova York, Pere Casacuberta ha hagut de pagar el tribut a la seva popularitat i s'ha vist obligat a dedicar dues setmanes a les entrevistes, als homenatges i a les audiències que li han concedit les primeres autoritats del país. En tot moment ha deixat constància de la seva humilitat, bona fe i il·lusió per no defraudar en un futur que el confien en ell.

És possible que, aviat, l'atleta tingui propostes per tal de canviar de club d'entrenador i am-

Casacuberta, entrenant-se en el estadio del Club Atlético de Vic

bient. Haurà de prendre decisions molt importants. S'ha demostrat, en d'altres casos, que aquests canvis han estat perjudicials.

El nostre campió necessita els consells del seu entrenador, Josep M.ª Vilà, i seguir una planificació adequada que li permeti d'anar cremant etapes de mica en mica. La seva consagració definitiva com a sénior requereix cert temps. Cal tenir una mica de paciència i donar suport en tot moment a aquest xicot.

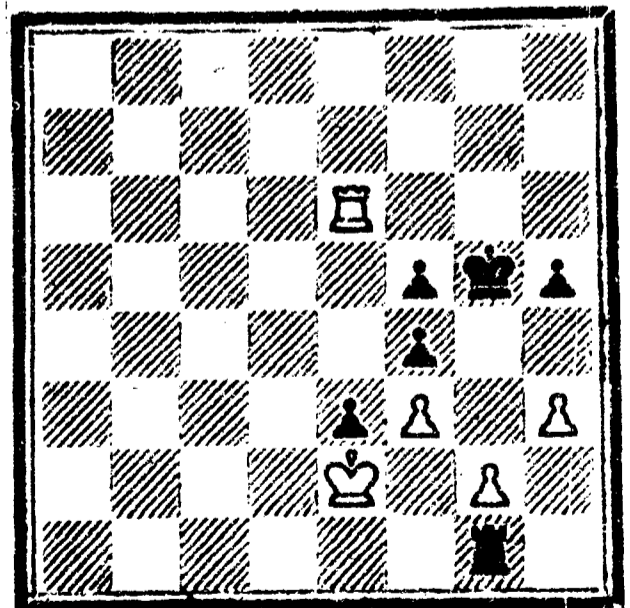
Tomàs Font

ESCACS

Per Jaume Mora

DIAGRAMA 109

Blanques juguen i fan taules

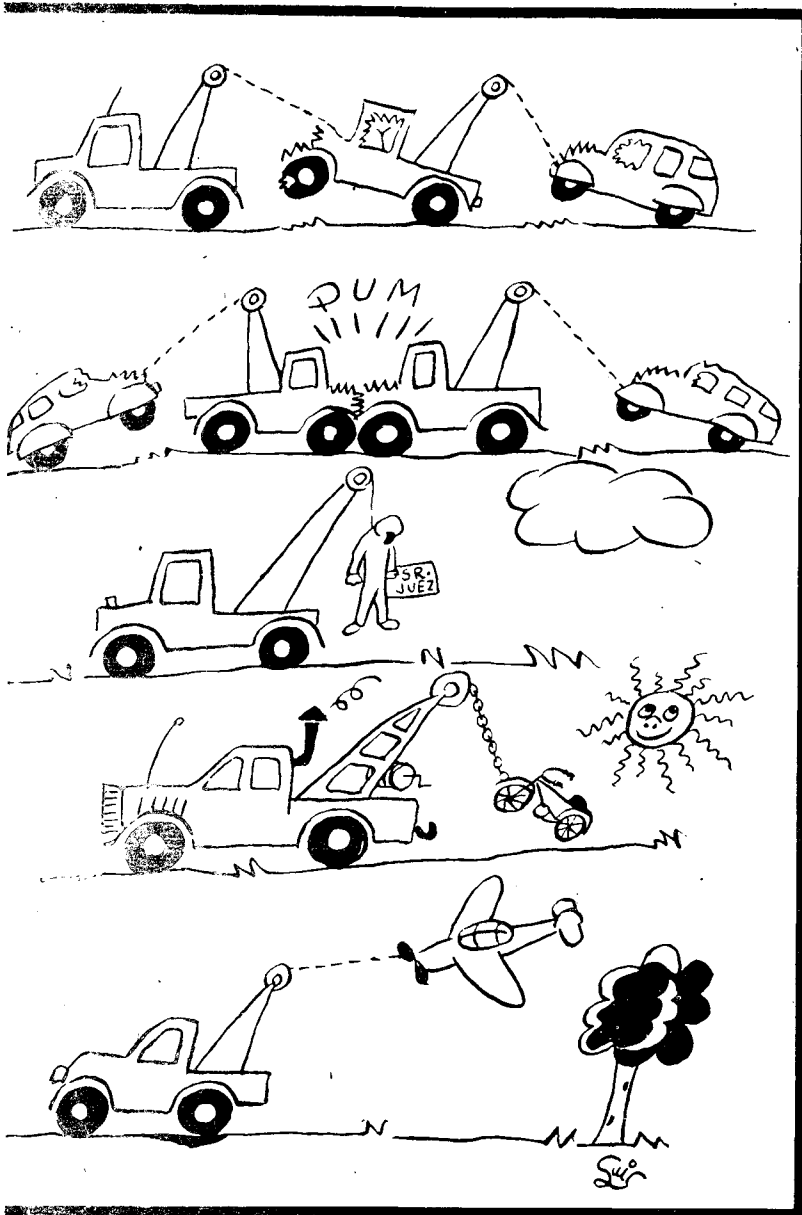

No cal rumiar-hi. Un rei presoner no regna.

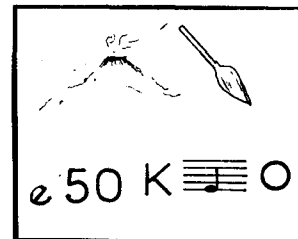
Solució

1 Tg6xh6 + Rh7xh6, 2 Dg3-g5+ f6xg5, 3 h4xg5+ i mat.

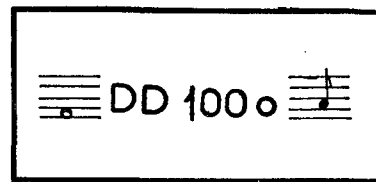
Diagrama 108

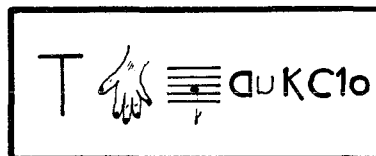
1. ¿On ho has tirat?

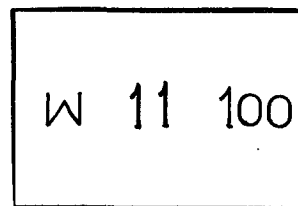
2. ¿Com ho fareu perquè no passi?

3. ¿Què fa aquell nen?

4. Fa molt el ximple, eh?

5. ¿On han anat?

Per participar, amb deu números regalats, en el "Gran Sorteig" en suport de "Catalunya Cristiana".

Avui publiquem el primer retall de la fotografia que fa referència al regal que el Papa ens ha fet de la seva BICICLETA.

Tots els nois i noies que, finalment, ens envien complet el trencaclosques rebran deu números gratuïts per participar en el Gran Sorteig de: la Bicicleta del Papa, dos viatges a Roma, una Enciclopèdia Catalana, dos àlbums audiovisuals del viatge del Papa.

Atenció, eixerits i eixerides!!!

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA" ANY V N.º 201

L'ANGELET IGNASI

Jesús somrient

L'altre dia vareig veure una pintura molt bonica: Jesús rodejat de nois i noies que allargaven els braços per estrènyer-li la mà. Jesús somreia.

Estic segur que l'artista que va pintar-lo era una persona que estimava Jesús sincerament. La cara de Jesús i la cara dels nois i noies eren com il·luminades de joia i de festa. Era com si l'estimació i l'alegria que els omplia el cor, vessés enfora.

Jo trobo que a Jesús el pinten sempre massa seriós. És clar que, n'hi varen passar i n'hi varen fer de tots colors; però estic segur que, quan parlava i tractava amb els nois i noies s'ho passava molt bé.

—¿Per què somrius, Eixerit?
—Perquè estic escrivint una cosa que m'agrada.
—I, ¿què escrius?
—Parlo d'un Amic a altres amics. Un Amic que és el millor amic de tots, i que tots els amics l'estimen molt.
—Bé, ja m'agrada això. I, ¿es pot saber qui és aquest amic tan extraordinari? ¿El conec jo?
—I tant... que el coneixes! I també l'estimes molt.
—Bé, bé... tu sabràs què t'empatoilles.

***

Mira, avui haig de dir-vos que estic content. Em sembla que és perquè és temps de Pasqua i de primavera. I, sobretot, perquè no em puc treure del cap i del cor, aquella cara tan maca de Jesús somrient.

L'Eixerit

LLEGENDES

—Aquest primfilat no m'agrada. És un esquenadret— no es cansava de repetir, el pobre Amargant, a la seva filla.

—Ai! No pare, no. Que m'estima. Segur —assegurava la noia— posant els ulls en blanc.

—Filla! ...Aquest ve pels calerets. Creu-me!

—Que no, pare, que m'estima. Si fins i tot us vol parlar... Bé... Si ja ho tens tan coll avall... que Déu hi faci més que nosaltres. Filla, ja ets prou gran. Per tu faràs. Hi parlarè. Sí, hi parlaré. Però, en català. M'entens? En català. Només en català. Ja li pots ben dir.

En "Somos o no somos" passà per tot. Finalment es casà amb la noia Amargant i entrà per gendre.

En "Somos o no somos". Mort el sogre. Esdevingué un poll reviscolat. Sobretot quan un cosí seu, de part de mare, se situà una mica bé en un Ministeri. Aleshores es convertí en la punta de llança de la cacicalla centralista del rodal. Totes les reunions les acabava igual:

—Aquesta tarda pico al meu cosí de Madrid, per telèfon, i ja podeu donar l'afer per resolt.

I això de picar a Madrid fou, precisament, el que acordaren els homes forts del partit dels tibats. Calia acabar amb aquell mestre, que utilitzava els alumnes per assabentar-se, que sap amb quines tortuoses finalitats, de tot el comerç i la indústria de la vila. De quants homes i quantes dones treballaven a cada fàbrica. Del nombre de telers que hi feien anar. Del que sembraven, collien i exportaven els pagesos. Del nombre de barques de pesca i de si els pescadors eren amos o no, de les embarcacions. De les amplades i profunditats dels cossos i de les característiques de les vivendes que hi eren construïdes i... etc. etc.

En "Somos o no somos", acabada la reunió, picà al seu cosí. En demanar la conferència tot ell vibrava d'emoció i el cor a cada batec li anava repetint: So-Mos! So-Mos! So-mos!!!

Al poble aquella tarda ningú no havia treballat com de costum. Tothom tenia, una mica, el cap a tres passes.

A cal Basté hi havia gent reunida. A can Magarrinyes, també.

Tocaven les set, al campanar, quan el Sr. Lluís creuà el pas de la porta de l'Ajuntament.

L'Alcalde l'esperava, tot passejant pel seu despatx. L'Alcalde portava dos dits embenats. Ah! El remaleït tallant!!

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli de Sant Joan, capítol 20, versets del 19 al 31 (Jo 20:19-31).

Reflexionem: 1. Els Apòstols i els primers deixebles varen poder veure Jesús ressuscitat. Quelcom extraordinari succeí i ells tingueren la certesa que Jesús era realment VIVENT.
2. Jesús els donà la llum, la força i la joia del seu Esperit perquè tinguessin el coratge d'anunciar aquest fet a tot el món.

3. La nostra fe, recolzada en el testimoni dels Apòstols i en la força de l'Esperit rebut en el baptisme i en la confirmació, ens ajuda a endinsar-nos en el coneixement i en l'amor de Jesucrist.

El mossèn

CANÇONER

Kamalundu

Cançó africana. Apresa per C. R.
en un campament belga (VIII-58)

2) Bebelina, Bebelina, Lina, Bebelina Wandanzi, Bebelina, Bebelina Wandazi.
3) Nantuleya, Nantuleya, Loya, Nantuleya Wandanzi, Nantuleya, Nantuleya Wandanzi.

Si no saps música, busca algú que en sàpiga i que t'ensenyi aquesta cançó. Us divertireu molt cantant-la.

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS DEL NUM. ANTERIOR

ENCREUATS

HORIZONTALS: 1. PANTEIRA. 2. OUS. 3. AS, TE. 4. NOU, MEL. 5. TU, LL. 6. AUS. 7. SOLDATS.

VERTICALS: 1. PLANTES. 2. SOU. 3. NO, AL. 4. TUS, SUD. 5. ES, SA. 6. TEL. 7. ABELLES.

JEROGLÍFIC

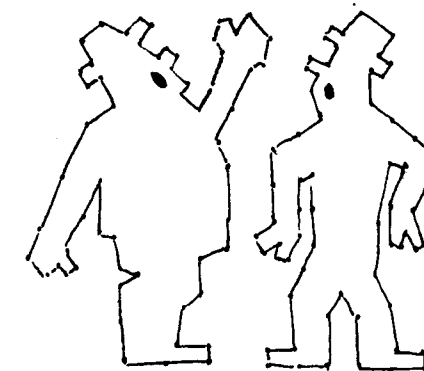
DIBUIXAR ÉS FÀCIL

VINS GENEROSOS

(NINOT ADJUNT)

EL JOC DE LES PARELLES

1-18	8-27
2-19	9-25
3-21	10-16
4-13	11-15
5-26	12-28
6-22	14-20
7-17	23-24

DIUMENGE 29

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
10.00 CONCERT
10.30 EL DIA DEL SENYOR
11.30 POBLE DE DÉU
12.00 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI
15.35 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.25 FAMA
16.50 PRIMERA CURSE DE CAVALLS
16.55 VAL MÉS PREVENIR
17.20 SEGONA CURSE DE CAVALLS
17.30 MASH
18.00 TERCERA CURSE DE CAVALLS
18.05 DOCUMENTAL
18.35 ESTUDI DIRECTE
20.10 I TANMATEIX, T'ESTIMO
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA
21.55 A LA CAÇA DEL TRESOR
23.00 ESPECIAL INFORMATIU: ELECCIONS AUTONÒMIQUES EN CATALUNYA
24.00 ESTUDI ESTADI
00.45 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
15.30 TAPLA D'ANUNCIS
16.00 GOLF: OPEN DE MADRID
17.00 ESTRENAS TV: "Un cazador siempre caza", (1970)
18.45 AVENTURES EN EL MISSISSIPPI
19.10 ELS PARES DELS NOSTRES PARES
20.10 FLAMINGO ROAD
21.05 EL DOMINICAL
22.00 LARGMETRATGE: "La gaviota", (1978)
23.45 MUSICA I MÚSICS
00.15 COMIAT

CIRCUIT CATALÀ
10.30 MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA
21.00 ELECCIONS-84
23.30 PELICULA: "El manantial de la doncella".

DILLUNS 30

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.30 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.05 QUI ESTIMA NO MATA
17.00 EL JUTGLAR I LA REINA
19.00 BARRI SESAMO
19.25 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.30 PISTA LLIURE
20.30 CONSUM
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA 84
21.55 HITCKCOCK
22.25 TERESA DE JESUS
23.25 VIURE CADA DIA

00.20 TD CIERRE
00.25 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 CICLE RUSINYOL: "L'alegria que passa".
18.15 RONDALLES D'EUROPA
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 ESTADI-2
20.50 LA NIT DEL CINEMA ESPANYOL
00.10 TELEDIARI-3
00.40 TELE-ESPORT
00.55 COMIAT

DIMARTS 1

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 LA FAMILIA ROBINSON
11.30 24 HORES A TOKIO
12.15 CONCERT A SANTA AGUEDA
13.30 COMARQUES
14.00 AL CALIU DE LA FELIU
14.25 MIRAMAR
15.00 DIBUIXOS ANIMATS
15.15 ELS PARES DELS NOSTRES PARES

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.05 QUI ESTIMA NO MATA
17.00 AUTORRETRATO
18.00 DIBUIXOS ANIMATS
18.30 BARRI SESAMO
18.57 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.00 DABADABADA
19.30 TOCATA
20.30 AL MIL POR MIL
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA 84
21.55 L'HOME I LA TERRA
22.25 FRAGMENTS D'INTERIOR
23.25 EN PORTADA
00.20 TD CIERRE
00.25 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 MUSICAL: "Meria del Mar Bonet".
17.00 TEATRE: "Tot esperant l'Esquerrà".
18.15 MUSICAL SISA
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 A L'AIRE LLIURE
20.30 AMB LES MANS A LA MASSA
21.05 MAZARINO
21.55 BALLET
22.45 LA MAGIA DE DAVID COPPERFIELD
23.45 DARRERES PREGUNTES
00.15 TELEDIARI-3
00.45 TELE-ESPORT
01.00 COMIAT

DIMECRES 2

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 MIRALLS
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 QUI ESTIMA NO MATA
16.15 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
17.30 L'IMPACTO DE LO NOU
18.30 BARRI SESAMO
18.57 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.00 DABADABADA
19.30 NOSALTRES
20.30 MASSES DONES PER A PATRICK
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA 84
21.55 DINS D'UN ORDRE
22.25 SESSIÓ DE NIT
00.05 TD CIERRE
00.10 TESTIMONI
00.15 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 QUART CREIXENT
17.15 TAULA DE SO
17.45 PUNT DE REUNIÓ
18.15 LA FAMILIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 TEMPS DE PAPER
21.00 ESTUDI OBERT
23.00 LA BONA MÚSICA
24.00 TELEDIARI-3
00.30 TELE-ESPORT
00.45 COMIAT

DIJOUS 3

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 COMARQUES
14.00 LA CASA DE PAGES
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.15 QUI ESTIMA NO MATA
17.05 D'AQUI CAP ENLLÀ
18.05 DIBUIXOS ANIMATS
18.30 BARRI SESAMO
18.57 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.00 EL PLANETA IMAGINARI
19.30 D'OLIMPIA ALS ANGELS
20.30 DE PELICULA
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA
21.55 COSAS DE DOS
22.25 BONA NIT
00.10 TD CIERRE
00.15 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
16.45 SER MARE

17.15 VOSTÈ PREGUNTA
18.15 LA FAMILIA ROBINSON
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL
19.00 AGENDA
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS
19.40 ARCO IRIS
20.00 LEO CONTRA TODOS
21.00 FILA-7
22.00 CICLE: RITA HAYWORT
24.00 TELEDIARI-3
00.30 TELE-ESPORT
00.45 COMIAT

DIVENDRES 4

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
13.30 PARLAMENT
14.00 AIXÒ ÉS ESPECTACLE
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL
15.00 TELEDIARI
15.35 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.15 QUI ESTIMA NO MATA
17.00 L'ART DE VIURE
18.00 DIBUIXOS ANIMATS
18.35 BARRI SESAMO
19.05 EL PLANETA IMAGINARI
19.30 LAS FABULES DEL BOSCO VERD
20.00 ANDY ROBSON
20.30 AL GALOPE
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA 84
21.55 SUPERSTAR
23.15 VIENTOS DE GUERRA
00.10 TD CIERRE
00.15 CONCIERTO SENTIDO
00.55 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
15.30 ELS MARS DE L'HOME
16.30 TEMPS DE PAU
17.25 DARRERA FRONTERA
18.20 EN PARELEL, ELS JOVES
19.10 POSTA A PUNT
19.25 CURS D'ANGLÈS

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

DIUMENGE - 29

Connexió intermitent amb els col·legis electorals des de les 9.30 hores.
21.00 TELENOTICIES
21.30 DALLAS - "La indagació"
22.30 GOL A GOL

DILLUNS - 30

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTICIES
15.00 L'ESCLAVA ISAURA
20.00 TELETRESOR - Espai infantil
21.00 TELENOTICIES
21.30 CINEMA 3 - La llegenda de Bill d'Olin

DIMARTS - 1

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTICIES
15.00 L'ESCLAVA ISAURA
20.00 DIBUIXOS ANIMATS
20.30 ESCOLA DE JOCKEIS
21.00 TELENOTICIES
21.30 CURAR-SE EN SALUT - Higiene dental, i massatge cardíac.
22.00 ANGEL CASAS SHOW

DIMECRES - 2

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTICIES
15.00 L'ESCLAVA ISAURA

19.40 ARCO IRIS
20.00 LA CLAVE
00.15 TELEDIARI-3
00.45 COMIAT

DISSABTE 5

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ
10.30 PLANETA IMAGINARI
11.30 LA GRESCA DEL SAC DE GEMECS - XERINOLA
12.00 L'AVENTURA DELS CATALANS
12.30 PER MOLTS ANYS
13.30 UN MILIÓ PER AL MILLOR
14.30 RECULL INFORMATIU
15.00 QUE VOL VEURE?
CIRCUIT ESTATAL
11.00 COM HO VFUS
13.00 GENT JOVE
14.30 LAS CORTS ESPANYOLES
15.00 TELEDIARI
15.35 VOLTA CICLISTA A ESPANYA
16.05 ELS BARRUFETS
16.35 PRIMERA SESSIÓ
18.30 MICKY I DONALD
19.00 LOU GRANT
20.00 VOSTÈ, PER EXEMPLE
21.00 TELEDIARI
21.35 INFORMATIU: VOLTA CICLISTA A ESPANYA
21.55 INFORME SETMANAL
23.00 DISSABTE CINE
01.40 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL
15.30 LA VIGILIA DEL NOSTRE TEMPS
17.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA
19.30 TALLER DE TEATRO
20.30 FORMATOS
21.00 LA FINESTRA ELECTRÒNICA
22.30 TEATRE REAL
23.45 COMIAT

20.00 TELETRESOR - Espai infantil
21.00 TELENOTICIES
21.30 ESTOC DE POP
22.00 LA RUTA DE LA SEDA

DIJOUS - 3

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTICIES
15.00 L'ESCLAVA ISAURA
20.00 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTICIES
21.30 OIKUMENE
22.00 A TOT ESPORT
23.00 ELS PROFESSIONALS

DIVENDRES - 4

14.00 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTICIES
15.00 L'ESCLAVA ISAURA
20.00 TELETRESOR - Espai infantil
21.00 TELENOTICIES
21.30 CARME I DAVID - Cuina menjador i lliit (T. Moix)
22.00 CATALANS
23.00 CONNEXIONS - Morir en matí

DISSABTE - 5

21.00 TELENOTICIES
21.30 LAMPIAO I MARIA BONITA
22.00 JAZZ

TELE-CRITICA

T.V.

Últimes preguntes (I)

Espai de formació humana i cristiana, a cura del pare José Mª Martín Patino, de mitja hora de durada, essent el seu actual emplaçament, els dimarts de cada setmana, de 23'30 a 24 hores, minut més, minut menys. Es a bastament conegut el pare Martín Patino, perquè no confiem plenament en ell, i en la seva indeclinable vocació a un diàleg amb tothom. En aquesta sèrie titulada "Últimes preguntes" ens ho demostra. En l'espai d'avui, tècnicament i estèticament ben estructurat, ens parla d'una dona americana, que figura en la portada d'una revista moderna on se'ns diu a manera d'introducció: "Ella creu que ser dona és important" I així comença amb la pregunta que dona

motiu a aquest espai: "Es important ser dona?". Copio les respostes taquigràficament: Molt! Crec que sí, clar! Sí, és important: per a la societat, la llar, els fills! És important poder ser mare; per ser mare cal ser dona... dona! Tinc tres filles i marit; sóc feliç essent esposa i mare. I la següent pregunta és: "Tens germans? ¿Qui pot fer més coses, ells o tu?" Una resposta bastant completa és: Tinc tres germans. Després dels meus deures, ajudo la mare a preparar la casa, i faig dormir els nens. El pare també ajuda. Nosaltres estem millor predisposades, per les nines i perquè també juguem a "fer diner". Els meus germans prefereixen jugar a vaixells i camions.

Joan Sans

FILATELIA

Per Enric Graupera

L'any 1970, Espanya dedicà una sèrie de segells als Conqueridors d'Amèrica. Consta de 5 valors amb un tiratge de 10 milions de sèries, dentat 12 3/4 x 12 1/2 i 12 1/2 x 12 3/4, i els seus valors són: 0'40, Casa Queretaro (Oneretaro); 1'50, Catedral de Mèxic; 2, Vasco de Quiroga; 3'50, Fra Juan de Zumàrraga; 6, Catedral de Morelia.

A causa de la seva extensió dividirem el comentari en tres parts. Parlarem en primer lloc del valor 3'50, corresponent a Fra Juan de Zumàrraga. Nasqué a Durango (1460-1468?). Ingressà a l'Orde Franciscà, a Aranzazu, fou Guardià de Valladolid, i després Definidor i Provincial de l'Orde.

Carles I el nomenà bisbe de Mèxic, on protegí els indis de les ambicions de conqueridors i colonitzadors. Això li aportà dificultats. Tot i així fundà escoles, hospitals i asils. Fou l'introduïdor de la impremta en el Nou Món, concretament a Mèxic. Publicà llibres per l'educació dels indis. L'any 1547, fou nomenat bisbe de Mèxic. A Durango, hi ha un monument en recordança d'ell.

col·lecció «MASSAGRAN»

GUIÓ: R. FOLCH I CAMARASA
DIBUIXOS: J. M. MADORELL

VOLUMS PUBLICATS:

- Aventures extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 46 pp. ctné.
  - Aventures ENCARA MÉS extraordinàries d'en MASSAGRAN 30×22,5 cm. 52 pp. ctné.
- NOVETAT DESEMBRE 1983**
- MASSAGRAN i el quadrat màgic 30×22,5 cm. 54 pp. ctné.

EDICIONS EN CATALÀ I EN CASTELLÀ

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS
MATERNAL-PARVULARI-EGB-BUP

Casp, 79. Barcelona-13 Tels. 245 72 03-04